

حکومتی ههریمی کردستان
وهزارهتی پلان دانان
دهستهی ئاماری ههریم

نهجامهکانی پرۆسهی گه مارۆسازی و ژماره دانان
2009

پاریزگی دهوک

رپورتی ژماره 1

بیناکان، نشینگهکان و خیزانهکان

پیشہ کی

دوای 5 سال له دەرچوونی بریاری ئه‌نجامدانی سه‌رژمییری له سالی 2004، هه‌وئه‌کان له سالی 2009 چر

کران بو ئه‌نجام دانی سه‌رژمییری گشتی دانیشتوان و ئافاهیان له عیراق به‌گشتی و هه‌ریمی کوردستان به تایبه‌تی. ئاماده‌کاریه‌کانی سه‌رژمییری له کاتی ئه‌نجامدانی پرۆسه‌ی گه‌مارۆسازی و ژماره‌ دانان له سه‌رتاسه‌ری عیراق و به هه‌ریمی کوردستانیشه‌وه گه‌یشتنه‌ لوتکه. ئه‌م پرۆسه‌یه‌ی گه‌مارۆسازی و ژماره‌کردنه یه‌ك قو‌ن‌اغ له پیش خودی پرۆسه‌ی سه‌رژمییری یه‌وه دیت و گرنگیه‌که‌ی له‌وه‌دایه که چوارچیه‌یه‌کی ته‌واو له هه‌موو بواره‌کاندا ده‌خاته به‌رده‌ست له‌وانه‌ش دانیشتوان، شوینی نیشته‌جیبوون، دامه‌زراوه‌کان و چالاکیه‌ ئابووریه‌کان. دواتر ئه‌م چوارچیه‌یه‌ به‌کار دیت نه‌ک ته‌نها بو دابه‌ش کردنیان له‌سه‌ر بژمییره‌کان تا‌کو هه‌ر یه‌که‌کیان له رۆژی سه‌رژمییریدا چوارچیه‌ی کاره‌کانیان بزانی، به‌لکو وه‌ک چوارچیه‌ بو هه‌موو ئه‌و روویوانه‌ش به‌کار دیت که دوای پرۆسه‌که ئه‌نجام ده‌درین له گشت بواره‌کانی کومه‌لایه‌تی، ته‌ندروستی، ئابووری، خویندن و هتد.

ئه‌م کاره له هه‌ریمی کوردستان به هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل وه‌زاره‌تی په‌روه‌ده ئه‌نجام درا و له‌شکرکی ئاماده له مامۆستایانی به‌ریز راهی‌نران بو ئه‌نجامدانی سه‌رژمییری گشتی به‌لام به‌داخه‌وه له‌به‌ر ده‌ستپوه‌ردانی سیاسی چه‌ند لایه‌نیکی دژ به‌م پرۆسه‌یه، نه‌ته‌نها سه‌رژمییرییه‌که ئه‌نجام نه‌درا، ته‌نانه‌ت تا‌کو ئه‌م‌رۆش هیج ده‌نگ و باسیک نیه له‌سه‌ر کاتی ئه‌نجامدانی و ئه‌گه‌ری ده‌ست پیکردنه‌وه‌ی سه‌ر له نوێ بو ئاماده‌کاریه‌کانی پرۆسه‌ی سه‌رژمییری گشتی. سه‌ره‌پای هه‌موو ئه‌مانه، داتای کۆکراو له‌م پرۆسه‌یه‌دا - که له ناوه‌راستی سالی 2010 پرۆسه‌ی نوێ کردنه‌وه‌ی بو ئه‌نجامدرا و ته‌نها تایبه‌ت بوو به دانیشتوان و یه‌که‌کان و شوینه‌کانی نیشته‌جیبوون- به‌رده‌وام به‌کار دیت بو دانانی چوارچیه‌ی هه‌موو ئه‌و روویوانه‌ی که له هه‌ریمی کوردستان و له عیراقیشدا ئه‌نجام ده‌درین.

لی‌ده‌دا پێویسته به‌ر له هه‌موو شتیک رۆلی به‌رپرسیانی بالای حکومه‌تی هه‌ریم و هه‌روه‌ها به‌ریز وه‌زیری پلان دانان زۆر به به‌رزی بنرخینین که توانیان به هه‌ول و ته‌قه‌لایه‌کی زۆر هه‌موو ئه‌و لیژنه‌ بالایانه‌ی که له به‌غدا بو مه‌به‌ستی سه‌رژمییری پیکه‌ینرا بوون لی‌ره‌ش له هه‌ریمی کوردستان له‌سه‌ر ئاستی هه‌ریم دووباره‌یان بکه‌نه‌وه و پرا‌ی ئه‌و هه‌موو دژایه‌تییه‌ی که ده‌کرا بو ئه‌وه‌ی ئه‌م کاره سه‌رنه‌گرێ و لیژنه‌کان ته‌نها له‌سه‌ر ئاستی به‌غدا بن. رۆلی به‌ریزان پارێزگاری هه‌ر سی پارێزگاکه‌ی هه‌ریم و سه‌رپه‌رشتیاری ئیداره‌ی گه‌رمیان گرنگی خوی هه‌بوو له سه‌رپه‌رشتی کردنی ته‌واوی پرۆسه‌که له ریگای دروست کردنی لیژنه‌کانی سه‌ر ئاستی پارێزگا، قه‌زا و ناحیه‌کان که توانییان کاره‌کان له‌سه‌ر ئاستی خویان ریک بخه‌ن و ئه‌و گه‌رو گرفت و ئاسته‌نگانه‌ی ده‌هاتنه‌ پیش چاره‌سه‌ریان بکه‌ن.

پێویسته پێزانی خۆمان ئاراسته‌ی سندوقی دانیشتوانی نه‌ته‌وه‌یه‌گه‌رتووه‌کان بکه‌ین که پالپشتیی ته‌کنیکیان پیشکه‌ش کرد له کاتی ئاماده‌کاریه‌کان بو ئه‌نجام دانی پرۆسه‌ی گه‌مارۆسازی و ژماره‌ دانان.

بەشى يەكەم

سەرەتا

1-1 سەرەتا

دەستەى نامارى ھەرېم لە مانگى تشرىنى يەكەمى سالى 2009 سەرژمىرىيەكى بۇ گشت بىنا و خىزان و دامەزراو و خاوەندارە كشتوكالىيەكان ئەنجامدا، كە پىويست بوو ھەموو سەرچاوە دارايى و مرؤفییە گەرەكان لە خۇ بگىریت بۇ ئەوئەى چوارچىوئەيەكى ھەمەلایەنە و نوئ بۇ بىناكان و نشینگەكان و خىزانەكان بە پىي گەرەكان و گوندەكان و يەكە كارگىرىيەكان دەست بکەوئت. ئەم چوارچىوئەيە زۆر پىويستە بۇ دىزاین و راکىشانى نمونەى رووپیوئە ئابووورىيەكان و رووپیوئە خىزانىيە جۇراوچۆرەكان. بۇ ئەوئەى بە شىوئەيەكى ئەرىنى لەسەر ووردى پىوانى ئەو دياردە جۇراوچۆرەكان رەنگ بداتەوئە كە دىراسە كراون. ھەرەك چۆن بىكەيەكى داتا و زانیاری بۇ گشت بىنا و خىزانەكان دەستەبەر ئەكات كە ئەكریت لە رىگای سىستەمى زانیاریيە جوگرافىيەكان (GIS) لەسەر نەخشەى تازە و پىشكەوتوو دابندرىن. ھەرەھا ئەكریت ئەم زانیاریيەنە لەگەل زانیاریيە خزمەتگوزارىيەكانى تر پەيوەست بگىرن، وەكو فوتاىخانەكان و بىكە تەندرووستىيەكان و شەقامەكان و زانكۆكان و بىكەكانى بەرگىرى شارستانى و بىكەكانى پۆلىس، كە لە رىگای كۆمپىوتەرەوئە زانیاری لەسەر ناوئىشانى خىزانەكان و كەسەكان وەر بگىریت ئەوئەى بە پىي ئەم سىستەمە و بە خىرايىيەكى زۆر. و بە مەبەستى ئەنجامدانى سەرژمىرى گشتى دانىشتوان و نشینگەكان لە تشرىنى دووئەمى 2010، ئامادەكارىي گەرە بۇ جىبەجى كرىنى پىرۆسەى گەمارۆسازى و ژمارەكرىنى بىناكان و درووست كرىنى چوارچىوئەيەكى گشتى دەستیان پىكرد، كە پىويست بوو لەسەر ئاستى بچووكترىن يەكەى نامارى (بلوك) نەخشەى بۇ درووست بگىریت و تەواو بگىریت، پاشان ژمارە دانان و ژماردىنى بىناكان و پىكەتەكانىيان وەكو يەكەكانى نىشتەجى و نانىشتەجى، ئىنجا گەمارۆدانى گشت دامەزراو بەرھەمئەنەرەكان و خزمەتگوزارىيەكان و خاوەندارىتييە كشتوكالىيەكان و دانانى چوارچىوئەى گشتگىر.

2-1 ئامانجەكانى سەرژمىرى

بەدەست خستنى داتای نوئى زۆر گشتگىر و وورد لە بارەى گشت كەسەكانەوئە لە كاتىكى دىارىكراودا و لەبارەى تاپبەتمەندىيە جۇراوچۆرەكانى بىناكان و نشینگەكان و خىزانەكان، و ئەنجامەكانى سەرژمىرى بە بەردى بناغەى پىرۆسەى پلان دانان بۇ پىداووستىيەكانى داتوو و پىويستىيە كارگىرىيەكان و ھەرەھا بۇ ھەئسەنگاندنى دۇخى ژيان و بۇ مەبەستەكانى توئزىنەوئە و ھەرەھا بەكارھىنەنە بازارگانىيەكان و چەندەھا بابەتى ترىش دادەنرىت. بۇ دئنىا بوون لە بەرپۆئەچوونى پىرۆسەكە لەسەر بنەماى تەندرووست و بەھىز، پىويست بە دانانى پلان و بەرنامەيەكى گەشەپىدانى ئابووورى و كۆمەلایەتى ھەيە بە سوود وەرگرتن لە بىكەى داتا و زانیاریيە نوئ و گشتگىرەكان لەبارەى ھەموو ئەو شتانەى پەيوەندىيان بە قەبارە و پىكەتە و تاپبەتمەندىيەكانى دانىشتوانەوئە ھەيە، سەرەراى ئەمانەش دامەزاندنى بىكەيەكى گشتگىر و ھەمەلایەنەى داتا و زانیاری لەبارەى بىنا و نشینگە و دامەزراو و خاوەندارىتييە كشتوكالىيەكان كە وەكو چوارچىوئەى نامارى بۇ زۆرىك لە سەرژمىرىيەكانى تر و رووپیوئە نمونەيەكانى تر بەكاردىت. ھەرەھا گىرنگىي سەرژمىرى لە مەزندەكرىنەكانى دانىشتوان لە ماوئەى نىوان سەرژمىرىيەكاندا دەرەكەوئت.

3-1 نامانجهكانى راپورت

- 1- دستهبهر كردنى زانيارى ووردهكارى لهبارى جوړهكانى بيناكان و دابهشبوونى جوگرافيان بۇ بهكارهينانان له پلانته خزمهتگوزارييهكان ناوچهپيهكان و دانانى سياسهتى و بهرنامهى نيشتهجى كردن.
- 2- دستهبهر كردنى زانيارى و داتا لهبارى تاييهتمهندييهكانى نشينگهكان و دۇخى نيشتهجى بوون كه له دانانىسياسهت و بهرنامهى نيشتهجى بوون بهكار دهينرين.
- 3- دستهبهر بوونى زانيارى تاييهت به گهشهكردنى ناوچه گوندنشينهكان و شارنشينى، بۇ ئەو كهسانهى دانهرى سياسهت و پلان و بهرپوهبهرن.
- 4- دانانى بناغهپهك بۇ پلان دانانى بهرنامه و سياسهته گشتييهكان بۇ نشينگه مرؤبيهكان و بۇ ههئسهنگاندنى ئاستى ههبوونى نشينگه و ئاستى پيويستى نشينگهى نوئ و بۇ ئەنجامدانى ليكؤلينهوه لهبارى دۇخى بزيوى دانيشتوان لهو نشينگانهى كه نزمترن له كهمزتين ئاستى پيويست.
- 5- دستهبهر كردنى زانيارى ووردهكارى لهبارى دامهزراوهكان و ئەو تاييهتمهندييهكان كه پهيوهستن به چالاگى ئابوورى و جوړى كهرتى كار و ژمارهى كاركهراڻ و دابهش بوونه جوگرافيهكانيان بۇ سوود ودرگرتن لئيان له بوارهكانى گهشهپيدانى ئابوورى و كؤمهلايهتى.
- 6- دستهبهر بوونى زانيارى لهبارى ژمارهى خيزانهكان و نشينگهكان و دابهش بوونى جوگرافيهكانيان.
- 7- دستهبهر بوونى زانيارى شياو بۇ بهراوردكردن لهگهئ ئەو روويپو و سهرژميريانه تاييهتانهى پهيوهستن به تيكرائ قهبارى خيزان و بيناكان و نشينگهكان و دامهزراوهكان و خاوهنداريتييه كشتوكالاييهكان.
- 8- دستهبهر كردنى زانيارى ههملهلايهنه بۇ ليكؤلينهوه و توپژينهوهكان.

بەشى دووم

1-2 دابەش بوونە جوگرافى و نامارى و كارگىرپپهكان

(*) دابەش بوونە جوگرافىيەكانى عىراق

بەپپى رېبەرى جوگرافىيە عىراق كە لە گشت سەرژمىرپپهكانى پېشووئىرى عىراق پىشتيان پى بەستراوه بۇ وەرگرتنى ھىماى پارىزگا و قەزا و ناحىهكان، پارىزگاكان بۇ سى بەش دابەش كراون. بەشى يەكەم 5 پارىزگا لە خۇ دەگرېت كە برىتتىن لە (دهوك، موسل (نەينەوا)، سلېمانى، كەركوك و ھولېر) و ھىماى 1 يان پېدراوه و ھىماى ئەم پارىزگاپانە لە 11 ھو دەست پېدەكات تاكو 15 بە رىز. بەشى دووم 8 پارىزگا لە خۇدەگرېت كە برىتتىن لە (دىالا، ئەنبار، بەغدا، بابل، كەربەلا، واست، سەلاھەددىن، نەجەف) و ھىماى 2 يان پېدراوه و ھىماكانيان لە 21 ھو دەست پېدەكات تاكو 28 بە رىز. بەشى سىيەمىش 5 پارىزگا لە خۇ دەگرېت كە ئەوانىش برىتتىن لە (قادسىيە، موسەننا، زىقار، مىسان، بەسرە) و ھىماى 3 يان پېدراوه و ھىماكانى ئەم پارىزگاپانە لە 31 ھو دەست پېدەكات تاكو 35 بە رىز. ھەرودھا بۇ ھەر قەزايەك لە ناو پارىزگا كەدا ھىمايەك دەست نىشان كراوه كە لە دوو پايە پېكدېت و ھەرودھا بۇ ھەر ناحىيەكەش لە ھەر قەزايەك ھىمايەك دانراوه كە ئەويش لە يەك پايە پېك دېت و بەم شېوھە ھىماى ھەر يەكەيەكى كارگىرپى لە 5 پايە پېكدېت.

بۇ ژىنگەش (شارنشىن و گوندنشىن) ھىمايەك دانراوه كە ئەويش لە يەك پايە پېكدېت و ھىمايەكەش بۇ گەرەك يان كەرت لە ناو ناحىه دانراوه كە لە 3 پايە پېكدېت و ھەر بەم شېوھە ھىمايەكەش بۇ ھەر گوندېك دانراوه لە ناو كەرتەكاندا كە ئەويش لە 3 پايە پېكدېت، بەم پېپەش ھىماى بەكار ھاتوو بۇ ھەر شوپىنېك لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند لە 12 پايە پېكدېت.

لەم سەرژمىرپپەش ھەر پەپرەوى ئەو دابەشبوونە جوگرافىيە كراوه كە بۇ پارىزگا و قەزا و ناحىه و ژىنگە (شارنشىن و گوندنشىن) دكان دانراوه بەلام ھىمايەكى تايبەت بۇ ئاودەئانىيەكان (حى) لە نىو ناوچە شارنشىنەكانى ناحىهكان دانراوه كە لە 3 پايە پېكدېت و لە 101 دەست پېدەكات و بە 299 كۆتايى دېت و تيايدا گشت ئەو گەرەكانەى سەر بە ئاودەئانىيەكن دانراون و ئىنجا ھىمايەكى تايبەت بۇ كەرتەكان لە نىو ناوچە گوندنشىنەكانى شارەدېيەكان دانراوه كە لە 3 پايە پېكدېت و لە 301 دەست پېدەكات و بە 999 كۆتايى دېت و تيايدا گشت ئەو گوندانە ديارىكراون كە سەر بە ھەر كەرتىكن. پاشان ھىمايەكى تايبەت بۇ ھەر گەرەكەك دانراوه لە ناو ئاودەئانىيەكەدا كە لە 2 پايە پېكدېت و لە 01 ھو دەست پېدەكات و بە 99 كۆتايى دېت و ھەرودھا ھىمايەكەش بۇ گوندەكان دانراوه لە نىو كەرتەكاندا و لە 2 پايە پېكھاتوو و بە 01 دەست پېدەكات و بە 99 كۆتايى دېت. بەم پېپەش ھىماى بەكار ھاتوو بۇ ناوھىنانى شوپىنېك لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند لە 11 پايە پېكدېت.

بۇ مەبەستى سەرژمىرپپى گىستى دانىشتوان و نشىنگەكان ھىمايەك لەسەر ئاستى گەرەك درووست كراوه كە لە 5 پايە پېكدېت و ھىماى دەست نىشانكراو بۇ ھەر گەرەك يان گوندېك ھىمايەكى تاقانەيە و دووبارە نابىتەوہ لە ھىچ شوپىنېكى تر لەسەر ئاستى بچووكترين يەكەكانى كارگىرپى (گەرەك/ گوند). ئەكرېت لە رىگاي ئەم ھىمايەوہ ھەموو گشت زانىارىيەكانى تايبەت بە پارىزگا، قەزا، شارەدئى ژىنگە (شارنشىن/گوندنشىن)، (ئاودەئانى/ كەرت)، (گەرەك/گوند) بەدەست بىن.

(★) دابەش بوونە ئامارییەکان

بۆ دابەش بوونە ئامارییەکان سیستەمی ناوھێنان و ژمارەکردنی پەپرەو کراو لە ئاوەدانى و کەرتەکاندا رەچاو کراوە و بە پێى ئەم سیستەمەش ناحیە لە ناوچە شارنشینەکاندا بەسەر چەند ئاوەدانیهکدا دابەش کراوە کە ژمارەیان 4446 ئاوەدانیه، و لە ناوچە گوندنشینەکانیشدا بەسەر کەرتدا دابەش کراوە کە ژمارەیان 9740 کەرتە لە ھەموو عێراقدا و ھەر ئاوەدانیهکیش بەسەر یەک یا چەند گەرەکیکدا دابەش کراون کە کۆى گشتى یان 6464 گەرەکە، ئەمە لە کاتیکیدا کە ھەر کەرتیک بەسەر چەند گوندیکدا دابەش کراوە کە کۆى گشتى گوندەکان لە ھەموو عێراق 18896 گوندە، دواتر ھەر ھەموو گوندیک و گەرەکیک بەسەر چەند بلۆکیک دابەش کراون ئەویش بە پشت بەستن بە ژمارەى بیناگان کە کۆى ھەموو بلۆکەکان لە عێراقدا 70051 بلۆکە.

(★) دابەش بوونە کارگێرییەکان

ھەریمی کوردستان لە رووی کارگێرییەووە لە 3 پارێزگا پیکھاتوووە کە بە سەر چەند یەکەکانی کارگێری دابەش کراون بە ناوی قەزا کە ژمارەیان (32) قەزایە لە ھەموو ھەریمی کوردستاندا و ھەر یەک لەم قەزایانەش بەسەر چەند شارەدێ یەکدا دابەش کراون و کۆى شارەدێ یەکان لە ھەریمی کوردستان 128 شارەدێ یە. ھەر قەزایەک لە یەک یان چەند شارەدێ یەک پیکدیت و ھەر شارەدێ یەکیش بۆ ژینگەى شارنشین و گوندنشین دابەش کراوە. ژینگەى شارنشین بەسەر چەند ئاوەدانیهک و ھەر ئاوەدانیهکیش بەسەر چەند گەرەکیک دابەش کراوە کە بچووکتین یەکەى کارگێرییە لە شارنشیندا. ھەر وەھا ژینگەى گوندنشین لە ناحیەدا بەسەر چەند کەرتیک و کەرتەکانیش بەسەر چەند گوند دا دابەش کراون، ئەمەش بچووکتین پیکھاتەى پشت پى بەستراوە لە ناوچە گوندنشینەکاندا. خشتەى خوارووە ژمارەى قەزا و شارەدێکانی پارێزگاگانى ھەریمی کوردستان روون دەکاتەووە.

خشتەى ژمارە (1): دابەش بوونى ژمارەى قەزا و شارەدێ یەکان بە پێى پارێزگاگان

ناوی پارێزگا	ژمارەى قەزاگان	ژمارەى شارەدێ یەکان
ھەولێر	9	41
سلێمانى	16	61
دھۆک	7	26

2.2 پێناسە گشتییهکان

❖ سەرژمێرى

پروۆسەیهکی گشتییه بۆ ژماردنی گشت تاکەکانی زیندوو (عێراقییهکان و بیانییهکان)، ئەوانەى لەناو سنوورى جوگرافىیایى عێراقدا لە ساتیکى دیاریکراودا، ھەر وەك کۆکردنەووە و تەیارکردن و ھەلسەنگاندن و شیکردنەووە و بلاوکردنەووەى گشت زانیارییه دیموگرافى و ئابوورى و کۆمەلایەتییهکانی پەيوەست بەم کەسانە لەخۆ دەگریت. ھەر وەھا بۆ زانینى دابەشبوونى جوگرافىیانە و تاییبەتمەندییه جیاوازەکانیان بە بى ھیچ لابردن یان دووبارە بوونەوویەك.

❖ يەكەكانى كارگىرى

مەبەست لىي ھەرىم و پارىزگا و قەزا و ناحىەكانە بەپىي سنورى كارگىرىيان.

❖ ناوەندى يەكەى كارگىرى

مەبەست لىي ناوەندى قەزا يان ناحىەيە.

❖ سنورى شارەوانى

ئەو سنورەيە كە لەلايەن شارەوانىەكانەوۋە دىيارىكراوۋە بۇ ناوچەيەك بۇ راپەراندىنى خزمەتگوزارى شارەوانى.

❖ شارنشىن

ئەو ناوچانەن كە كەوتونەتە سنورى شارەوانىەكان.

❖ گوندنشىن

ئەو ناوچانەن كە كەوتونەتە دەرەوۋى سنورى شارەوانىەكان.

❖ گەرەك

گەردبونەوۋەيەكى شارنشىنانەى دانىشتوانە لە بىنا و نشىنگە (ئافاھى)ى جىگىر يان گەرۇكدا، ھاسى يان پەرش و بلاون و ژمارەيەكى دىيارى كراوى ھەيە كە لەسەرى رىكەوتوون يان لە دۇخىكى دان پىدانراوى ناوخوايى دايە و بەمەش لە شوپنەكانى تر جىادەكرىتەوۋە. ھەرۋەھا سنورى ئاشكراى ھەيە، لە يەك يان چەند بلۇكىك پىك ھاتوۋە.

❖ كەرت

دابەش بوونىكى كارگىرپىانەى گوندنشىنە و لە گوندىك يان زياتر پىك ھاتوۋە و دانىشتوانى لە نشىنگە (ئافاھى)ى جىگىر يان گەرۇكدا دەژىن كە دراوسىي يەك يان پەرش و بلاون و ناو و ژمارەى دىيارى كراوى دانپىدانراوى ھەيە لە ناوخوادا، سنورى ئاشكراى خۇى ھەيە. ئەگونجى كەرتىك كەس تىايدا نەژىت.

❖ گوند

گەردبونەوۋەيەكى گوندنشىنانەى دانىشتوانە كە تىايدا كەسانىك لە نىو خانوو يان لارى (كەپر) يان چادرى بەيەكەوۋە لكاودا دەژىن، بەزورى سەرقالى پىشەى كشتوكالئ بەھەموو جۇرەكانىەوۋە و ناوى دىيارىكراوى ھەيە و لەناوخوادا دانپىدانراوۋە و سنورى روون و ئاشكراى ھەيە كە لە شوپنەكانى تر جىاي دەكاتەوۋە.

❖ بلۇك

كۆمەللىك بىنايە كە دەگونجى گەرەك/گوند يان بەشىكى بىت و ئەتوانرى سنورى جىا بىكرىتەوۋە لەسەر زەوى و وىنەى لە سەر نەخشە بىكىشرى و ژمارە ھىماى بدرىتى، سنورى روون و ئاشكراى خۇى ھەيە كە دەتوانرى بە ئاسانى بناسرىتەوۋە. لە نىكەى (70-100) خانووى ئاسايى يان كەمتر لەوۋە بەپىي جۇرى خانوۋەكان پىك دىت. نمرەى رىزبەندى دەدرىتى لەنىو سنورى گەرەك يان

گوند، بەلام بلۆك يەككە نىيە لە يەكە كارگىرپىيە پشت بى بەستراوەكان بەلگو دابەشکردنى گەرەكە، بەمەبەستى ئاسانکردنى بەرپۆەبەردنى پەرۆسەى سەرژمىرى.

❖ شەقام يان كۆلان

رېگەيەكى گشتى يان تايبەتە دەجىت بەرەو دەروازەى بينايەك يان زياتر، دەگونجى شەقام يان كۆلان شۆستە يان قىرتاو كرابىت يان نەكرابىت (خۆل بىت) ئەگونجى رېك بى يان خوار و خىچ، ئەگونجى لەهەردوولاه كراو بى يان لەلایەكەو داخراو بى، دەكرىت بۆ شەقام ناو و ژمارەى جياواز لەشەقامەكانى تر يان كۆلانە هاوسى يان نزيكەكانى هەبى، ناكرىت ناوى نەبىت، دەتوانرىت ئەو ناوەى كە پىي دەناسرىتەو سىفەتتىكى فەرمىي هەبىت يانىش هىچ سىفەتتىكى فەرمىي نەبىت.

❖ خانوو

بينايەكى سەربەخۆيە كە لەسەر خۆى وەستاو و لە ژوورىك يان زياتر يان پانتايى تر پىك دىت و سەققىك داى پۆشيوە و زۆر جار دەگونجى بە ديوارىكى دەرەكى دەور درابى يان ديوارە جيا كەرەوەكەى لە بناغەو تا سەقق درىژ بىتەو. دەگونجى سەققى خانووەكە تەنيا لە سەر چەند پایەيەك رابووستى. دەكرىت خانووەكە سەققى نەبىت و لە پانتايەك پىكەتايى كە جوار دەورى ديوار كرابىت. و دەكرىت خانووەكە لە هەر مادەيەكى بيناسازى پىكەتايىت. دەكرىت لە يەك نھۆم يان زياتر پىكەتايىت . بۆ هەر خانووەك دەرگايەك يان زياتر هەيە كە لە رېگا يان لە كۆلانەو ئەگات بە هەموو يان زۆربەى بەشەكانى.

خانوو بۆ مەبەستى نىشتەجى بوون، بازرگانى، پيشەسازى، يان بۆ پيشكەش كردنى خزمەت گوزارى بەكاردىت. دەكرىت بكرىت بە كارگە يان شوپنى بازرگانى يان شوپنى نىشەجى بوونى سەربەخۆ يان تەلارى نىشتە جى بوون يان بازرگانى يان عمبار يان سەرداب يان كۆگای دانەويئە يان هەر شتىكى تر.

ئەگونجى بينا لە ژمارەيەك خانووى نىشتەجى بوون پىك هاتبىت وەكو تەلارە نىشتەجىيەكان يان ئەو نىشىگانەى لە دوو نھۆم پىك هاتوون و هەريەكيان دەرگای چوونە ژوورەو سەربەخۆيان. لەكاتى هەبوونى يەك دەرگای چوونە ژوورەو سەربەخۆيان، پاشكۆكانى بينا وەك (گەراج - دوكان - توالت - كۆگا) بە پىكەتايى سەركىيى بينا دادەنرىت نەوەك بينايەكى سەربەخۆ. لە سەرژمىرىدا ئەم شوپنانە بە بينا دادەنرىن:

- زەوىي پەرژىن كراو (سپاج دراو) ئەگەر هەمووى يان بەشىكى بەكار هينرايىت بۆ نىشتەجى بوون يان ئىش كردن يان بەكار نەهاتىت.
- زەوىي سەقق نەكراو كە ئىشى تىدا دەكرىت وەك دروست كردنى بلۆك يان كاشى يان بەرد ... هتد.
- ئەو بينايەى لە ژىر دروست كردنداىە ئەگەر بناغەى بۆ داندرابىت و هەر جوار ديوارى بۆ كرابىت و بەلاى كەم يەك نھۆمى سەققى بۆ كرابىت.
- بيناي پەراويز خراو ج بە شيوەى هەميشەيى يان كاتى بىت لە كاتى گەمارۆسازيدا بە بى رەچاو كردنى ئەو ماددەيەى پىي دروست كراو وەك (چادر، كوخ، چىغ، ... هتد) و لەسەر زەوى يان ئاودا جىگىر كرابىت و بۆ نىشتەجى بوون يان كاركردن يان هەردووكيان بەكار هينرايىت.
- ئەو نەفەر هەنگر و پاپۆرانەى كە لە بەندەرەكان و ئاوە هەريمايەتتايەكانى عىراقدان و بە شيوەيەكى بەردەوام جىگىر كراون و بۆ نىشتەجى بوون يان بۆ كاركردن بەكار هينراون.
- عەرەبانە و بۆدى ئۆتۆمبىلەكان كە لە سەر زەوى بەشيوەى بەردەوام يان كاتى لەسەر زەوى جىگىر كراون لە كاتى گەمارۆسازيدا ئەگەر وەك شوپنى نىشتەجى يان دامەزراو بەكارهينرابن.

- ھەرىكەت لە تانكى ئاۋ و وېستىگە بەھىز كىردى كارەبا و باخچە و گۆرەپانە گىشتىيەكان و بىناى چۆلگراۋ كە شىۋا نەبىت بۇ نىشتەجىبوون يان بەكارھىنان گەمارۆ نادىن مەگەر لەناويدا چىشتخانە يان چاپخانە يان مائىك ھەبىت كە ئەوكات بە بىنا يان دامەزراۋە دادەنرىت. ھەروھە چەتر و شوپنەكانى وەستانى پاس و پردەكان بە بىنا ئەژمار ناكىرن.

❖ دەرگای سەرھىكى چوونە ژوورەۋى بىنا

دەرگا يان دەروازىيەك كە بەرەو شەقام يان رېرەو يان رىگە يان قادرمە بىت و بچىت بەرەو پىكھاتەكانى بىنا و نھۆمەكانى. دەكرىت بىنا زىاتر لە يەك دەرگای وەك يەكى ھەبىت و ئەوھىان كە زۆرتەر بەكار دەھىنرىت وەكو دەرگای سەرھىكى دادەنرىت.

❖ دەرگای لاۋەكىي بىنا

ھەر دەرگايەك يان دەروازىيەك كە مەرجەكانى باس كراۋ لە دەرگای سەرھىكى چوونە ژوورەۋە نەيانگىرئىتەۋە بە دەرگای لاۋەكى دادەنرىت.

❖ نمرەى سەرژمىرى بىنا لە بلۇكدە

ئەو نمرەيەكە كە تايبەتە بەكارەكانى سەرژمىرى و بە بۇياخ لەسەر بىناكان دادەنرىت بۇ ئاسانكرنى كارەكانى سەرژمىرى. ئەم ژمارەلېدانە لەسەر ئاستى بلۇكە، (واتە لە ھەر بلۇكىك بەژمارە (يەك) دەست پى دەكات و بەردەوام دەبىت تا دوايىن بىنا لە بلۇكەكەدا و بەشېۋەى يەك لە دواى يەك). ئەمە بە پىي پلانى تايبەت بە ژمارەلېدانەۋە دەكرىت (جا ئەگەر پلانەكە ژمارەلېدانى شار بىت يان لادى).

❖ نمرەى يەكە لە بىنايەكەدا

مەبەست لىي ژمارە لېدانى پىكھاتەكانى بىناكەيە لەشوقە و دامەزراۋەكان و مالەكان ... ھتد. بۇ ھەر بەشېك لەم پىكھاتانە ژمارەيەك دادەنرىت بەپىي پلانى تايبەت بە ژمارەلېدان و ئەم ژمارەيە لە ھەر بىنايەكەدا لە (1) ۋە دەست پىدەكات و بەردەوام دەبىت تا دوايىن يەكەى بىناكە و بە شېۋەى يەك لە دواى يەك.

3.2 پىناسە سەرھىكىيەكانى تايبە تەندىيەكانى بىناكان و نشىنگەكان و خىزانەكان

❖ جۆرى بىنا

- بىناكان پۇللىن دەكرىن بۇ:

- 1- **بالەخانە:** بىنايەك كە پىك ھاتوۋە لەدوۋ نھۆم يان زىاتر بەبى رەچاۋ كىردى ئەۋەى كە نھۆمەكە لە سەر زەۋىيە يان لە ژىرەۋەيە (زىاتر لە يەكەيەكى نىشتەجى بوون)، قادرمەيەكى ھەيە لە ناوخۇ يان لەدەرەۋە كە بۇ ھەموو نھۆمەكانى بىناكە بەكار دىت و لەۋانەيە تەنھا بۇ مەبەستى نىشتەجى بوون بەكاربىت ئەگەر ھەموو يەكەكان ھى نىشتەجى بوون بن يان بۇ نىشتەجى بوون و كار كىردن بەكار دەھىنرىت يان تەنھا بۇ مەبەستى بازارگانى بەكار دىت.
- 2- **خانۋە:** بىنايەكى بە تەنھايە كە پىك ھاتوۋە لە يەكەيەكى نىشتەجىبوون و خىزانىك يان زىاتر بەكارى دەھىن بۇ نىشتەجى بوون يان بۇ كار كىردن و نىشتەجى بوون لەيەك كاتدا و ئەكرىت بە بىناكەى ترەۋە لكابىت (چەسپاۋ) و لە ژوورىك يان زىاتر پىكھاتىت.

- 3- **كەپەر يان زىنج:** لانه يەك يان بىنايەكى سەربەخۇي كاتىيە بە ماددەى خاۋ دروست كراۋە كە زۇر و بەردەستە ۋەك قور، قامىش، گەلای دار و تەنەكە و تەختەى كانزايى (چىنكۆ) يان تەختەى دار و تەنھا بۇ نىشتەجى بوون يان بۇ كار و نىشتەجى بوون لەيەك كاتدا، بەكار دىت.
- 4- **چادر (خىمە) يان رەشمان:** لانه يەكە لە پىستى حوشتر يان خورى يان قوماش دروست دەكرىت و دەتوانرىت بە ئاسانى بچولپىرىت و بگوازرىتەۋە.
- 5- **كەرەفان:** بىنايەكى پىشتەر ئامادەكراۋە، بەشپوۋەيەكى كاتى يان ھەمىشەيى جىگىر كراۋە و ماددەى سەرەكىى دروست كردنى دار، ئاسن يان چىنكۆيە و بۇ كار يان نىشتەجى بوون بەكار دىت.
- 6- **دامەزراۋە يان كارگە:** بىنايەكە بەكاردىت بۇ كار، داگىر كراۋە بە دەزگايەكى حكومى يان ناحكومى و دەكرىت بەشىكى تايبەتى تىدا بىت بۇ بەكارھىنانى پاسەوانەكان. دەكرىت دامەزراۋەكە شوپىنىكى نىشتەجى بوونى بەكۆمەل بىت كە لە بەنەرەندا بۇ لەخۇگرتنى كۆمەلە كەسانىك دروويت كرايىت كە دۇخىكى ھاۋبەش كۆيان دەكاتەۋە ۋەك نەخۇشخانە، بەندىخانە، شوپىنى نىشتەجى بوونى كرىكاران يان قوتابيان، ... ھتد. ھوتىل و مۇتىلەكانىش بە دامەزراۋە دادەنرىن.
- 7- **مۆل يان سەنتەرى بازىرگانى:** بىنايەكە چەندىن رۆلى دەبىنىت و لە بەنەرەندا ۋەكو ناۋەندىكى تەۋاۋ بازىرگانى درووست كراۋە و بەكاردىت گشت نھۆم و پىكھاتەكانى بۇ چالاكى ئابوورى بەكار دەھىنرىن.
- 8- **لە دروست كردندا:** ئەۋ بىنايە يە كە بناغە و چوار دىۋار و بەلای كەم سەققى نھۆمى يەكەمى بۆى كراۋە (نىشانەكانى روون بن) و ھىشتا تەۋاۋ نەبوۋىت و شىۋا نەبىت بۇ بەكارھىنان لە كاتى سەرژمىرى دا.

❖ نشىنگە

بىنايەكە يان بەشىكە لە بىنايەك، شوپىنى مانەۋەيە و جيا و سەربەخۇيە، لە بەنەرەندا بۇ نىشتەجى بوونى خىزانىك يان زياتر ئامادە كراۋە جا بۇ ھەر شتىكىش بەكار ھىنرابىت لە كاتى سەرژمىرىدا. چ لە كاتى گەمارۇسازىدا بەكار ھىنرابىت لە لايەن خىزانىكەۋە يان زياتر، يان داخراۋ بىت، يان چۆل بىت و كەسى تيا نەبىت. خىزانىك يان زياتر تىپىدا بن، دامەزراۋەيەك يان زياتر بەكارىان ھىنرابىت، ياخود لەكاتى گەمارۇسازى يان سەرژمىرىدا لە زىر درووستكردندا بىت. نشىنگەكە چوونەزورۋەۋەيەكى سەربەخۇي ھەيە كە بەكاردىت بۇ ھاتن و رۆيشتن پىپىدا بە بى ئەۋەى ناچار بن بە نشىنگەيەكى تردا تىپەرن. نشىنگە لە زورۇك يان چەند زورۇكى لكاۋى خاۋەن يەك دەرگاي چوونە زورۋەۋە يان چەند زورۇكى جيا جيا و ھەرۋەھا پاشكۇكانى پىكدىت.

بۇ مەبەستى سەرژمىرى و بۇ ئەۋەى كەس لە پرۆسەى ژماردىنى دانىشتوان بى بەش نەبىت، ھەر شوپىنىك كە لە كاتى گەمارۇسازى يان سەرژمىرىدا كەسىك يان زياتر بە شپوۋەيەكى راھاتوو تىدا بن و ھىچ شوپىنىكى ترى نىشتەجى بوونى راھاتوو ترىان نەبىت بە نشىنگە دادەنرىت تەنانەت ئەگەر بۇ مەبەستى نىشتەجى بوونىش درووست نەكرابىت بۇ نەۋونە ۋەكو دوكان يان چىشتخانە. بىناى بەلاۋە نراۋ كە بۇ نىشتەجى بوونى مرۇف شىۋا نەبىت، بە نشىنگە داناندرىت. لەبەر ئەمە نشىنگەكان دابەش دەكرىن بەسەر ئەمانەى خوارەۋە:

• يەكەى نىشتەجى بوون:

شوپىنىكى مانەۋەى جياگراۋ و سەربەخۇيە كە بۇ نىشتەجى بوونى خىزانىك يان زياتر ئامادە كراۋە، ياخود يەكەيەكى ئامادەنەكراۋە بۇ نىشتەجى بوون بەلام خىزانىك ۋەكو نشىنگەيەك بەكارى دەھىنرىت لە كاتى سەرژمىرى كردندا و ئەمانەى خوارەۋە دەگرىتە خۇي:

1) **خانوو و شوقه:** ئەو شوپنەى كە ھەموو يان چەند بەشىكى پېداويسيىيە بىنەرەتتەيەكانى نىشتەجى بوون (وەك چىشت لىنان، شوپنى شووشتن، ئاوى راکىشراو بە بۇرى و ئاودەست) تىدا بېت جيا لەوہى لە كاتى سەرژمىرى كىردندا چۆل بېت يان خىزانىك يان زياتر لە خىزانىك تىيدا بژين.

ب) **پەكەكانى نىشتەجى بوونى كاتى:** ئەو شوپنەى بە ماددەى خاوى بەردەستى وەك قامىش، گەلاى دار و (بەردى) يان ھەر شتىكى ترى ھاوشېوہ وەكو كۆخ و كەپر درووست كراين و پېكەتە سەرەككەيەكانى نىشتەجى بوونيان تىدا نەبېت.

ت) **پەكەكانى نىشتەجى بوونى جولاو:** كە وەك شوپنى نىشتەجى بوون بەكار دېن لە كاتى سەرژمىرىدا، وەك چادر، رەشمال، كەلەك يان كەشتى، فارگۇنەكانى شەمەندەفەر، بەلەم، خانووى سەرناو، ئەو شتانەى كە رادەكېشېرىن وەكو كەرەفان، ... ھتد.

پ) **پەكەكانى نىشتەجى بوونى پەراوئىز خراو:** كە درووست نەكراون يان ئامادە نەكراون يان نەگۇرپىراون بۇ شوپنى نىشتەجى بوونى مرۇف بەلام وەكو يەكەى نىشتەجى بوون بەكار ھېنراون لە كاتى سەرژمىرىدا، بۇ نمونە پەكەكانى نىشتەجى بوون لە كۇگاكانى دانەوئە، تەوئەلەكان، گەراجەكانى گواستەنەوہ، ئەشكەوتەكان و شتى ترى لەم جۇرانە. ھەرودھا ئەو يەكەيانەى كە لە بىنەرەتدا بۇ نىشتەجى بوونى مرۇف درووست كراون بەلام دواتر بەلاوہ نراون و بەھۇى تىكچوونيان گشت خزمەتگوزارىيەكانى ناويان راوہستاون، ئەگەر لە كاتى سەرژمىرى كىردن كەس يان كەسانىك تيا بژين.

ج) ئەو يەكە نىشتەجى بوونانەى ناو دامەزراوہكان كە كەسانىك تياياندا دەژين، وەكو نىشىنگەى پاسەوان يان بەرپوہبەرى دامەزراوہكە.

• نىشىنگەى كىشتى:

جۇرىك شوپنى ترە كە لە رووى درووست كىردنەوہ جيا و سەربەخۇيە و بۇ تىدا بەسەر بىردنە و بۇ نىشتەجى بوونى كۆمەلانىكى گەورەى تاكەكان درووست كراوہ كە دۇخى ھاوبەش يان بارىكى تايەت ياخود نامانجى ھاوبەش پىكەوہيان دەبەستىتەوہ. بەگىشتى لەم جۇرە شوپنە شتەكان ھاوبەشە وەك شوپنى چىشت لىنان، ژوورى دانىشتن، شوپنى نووستن، گەرماو و ئاودەست كە ھەموو كەسانى نىو ئەم نىشىنگەيە بەھاوبەشى بەكاريان دەھېنن و برىتىن لە:

أ) ئەو بىنایانەى مانەوہ تياياندا بە كرى دەستەبەر دەبن وەك ھۆتىلەكان، مۆتىلەكان، پانسىونەكان و ئەو خانووانەى ژوورى راخراو بە كرى دەدەن.

ب) ئەو شوپنەى مانەوہ تياياندا بە شىوہى كۆمەلانى گەورەى خەلكانىكە كە نامانجىكى گىشتى ھاوبەش يان بەرژەوہندى ھاوبەش پىكەوہيان دەبەستىتەوہ وەكو نەخۇشخانەكان، بەشە ناوخۇيەكان، كەنىسەكان، زىندانەكان، خانووەكانى چاودىرىى كۆمەلایەتى، خانووەكانى پەككەوتە و بەسالاجووەكان، شوپنەكانى مانەوہى رەبەن و راھىبەكان، دىرەكان و كەنىسەكان كە ئەم شوپنەى لە كاتى سەرژمىرى كىردندا شوپنى مانەوہى راھاتوو بن.

ت) بىناى ئامادە كراو بە مەبەستى مانەوہى كاتى ئەم كەسانەى چالاکى يان بەرژەوہندى ھاوبەشيان ھەيە وەكو سەربازگەكان، كەمپى ئاوارەكان، كەمپى كرىكارانى چالاکىيەكى تايەت.

❖ ھۆتىل يان خانەى پشوودان يان كۆمەلگەى گەشتىارى

بىناى درووست كراوى جىگىرن و بەرامبەر بە كرى ديارىكراو ھەوانەوہيان تيا دەكرىت.

- **بەشى ناوخۇيى:** شوپىنى مانەۋى جياكراون و لەسەر خۇي ۋەستاۋە و تايبەت بە نىشتەجى بوونى كۆمەلە خەلگانىكى ديارىكراۋ كە بەرژەۋەندىي ھاۋبەشيان ھەيە درووستكراۋە، ۋەكو قوتابىيەكان لە بەشە ناوخۇيەكان يان خانە مانەۋەي پزىشكەكان و ھى تر.
- **خانەى چاۋدېرى كۆمەلەيەتى:** بە دەزگايەكى بى قازانچ دادەنرېت كە بۇ چىنېكى ديارىكراۋى دانىشتوان بەخۇرايى خزمەتگوزارى پېشكەش دەكات، ۋەك خانەكان چاۋدېرى كىردنى بەسالچوۋان و خانەكانى چاۋدېرى كىردنى نەۋجەۋانان و ھى تر.
- **دەزگا تەندروستىيەكان:** كۆمەلە بىنايەكى درووستكراۋن كە چاۋدېرى تەندروستى و چارەسەر پېشكەش بە دانىشتوان دەكەن بە گشتى.
- **خانەكانى پەرسىش:** مزگەۋت، كەنيسە و دېر و شوپنەكانى تىرى پەرسىش كە تايبەتن بە جى بەجى كىردنى رېنمايە ئايىنىيەكان.
- **يەكەكانى چاكسازى و بىكەكانى پۇلىس:** برىتىن لەو بىنا حكومىانەي ئەركىكى فەرمى پېشكەش دەكەن و لە چوارچىۋەي دادپەرۋەرى و ياسادا ۋەك زىندانەكان.
- **يەكەكانى نىشتەجى كە كەسانىك تىپدان:** كۆمەلە بىنايەكن كە بە جىگىرى درووستكراۋن بۇ مانەۋەي كۆمەلە خەلگانىكى زۆر ئەۋانەي ئامانجى ھاۋبەش يان بەرژەۋەندىي تايبەتى ھاۋبەش پېكەۋە گرېيان دەدات، و پېۋىستە ژمارە تاكەكان لەم شوپنەدا 6 كەس يان زياتر بن.

❖ دامەزراۋەكان

كۆمەلە چالاقى و داھاتىكن كە لە لايەن خاۋەنىك يان بەرپۆەبەرايەتتەيەك بەرپۆە دەبىردىت بۇ بەرھەم ھىنانى كۆمەلەيىكى ھاۋرەگەزى كاللا و/يان خزمەتگوزارى كە لە يەك شوپنى جوگرافىدا دەكرىت و ئەبىت ئەم مەرجانەي خوارەۋە لە دامەزراۋەكاندا ھەبىت:

- 1) ئەنجامدانى چالاقىيەكى ئابوورى، واتە دامەزراۋەكە خزمەتگوزارى و/يان كاللا پېشكەش بە كەسانى تر بكات.
- 2) ھەبوونى شوپنىكى جىگىر، لەو شوپنەي كە تىپدا ھەلگەۋتوۋە جىگىر بىت و ئەمە بە گشتى بىنايەكى سەربەخۇ يان بەشېك لە بىنا يان كۆمەلە بىنايەكى لەتەنىشت يەك دەبن و لە يەك شوپنىشدا (لە نىۋ پەرزىنىكدا)، كە دەكرىت كارگەيەك، قوتابخانەيەك ياخود دەزگايەكى حكومى يان بازارگانى بىت. ئەو كەل و پەلانەي جولون و كارىك دەكەن بە دامەزراۋە داناندرىن تا ئەو كاتەي تايبەتمەندىي جولانغان لە دەست بەدن و جىگىر بىن لەسەر زەۋى يان لەسەر ئاۋ (ۋەكو عارەبانەي جوللو يان ئۆتۆمبىل يان فرۇشىارى گەرۆك). ھەرۋەھا شوپنى كاركردىن تايبەت بە درووستكردىن بىنا يان رىگا يان بەگشتى ھەر پەرژەيەكى تر بە دامەزراۋە داناندرىن ۋەكو خانوۋى ئامادەكراۋى تايبەت بە ئەندازىار و كرىكارەكان. ھەرۋەھا گۆرەكان و بىنا شوپنەۋارىيە كۆنەكان و ئەو بىنايەنى بەلاۋە نراۋن بە دامەزراۋە ئەزمار ناكىرپن مەگەر لە ناويان چاپخانە يان قاۋەخانە يان ھەر دامەزراۋەيەكى تر ھەبىت كە خزمەتگوزارىيەك پېشكەش بكات و ئەۋكات بە دامەزراۋە دادەنرېت و گەمارۆ دەدرىت و ژمارەي بۇ دادەنرېت.
- 3) ئەگەر خاۋەنى ھەبىت جا چ يەك كەس بىت يان ھاۋبەشەيەك ھەبىت لە نىۋان چەند كەسانىك يان كەسايەتتەيەكى (اعتبارى).
- 4) بوونى يەك بەرپۆەبەر (بەرپۆەبىردىكى تاك).

❖ ماددەدى سەرەكىيى دىۋارى دەرەۋى بىنا

ئەو ماددە سەرەكىيىيە كە لە دروست كىردنى دىۋارى دەرەۋى بىناكەدا بەكار ھاتووہ و دەكرىت كەرىچ، بەرد، بلۆك (پارچەى كۆنكرىتى)، پارچەى بىناى نامادەكراو، قور، تەختەى كانزايى (چىنكۆ)، تەختەى دار يان شتى تر بىت.

❖ سالى دروست كىردنى بىنا

مەبەست ئەو سالەيە كە بناغەى سەرەكىيى بىناكە تىايدا دانراوہ.

❖ مەبەستى ئىستاي بەكار ھىنانى بىنا

مەبەست چۆنيەتتى بەكار ھىنانى بىناكەيە بە چاۋپوشى كىردن لە مەبەستى سەرەكىيى دروستكىردنى بىناكە. دەكرىت بۇ نىشتەجى بوون و كاركىردن لە يەك كاتدا بەكار بىت بۇ نمونە زورپىكى نىشىگە وەكو نۆرىنگەى پزىشىكى بەكار بىت و ئەويتر وەك يەكەى نىشتەجى بوون بىمىنيتەوہ. دەكرىت ئەندامانى خىزان تىيدا بن و دەسكرىت بەم شىۋازانەى خواروہ بىت:

1- خىزانىك تىدا بىت: يەكەيەكى بىناكەيە كە چەند كەسانىك يان ئەندامانى خىزانىك تىادا دەزىن لە كاتى ئەنجامدانى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا.

2- نىشىگەى داخراو: يەكەيەكى بىناكەيە كە كەسانىك تىيدان بەلام لە كاتى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا نامادە نىن و دەكرىت سەردانى خىزانىكى تريان كىردىت يان ئەركىك جى بەجى بىكەن يان خەرىكى گەشت و گوزار بن لە ناوہوہ يان دەرەۋى ۋلات، واتە بۇ ماوہيەكى كورت ناامادە بن.

3- نىشىگەى چۆل (كەسى تيا نىيە): يەكەيەكى بىناكەيە كە لە كاتى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا كەسى تىدا نىيە، يان بۇ بەكرى دانە (راخراو يان ناراخراو بىت) يان دانىشتوانەكەى بۇ دەرەۋە ۋلات كۆچيان كىردىت و نىشىگەكەيان بۇ بەسەر بىردنى پشووگان و مۆلەتەكان پاراستىت يان بەودوايىانە دروستكىردنى تەواو بووبىت ياخود بە ھەر ھۆكارىكى تر.

4- نىشىگەى گشتى: ھەر وەك لە پىناسەى نىشىگەى گشتىدا ھاتووہ.

5- ھۆتىل: بىناكاراۋىكى جىگىرە كە لە بەرامبەر كرىيەكى دىيارىكراودا ھەوانەوہ دەستەبەر دەكات.

6- دامەزراوہى كاركەر: دامەزراوہيەكە كە چالاكىيەكى ئابوورى دىيارىكراو تىيدا ئەنجام دەدرىت و دەكرىت بەرھەم ھىنانى كالا و/يان پىشكەش كىردنى خزمەتگوزارىيەك بىت لە ماوہى گەمارۆسازى و ژمارەكىردندا.

7- دامەزراوہى داخراو: دامەزراوہيەكە كە چالاكىيەكى ئابوورى تىيدا ئەنجام دەدرىت بەلام لە كاتى گەمارۆسازىدا بە شىۋەيەكى كاتى راوہستاوہ چ بەھۆى سەخىپرى كىردنى بىناى دامەزراوہكە يان كەل و پەلەكانىيەوہ بىت ياخود بەھۆى وەرزى بوونى چالاكىيەكە يان ھەر ھۆكارىكى تر بىت.

8- دامەزراوہى چۆل: دامەزراوہيەكە كە ھىچ چالاكىيەكى ئابوورى تىيدا ئەنجام نادرىت لەكاتى گەمارۆسازىدا چ بە ھۆى ئەوہ بىت كە تازە دروستكرايىت و ھىشتا دەست بەكار نەبووبىت يان مەبەستى فرۆشتن يان بەكرىدانىان ھەبىت.

❖ چالاكى

سروشتى ئەو كارەيە (چۆرى كار يان بەرھەمەكەى) كە دامەزراوہكە ئەنجامى دەدات لەناو يەكەى بىنادا و ئەكرىت يەكىك لەمانەى خواروہ بىت:

1- چالاكى كىشتوكالى: بەرھەم ھىنانى كىشتوكالى لە خۇ دەگرىت بە گشت لىقەكانىيەوہ وەك رووكمى، نازەلى، راو، دارستان، بەرھەمەيىناھى نازەلەكان و پەلەومر و ئەوانى تىرىش كە لە بىناكەدا ئەنجام دەدرىن وەك چاندى درەخت و بەرھەم لە

شىنپايە پەرزىن كراۋەكان و نەمامگەكان، بەخىو كىردى ئازەلى چوارپىيى و پەلەومەر و ئازەلەكانى تر و ئامادەكردن و پەرەپىدائى تۆ بۆمەبەستى چاندن و زيادبوون. بۇ نموونە چالاكىيەكانى پەيوەندىدار بە كشتوكال وەك چاندنى بەرھەمى كشتوكالى بە ھەموو جۆرەكانىيەو، بەخىو كىردى ھەموو جۆرە ئازەلەك، راو، دارستان، چالاكىيەكانى دواى دروینە (دواى بەرھەم ھاتن)، ئامادە كىردن و پەرەپىدائى تۆ بۇ مەبەستى چاندن و زيادبوون (تكاپر)، ... ھتد.

2- چالاكىيە پىشەسازى: ئەو چالاكىيەكە پەيوەندىيە ھەيە بە دەرھىئانى سامانى كانزايى و كالا فلزىيەكان وەك بەكانزا كىردن و دەرھىئانى نەفتى خاۋ، گازى سىروشتى، گوگرد، فۇسفات، ... ھتد.

بەرھەمھىئانى كالاى پىشەسازىيە گۆردراۋەكان چالاكىيەكە كە پەيوەندىدارە بە بەرھەمھىئانى كالاى پىشەسازى لە رىگاي گۆرپىنى پىداۋىستىيە ھاۋكارەكان بۇ ئەو بەرھەمە نوپىيەنى كە لە مۇسەفاتەكانىيان جىواۋن لەگەل ئەو كالاپانەنى كە ھۆكاربوونە بۇ بەرھەمھىئانى لە رىگاي بەكارھىئانى كار و سەرمايە و رىكخستن و ئەوانەش كە لە بىنادا ئەنجام دەدرپن وەك ئامادەكردن و پاراستنى گوشت و بەرھەمەكانى و ماسى و سەۋزەوات و مېۋەكان، پىشەسازىيە زەيت و رۆن، پىشەسازىيە بەرھەمەكانى شىر، ھارپىنى دانەۋىلە، بەرھەمەكانى نانەۋاخانەكان، كاكائۇ و چۆكۆلېت و ھەر پىشەسازىيەكى تر، چاپ كىردن و ئەو خىزمەتگوزارىيەنى پەيوەندىيان پىۋە ھەيە، پىشەسازىيە كىمىيائىيەكان، پىشەسازىيەكانى دەرمانسازى، پىداۋىستىيەكانى خاۋپن كىردنەو، كاتمىرەكان، ئامىرەكانى تايبەت بە بىنن، يارىيەكان، گەۋھەرەكان، چاكىردنەۋەى نامپىر و كەرەستەكان، پاكىردنەۋەى ئاۋ، درووستكىردنى بىنا و رىگا، تىككان، ... ھتد. ھەرۋەھا بەرھەمھىئانى وزەى كارەبا و كۆكىردنەۋە و پاكىردنەۋە و دابەشكىردنى ئاۋ.

3- چالاكىيە بازىرگانى: ئەو چالاكىيەكە پەيوەندى بە كارى بازىرگانى ھەيە بە ھەموو جۆرەكانىيەو (كىرپن و فروشتنى كالاكان) لەگەل ئەو چالاكىيە بازىرگانىيەنى پەيوەندىيان پىۋە ھەيە، و ھەرۋەھا بازىرگانىيە پەراۋىزىيەكانىش دەگرپتە خۇى (ھازانجەكانى بازىرگانىيە بچوۋكەكان) ئەوانەنى لە كارى بازىرگانىيە بچوۋكەو بەدەست دىن

4- چالاكىيە خىزمەتگوزارى: چالاكىيەكە كە پەيوەندى بە دەستەبەر كىردنى ئەو خىزمەتگوزارىيەنى ھەيە كە پىشكەشى تاكەكان و خىزانەكان دەگرپت وەكو خىزمەتگوزارىيەكانى پىزىشكى، پەرۋەردەيى، ئاسايش و بەرگىرى، ... ھتد.

5- چالاكىيەكانى تر: گىشت ئەو چالاكىيەنەن كە لە چالاكىيەكانى پىشتردا نىن و باسىان نەكراۋە، وەك ئەو خىزمەتگوزارىيەنى پەيوەندىيان بە تەندرووستى مۇۋقەۋە ھەيە، چالاكىيە پىشەيى و زانستى و تەكنىكىيەكان، چالاكىيەكانى بەكرى دان و بەكرى گرتن، چالاكىيەكانى خىزمەتگوزارىيەكانى پىشتىۋانى كىردن، چالاكىيەكانى ئاسايش و چاۋدىرى كىردن، چالاكىيەكانى خىزمەتگوزارىيە تاكەكەسىيەكان، چالاكىيەكانى بىناكىردن و دروست كىردن، گواستەۋە و كۆگايى كىردن، پەيوەندىيەكان، بىمە، ... ھتد.

❖ كەرتى كار

ھەلگەۋتەنى دامەزراۋەيە لە روۋى ئەو چالاكىيە دەست نىشانكراۋەنى كە تىپدا دەگرپت و يەك لەمانەنى خوارەۋەيە:

- **حكومى:** ئەگەر خاۋەندارىتتى دامەزراۋەكە بگەرپتەۋە بۇ حكومەت بە بى رەچاۋ كىردنى ئەۋەى ئايا ئەو كارەى تىادا دەگرپت كارگىرپىيە يان رىكخراۋەيى، و پارەدار كىردنى بەشىۋەى ناۋەندىيە، وەكو دىۋانى ۋەزارەتەكان.
- **گىشتى:** ئەگەر خاۋەندارىتتى دامەزراۋەكە بگەرپتەۋە بۇ حكومەت كارپكى بەرھەمھىئانى تىادا ئەنجام بدىرپت و پارەداركىردنى لە لايەن خۇيەۋەيە (يان كەسىكەۋەيە)، وەك كۆمپانىيا بازىرگانى و پىشەسازى و گواستەۋەيەكان ... ھتد.
- **تىكەلاۋ:** ئەگەر سەرمايەنى دامەزراۋەكە بە شىۋەى ھاۋبەش بىت لە نىۋان كەرتى تايبەت و كەرتى حكومى بە بى رەچاۋ كىردنى رىژەى ھەر يەكەيان.

- **ھەرموزى:** ئەو دامەزراوانەن كە خاوەندارىتيان دەگەرپتەو ھەر ھەرموزىيەكان، و سەرمايەكەشى لە پشكى بى سەنور پىك دىت.
- **تايبەت:** ئەو دامەزراوئە كە خاوەندارىتيەكەى بۇ تەنھا يەك كەس يان كۆمەلە كەسانىك لە دەستەى كۆمپانىياكە بگەرپتەو بە بى رەچا و كوردنى لايەنى ياساى دامەزراوئەكە.
- **بيانى:** ئەگەر خاوەندارىتي دامەزراوئەكە بە تەواوى بۇ كەرتى تايبەت بگەرپتەو و كەسەكەش عىراقى نەبىت ياخود كۆمپانىيايەك بىت و لە لايەن كەسانى بيانىيەو بەرپۆھ بەردرىت.

❖ خىزانى ئاساى

خىزانى ئاساى بۇ مەبەستەكانى سەرژمىرى پىناسە دەكرىت و برىتيە لە كەسىك يان كۆمەلە كەسانىك كە پەيوەندىي خىزانىيان ھەبىت يان نەيانبىت و لە تەواو يان بەشىكى يەكەيەكى نىشتەجى بووندا بژىن و لە خواردن و شتە پىويستەكانى تى ژياندا ھاوبەش بن و خىزانى ئاساى دابەش دەبىت بۇ:

1) **خىزانى پىكھاتوو لە تەنھا يەك كەس:** خواردن و كارە پىويستەكانى تى ژيان بە تەنياىى ئەنجام دەدات بى ھەبوونى پەيوەندى بە كەسىكى تر، وەك كۆمەلە كەسانىك كە لە نشىنگەيەكى ئاساى (خانوو يان شوڤە) يان ھۆتيل يان شوپىنىكى گەشت و گوزارى دەژىن و ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوھيان نابەستىتەو و ھەر يەككىيان بۇ بژىوى خوى پشت بە خوى دەبەستىت.

2) **خىزانى پىكھاتوو لە چەند كەس:** كۆمەللىكى دووكەسى يان زياتر كە پىكەوھ دادەنىش و سەرۆكى خىزانىيان ھەيە و لە بەدەست ھىنانى خۇراك و پىداوويستىيەكانى تى ژياندا ھاوبەش و دەكرىت بوودجەيەكى ھاوبەشيان ھەبىت و يان نەيانبىت (پىكەوھ بەشدارى بكەن لە خەرجىيەكاندا لە داھاتى سەرۆكى خىزانەوھ يان ھەندى لە ئەندامانى خىزانەوھ)، دەكرىت پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوھيان بەستىتەوھ يان نەيانبەستىتەوھ يانىش ھەردوو ھالەتە تىكەلاو بن، و ئەندامانى خىزان لە ھەموو يان بەشىكى ژەمەكانى خواردن ھاوبەش بن.

ھەر كەسىك بە شىوھەكى كاتى لە دەرھوى و لات بىت و دواى ماوھى كەمتر لە سالىك بگەرپتەو و لەگەل خىزانەكەدا بژىت بە ئەندامى خىزان دادەنرىت، بىجگە لە قوتابيان و نەخۆشەكان كە بە بى رەچا كوردنى ماوھى مانەوھيان لە دەرھوى و لات بە ئەندامى خىزان ئەژمار دەكرىن.

مەرج نىيە ھەر كەسىك لە خەرجىيەكانى خىزاندا بەشدار بىت ئەندامى خىزان بىت، بۇ نموونە ئەو باوكەى بەردەوام لە دەرھوى و لات خەرىكى كار كوردنە و بۇ ھاوسەر و مندالانى خەرجى دەنرىت بە ئەندامى خىزان دانانرىت مەگەر لەكاتى سەرژمىرى كردندا لە گەل خىزانەكەيدا بىت.

دەكرىت خىزان بەبى شوپىنى مانەوھ بىت و كەل و پەلئى خوى لەگەل خۆيدا بگىرپت و لە سەر شەقام يان بەردەرگاى بيناكان يان لەسەر شوستەكان يان لە ھەر شوپىنىكى تى لەو جۆرە بخەوئت.

❖ خىزانى بەكۆمەل

كۆمەلە كەسانىك كە لە نشىنگەيەكى گشتىدا دەمىنەوھ و ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوھيان نابەستىتەوھ و لە ئامادەكارىيەكانى ژياندا بەشدارى لەگەل يەكتردا ناكەن، بۇ نموونە ميووانى ھۆتيل، زىندانەكان، قوتابيان، يەتيمەكان، بەسالچووان و پەككەوتوووان، و ھەروھەا ئەو كرىكارانەى پىكەوھەن لە نشىنگە گشتىيەكاندا. ئەو سەربازانەى لە سەربازگەكان يان دامەزراوھەكانى تى سوپا دان ئەم پىناسەيە نابانگرىتەوھ و لە سەرژمىرىدا لە گەل خىزانەكانياندا دەنووسرىن.

بېيويستە رەچاۋى ئەۋەش بىكرىت كە لە ھەندى ئىشىنگەي بەكۆمەل دا خىزانى ئاسايى ھەن، بۇ نموونە خىزانى بەرپۆۋەبەرى ھۆتىل كە لە شوپىنكى تايبەت لە ھۆتىلەكەدا زيان بەسەر دەبەن يان بەرپۆۋەبەرى نەخۇشخانە و خىزانەكەي، يان بەرپۆۋەبەرى زىندان و خىزانەكەي، بۆيە زانىيارىيەكانيان لە گەل زانىيارىيەكانى خىزانى ئاسايىدا وەردەگىرېن. ھەروەھا كۆمەللىكى 6 كەسى يان زياتر كە لە ئىشىنگەيەكى ئاسايىدا دەزىن و ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوھىيان نابەستىتەۋە و ھەرىكەتلىكەن لە بىزىۋى خۇيدا پىشت بەخۇى دەبەستىت و لەۋانەيە لە ھەندى ژەمى خوارىندا لەگەل كەسانى تر ھاۋىەش بن بە خىزانى بەكۆمەل دادەنرىن، بۇ نموونە ئەو كرىكارانەي لە شوپىنى كارىندا دەزىن يان ئەو كەسانەي پىكەۋە لە شوقە يان خانوۋىكىدان. بەلام ئەگەر ژمارەي ئەو كەسانەي ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەۋەھىيان نابەستىتەۋە 5 كەس يان كەمتر بىت ئەمانە بە خىزانى بەكۆمەل داناندرىن بەلكو بە خىزانى ئاسايى ئەژمار دەكرىن. ھەروەھا لە خىزانى بەكۆمەلدا ئەو كەسانەي ئانئامادەن بە ئەندامى خىزانەكە داناندرىن.

❖ سەرۋىكى خىزان

ئەو كەسەيە كە بە شىۋەي راھاتوۋ لەگەل خىزانەكەيدا دەزىت و لە ناۋ ۋالاتدايە و بەم ناۋە لەناۋ ئەندامانى ترى خىزانەكەدا دەناسرىتەۋە بە بى رەچاۋ كرىدى رەگەزى ئەو كەسە بەلام ئەبىت تەمەنى لە 12 سال كەمتر نەبىت. بەگىشتى ئەم كەسە خاۋەنى دەسلەتە و بەرپرسە لە دانانى رىكارى تايبەت بۇ كاروبارى ئابوورىي خىزان و دەكرىت كەسانى تر لەمەدا ھاۋكارىي بىكەن. مەرج نىيە ئەو كەسە بىت كە بەتەمەنترىن بىت يان دەرامەتى لەۋانى تر زياتر بىت بەلام مەرجە كە پەيوەندىيەكى خىزانەكە بەبىت لەگەل ھەموو يان بەشىكى ئەندامانى خىزانەكەدا.

❖ خاۋەندار

كەسىكى ئاسايى يان كەسايەتتىيەكەي ئىعتبارىيە كە لە روۋى بەرپۆۋەبەردنەۋە دەسلەتدارە بەسەر كارى خاۋەندارىتتىيە كىشتوكالىيەكەۋە، و بە پىي ئەو بابەتانەي كە رىگەي پىدراۋە بىرپار وەردەگىرېت و بەرپرسىارەتتىيە تەكنىكى و ئابوورىيەكانى تايبەت بە خاۋەندارىتتىيەكە لەسەر شانىەتى. ئەكرىت راستەوخۇ يان لە رىگەي بىركارىكەۋە بەرپرسىارەتتىيەكانى بە ئەنجام بىگەيەنېت و ئەمانەي خوارەۋە بە خاۋەندار دادەنرىن:

✓ ئەو كەسەي خاۋەندارىتتىيەكى كىشتوكالى بەرپۆۋە دەبات (خاۋەنى بىت يان بەكرى بىت يان بەرپۆۋەبەرى بىت) جا چ تەنھا روۋەكى بىت يان تەنھا ئازەلى بىت يان ھەردوۋىكىان بىت پىكەۋە، لە ناۋچەي شوپىنى نىشتەجى بوۋنى بىت يان لە ناۋچەيەكى تر بىت و خۇى بەرپۆۋە ببات.

✓ زەۋىيەكى بە كرى گرتبىت و بۇ كاروبارى كىشتوكالى بەكارى بەيىت.

✓ زەۋىيەك بەكار بىنېت كە ھى خۇى نەبىت و بەكرىش نەبىت و مافى سوود لىي وەرگرتنى بە خۇى دابىت و بۇ بەرھەمەننى كىشتوكالى بەكارى بەيىت.

✓ ژمارەيەك درەختى لە بن دەست دابن تەنانەت ئەگەر مافى ھەلسوكەوت كرىنىشى نەبىت بەرامبەريان.

✓ چەند ئازەللىكى لە بن دەست دابن بە مەبەستى سوود وەرگرتن لەۋان يان لە بەرھەمەكانيان بۇ كارى بازىرگانى يان فرۇشتىيان يان فرۇشتىنى بەرھەمەكانيان ۋەكو گۇشت، شىر و (مىشتقاتە)، پىست و صوف، يان چەند شانەيەكى ھەنگۈبىن يان پەلەۋەر يان كىلگەي پەلەۋەر يان كارگەي ھەلپنەرى جوجكەي لە بن دەستدابن.

✓ ئەگەر دامەزراۋەي حكومى و كۇمپانىيا و كۆمەلەي ھەروەزىيەك ھەبىت كە خاۋەندارىتتىيەكى كىشتوكالى بەرپۆۋە ببات يان كارى پىبكات، ئەۋا بە خاۋەندارى كىشتوكالى دادەنرىت. دەكرىت زەۋىيەكى كىشتوكالى يان ئازەل يان مىش ھەنگ لەزىر دەستى خاۋەندارەدا بن ياخود دەكرىت لە يەك كاتدا دوو يان زياتر خاۋەندارىتتى كىشتوكالى بەرپۆۋە ببات لە جۇرەكانى

بەرھەمی کشتوكالى. ئەگەر وەكو يەكەيەكى سەربەخۇي كشتوكالى بەرپۆە بېردىت و يەك بەرپۆەبەرايەتتى ھەبىت و ھۆكارەكانى بەرھەم ھىنان ھاوبەش بىن، وەكو ھىزى كار و ئامپىرەكان و ئامرازەكان و ئازەلەكان، ئەوا وەكو يەك خاوەندارىتتى كشتوكالى ئەژمار دەكرىن.

❖ خاوەندارىتى

رووبەرىكە لە زەويىەك كە ھەمووى يان بەشىكى بەكار ھاتووو بۇ مەبەستەكانى بەرھەم ھىنانى كشتوكالى و كاروبارە تەكنىكى و كارگىرپىيەكانى وەكو يەكەيەكى سەربەخۇي كشتوكالى لە لايەن تاكە كەسىك يان لەگەل چەند كەسانىكى تر بەرپۆە دەبىردىن، بە بى رەچا و كرىنى خاوەندارىتى يان كيانى ياساى يان رووبەر يان ھەلگەوتەكەى. ھەروەھا ئەو يەكە و دامەزراوانەى ئازەل يان بەرھەمى ئازەلى تىپاندا بەرھەم دەھىندىرپن بە خاوەندارىتتى كشتوكالى دادەنرىن.

❖ بەرھەمى رووەكى

برۆشكە كىلگەيىە سەركىيەكان (وەكو گەنم، جۇ، بىرنج، گەنمەشامى، پەتاتە، گولى گولە بەرۆژە، پەمۇ) لە خۇ دەگرىت. ھەروەھا برۆشكە لاوەكىيەكان و سەوزەوات (وەكو باقلە، نىسك، لۇبىيا، ماش، وىنچە، تەماتە) و باخەكانى خورما و مپو و باخى ھاوبەش و دارستانەكان و ھەموو جۆرە نەمامگەيەك وەكو نەمامگەى درەخت، دارى جوانى و دارەكانى دارستانەكان لەخۇ دەگرىت.

❖ بەرھەمى ئازەلى

بەخپو كرىنى ئازەل و بەرھەم ھىنانى ئازەل و بەرھەمەكانى ئازەل كە برىتتىن لە مەپ، چىل و گا، بىزن، گامپىش، حوشتر، كىلگەكانى پەلەوەر، كىلگەكانى ماسى، شانەكانى مپش ھەنگ و ھى تر، لەخۇ دەگرىت.

بەشى سېيەم

رىكار

1.3 پرسىيارنامەى سەرژمىرى

- ژوورى عەمەلىياتى سەرژمىرى گرنگىيى دا بە بوارى بەكار ھىنانى تەكنەلۇژىيى نوئى و ئامادەكارى بۇ بازىدانىكى چووناپەتى لە بوارى دانان و جى بەجى كىردن بە پىشت بەستىن بە نوئىترىن نامۇژگارىيە نۆدەولەتتەيەكان لەبارەى سەرژمىرى دانىشتوان و نشىنگەكان لە 2010 دا و بنەما و نامۇژگارىيەكانى نەتەوہ يەگگرتووەكان لە جى بەجى كىردنى سەرژمىرىيەكان بۇ گەپىشتن بە چوارچىوہ نامارىيەكانى ھەمەلايەنە و بەووردەكارىيەوہ لەبارەى بىناكان و تايبەتمەندىيەكانىيان و خىزانەكان، ئەمانەش لە رىگاي:
- 1- بەكارھىنانى سكانەرى زىرەك لە داگرتنى پرسىيارنامەكانى سەرژمىرىدا، بە مەبەستى وەرگرتنى خىرا و ووردى زانىارىيەكان و دوورى كىردن لە ھەر جۆرە ھەلە يان لايەنگىرىيەك لە داگرتنى داتاكاندا. ھەرۆك دواى گەپانەوہى پرسىيارنامەكان لە كارى مەيدانىيەوہ دەست كرا بە روويپواندىنى پرسىيارنامەكان و چارەسەرگىردنىيان لە رىگاي بەرنامەى تايبەتەوہ. بۇ گەپىشتن بەمانە پرسىيارنامەكانى سەرژمىرى بە رىگايەكى نوپوہ دىزايىن كران و بۇ يەكەمجار لە مېژووى سەرژمىرىيەكانى عىراق شىوازى تۆمارى تايبەت بەكار ھات كە لە 25 پەرى دووروو و بە قەبارەى A3 پېكھاتبوو. توپژەرى مەيدانى وەلامە گونجاوہكانى دھنووسى يان لە چوارگۆشە تايبەتەكاندا دايدەنا و بۇ دەستكەوتنى ئەنجامەكان لە ماوہيەكى زۆر كورتدا لە رىگاي سكانەرى زىرەكەوہ راكيشران و وەرگىران كە ئەمەش پىويستى بە ژىرخانىكى لىھاتوو ھەبوو. ھەرۆھە پىويستى ھەبوو بە ئامادە كىردنى كادىرى مرؤيى و پىشخستنى لايەنە تەكنىكىيەكان بە لىھاتووويەكى بەرزەوہ.
 - 2- ھەئسوكەوت كىردن لەگەل تەكنەلۇژىيى نوئى وەكو سىستەمى زانىارىيى جوگرافى (و دابەزاندنى ئەنجامەكانى سەرژمىرى لە سەر سىستەمەكە لە داھاتوودا) لە رىگاي بەكار ھىنانى سىستەمەكانى زانىارىيى جوگرافى (GIS) لە ئامادەكارىيەكانى سەرژمىرى و پىشاندانى ئەنجامەكانى سەرژمىرىدا.
 - 3- درووستكىردن نەخشەى جوگرافىيى و ئامادەكىردنىيان بۇ ھەموو ئەو كەسانەى لە كارە مەيدانىيەكانى سەرژمىرىدا كاريان دەكىرد ئەویش بە پىشت بەستىن بە وىنە ئاسمانىيە نوپيەكانى ئەو ساللە كە لە لىژنەكانى سەرژمىرىيەوہ دەست پىدەكات تا بە بزمىرەكانەوہ كۆتايى دىت.
 - 4- دىزايىن كىردن و دەست نىشانكىردنى ناوہرۆكى پرسىيارنامە لە رىيى بابەت و مواسەفاتەكان بۇ ئەوہى بەرنامە و داتابىسى بۇ دابندىت.
 - 5- تەپيار كىردنى ژىرخانەكان و دەست نىشانكىردنى بىنكەكانى كاركىردن لە ناوہند و لە ھەرپىمدا بە ھەموو ئەو ئامىر و كەرەستانەى تايبەت بە پرۆژەكە كە بىنكەكان پىويستىيان پىبوو.
 - 6- ھەلپژاردنى كادىرى لىھاتوو ئەوانەى شارەزايىيان ھەبوو لە بوارى بەكارھىنانى تەكنەلۇژىيى نوئى بۇ ئەوہى ئامادە بكىرىن وەكو راھىنەر بۇ مەبەستى راھىنانى تىمەكانى كارە تەكنىكىيەكان.
 - 7- تواناسازى و ئامادەكىردنى كادىرى مرؤيى بۇ پىشخستنى لايەنە تەكنىكىيەكان بە لىھاتووويەكى بەرز و تايبەت لە بوارى تەكنەلۇژىيى زانىارىيەكانەوہ.
 - 8- لىكۆلىنەوہيەك سەبارەت بە بابەتەكانى ناوہرۆكەكە و ئاستى پىويست بوونىيان و تواناى دەستەبەر كىردنىيان لە سەرژمىرىدا، و گەنگەشەى رەشنووسى پرسىيارنامە لە گەل كۆمەلە شارەزايەكى نەتەوہ يەگگرتووەكان و پەيمانگەى عەرەبى بۇ راھىنان و لىكۆلىنەوہى ئامارى، نوپنەرەكانى كۆمپانىياكانى بەرھەمپىنانى تەكنەلۇژىيى سكانەرى زىرەك بۇ پرسىيارنامەكانى سەرژمىرى، و ئەو وولاتانەى لە بوارى بەكارھىنانى تەكنەلۇژىيى نوئى لە سەرژمىرىدا ئەزمونىيان ھەيە وەكو مەغرىب، مسر،

سودان، ئوردن و نۆروېژ، لە رووی شیوه و ناوهرۆك و ئاستی وهلامدانهوه بۆ دهسته بهر كردنی زانیاریی پېویست و گونجاندنی لهگهڵ ئەو شتانهی بریاریان لهسەر دراوه و مواسهفاتی سکانه‌ری زیرهك له رینگای ناسینی ئەو كیشه و ئاسته‌نگانهی له ئەزمونه‌كانیان به‌دهرکه‌وتن.

2.3 گشتگیر بوونی سه‌رژمی‌ری

سه‌رژمی‌ری هه‌موو پارێزگاگان ده‌گریته‌ خۆی به‌ پارێزگاگانی هه‌ری‌می کوردستانیشه‌وه، به‌ هه‌موو یه‌که‌ کارگیریه‌کان تا نزمترین ئاستی یه‌که‌ی کارگیرێ که بریتیه‌ له گه‌رپه‌ له شارنشین و گوند له گوندنشیندا. هه‌روه‌ها بۆ بچووکتین دابه‌شبوونی ئاماری له نیو گه‌رپه‌ یان گوند دا که بریتیه‌ له بلۆك. جی‌ به‌جی‌ کردنی سه‌رژمی‌ری گشت بیناگان به‌ هه‌موو جوهره‌کانیه‌وه ده‌گریته‌ خۆی چ نشینگه‌ بن یان نانشینگه‌ و تایبه‌تمه‌ندییه‌کانیشه‌وه. هه‌روه‌ها خیزانه‌گان و ژماره‌ نه‌ندامه‌کانیان و ره‌گه‌زی سه‌رۆکی خیزان و خاوه‌نداره‌ کشتوکاریه‌کان له‌ناو خیزانه‌کاندا و ره‌گه‌زی خاوه‌ندار و جووری خاوه‌نداریتی کشتوکاری. سه‌ره‌پای ئەمانه‌ش، گشت دامه‌زراوه‌گان و ئەو چالاکییه‌ ئابووریانه‌ی تیاياندا ئەنجام ده‌درین له‌ خۆ ده‌گریته‌.

3.3 ماوه‌ی ژماردن

کاری مه‌یدانیی سه‌رژمی‌ری کردنی بیناگان و خیزانه‌گان و دامه‌زراوه‌گان و خاوه‌نداریتییه‌ کشتوکاریه‌کان به‌ کۆمه‌له‌ پرۆسه‌یه‌کی گه‌مارۆدان و ژماره‌کردن له‌ ماوه‌ی 2009/10/6 تا 2009/12/20 ده‌ستی پیکرد له‌ هه‌ر دوو ناوچه‌ی شارنشین و گوندنشیندا که نزیکه‌ی 22 هه‌زار که‌س له‌ فه‌رمانبه‌رانی وه‌زاره‌تی په‌روه‌ده‌ی حکومه‌تی فیدرال و حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان و به‌هاوکاری کارمه‌ندانی ده‌زگای ناوه‌ندیی ئامار له‌ ناوه‌ند و له‌ هه‌ری‌می کوردستان به‌شداریه‌یان تیدا کردبوو. کاره‌که‌ بۆ دوو قۆناخ دابه‌ش کرا، قۆناخی یه‌که‌م کاری مه‌یدانی له‌ ناوچه‌ شارنشینه‌کاندا له‌ 2009/10/6 تا 2009/10/30 که‌ کۆمه‌له‌ کاریکی له‌خۆ گرتبوو له‌وانه‌ ده‌وردانی گه‌رپه‌که‌کان و ده‌ست نیشان کردنی سنووره‌کانیان له‌ سرووستدا له‌ رینگای به‌کار هێنانی نه‌خشه‌وه، ژماره‌ کردنی رینگاگان له‌ سرووستدا و دابه‌زاندنی بۆ سه‌ر نه‌خشه‌، ده‌ست نیشانکردنی سنووری بلۆکه‌کان له‌ سرووستدا و له‌ سه‌ر نه‌خشه‌، دابه‌ش کردنی شوینی کارکردن له‌ سه‌ر یاریده‌ده‌ره‌کان، ژماره‌کردنی بیناگان، دواچار پر کردنه‌وه‌ی تۆماره‌کانی گه‌مارۆسازی و ژماره‌کردنی بیناگان و خیزانه‌گان و دامه‌زراوه‌گان و خاوه‌نداره‌ کشتوکاریه‌کان.

قۆناخی دووهم کاری مه‌یدانی له‌ ناوچه‌ گوندنشینه‌کاندا له‌ ماوه‌ی 2009/10/13 تا 2009/12/20 و ئەو کارانه‌ی له‌خۆ گرتبوون بریتی بوون له‌ ده‌ست نیشان کردنی پووتانه‌کانی گونده‌گان و ئەمه‌ش به‌ به‌کارهێنانی ئامیری GPS له‌ مه‌یداندا، ئینجا ئەنجامدانی پرۆسه‌ی گه‌مارۆدانی گشت گونده‌گان و ده‌ست نیشان کردنی سنووریان له‌ سرووست و دابه‌زاندنی له‌سه‌ر نه‌خشه‌، دواتر ده‌ست نیشانکردنی سنووری بلۆکه‌کان له‌ سرووست و له‌سه‌ر نه‌خشه‌ و دابه‌ش کردنی ناوچه‌کانی کارکردن به‌سه‌ر یاریده‌ده‌ره‌کان، ژماره‌ کردنی بیناگان و دواچاریش پر کردنه‌وه‌ی تۆماره‌کانی گه‌مارۆدانی بیناگان و خیزانه‌گان و دامه‌زراوه‌گان و خاوه‌نداره‌ کشتوکاریه‌کان.

مه‌به‌ست له‌ پرۆسه‌ی ژماره‌ کردن به‌ ده‌ست خستنی به‌لگه‌ی جوگرافیا‌یی بوو که‌ بژمی‌ر به‌هۆی ئەوانه‌وه‌ بتوانیت زانیاریه‌کانی په‌یوه‌ست به‌ بیناگان و خیزانه‌گان به‌ده‌ست بێنیت بۆ مه‌به‌ستی سه‌رژمی‌ری به‌ بێ ره‌چاو کردنی جووری و مه‌به‌ستی به‌کارهێنانی.

مه‌به‌ست له‌ پرۆسه‌ی گه‌مارۆسازی به‌ ده‌ست خستنی چوارچێوه‌ی ئاماری و زانیاریی سه‌ره‌تاییه‌ له‌باره‌ی دانیش‌توان و خیزانه‌گان که بریتین له‌ ده‌ست نیشان کردنی ئەو شوینانه‌ی که لێن و ژماره‌یان و هه‌روه‌ها بۆ ئەوه‌ی بێت به‌ رێبه‌ریکی کار

کردن بۇ مەنبەستى مەزىدە كىردى ژمارەى بۇمىرەكان و دەست نىشان كىردى شوپىنى كاركىردى ھەر بۇمىرەك و دۇنيا بوون لە لەخۇ گىرتى بچووكىرتىن ناوچەى جوگرافىيى.

4.3 سەرژمىرى ئەزمونى

بە پىي پلانى گىتگىرى سەرژمىرى گىتى دانىشتوان و نىشىنگەكانى سالى 2009، بەمەبەستى تاقىكىردنەوھى ھەمەلايەنەى رپوشوپنەكانى سەرژمىرى، لە 6 شوپىنى كارگىپى جىاحيا لە عىراق سەرژمىرى ئەزمونى بەرپوھ چوو كە تىياندا ھەموو تايبەتمەندىيەكانى دانىشتوان و نىشىنگەكان بوونيان ھەبوو و بەسەر 6 پارىزگادا دابەش ببوون و بەئەنجام گەياندى گىت قۇناخەكانى سەرژمىرى لە خۇ دەگرت ھەر لە نامادەكارىيەكان و سەرژمىرى كىردن و چارەسەر كىردن كە قۇناخى گەمارۇسازى و ژمارە كىردىشى لەخۇ دەگرت و لە نىوھى يەكەمى مانگى ئايارى 2009 بەرپوھچوو و پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارەكىردن 7 رۇژى خاياند لە رىكەوتى 2009/5/24 تاكو 2009/6/1 و 1853 كەس بەشداريان تىدا كىرد.

بە پىي ئەو بابەتانەى كە پەيوەندىيان بەم قۇناخەوھ ھەبوو ئەمانەى خوارەوھ تاھى كرانەوھ:

- 1- كارى مەيدانى و بەردەوام بوونى لە نەخشە كىشانەوھ بگىرە تاكو و گەمارۇسازى و ژمارە كىردن.
- 2- كەرەستەى پىويست بۇ ژمارە كىردن كە لە ژمارەكىردى بىناكاندا بەكار دىن لە پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارە كىردن.
- 3- ووردى و كارايى بەرنامەكانى راھىنان لە رووى ناوەرۇك و ھەئىژاردنى راھىنەران و ماوھى راھىنان و ئاستى وەرگىرتى راھىنراوھكان بۇ داگرتنەكانى تۇمارەكان و پىرسىارانەكان و دەرھىنراوھكانيان (ئەنجامەكانيان).
- 4- تاقىكىردنەوھى تۇمارى پىرسىارانەكانى گەمارۇسازى بىناكان و خىزانەكان و ئەو پىرسىارانەى لە سەرى درووست دەبن.
- 5- ئاستى روونى رىنمايىيەكان و پىناسە و چەمكە بەكارھاتووەكانى ناويان.
- 6- تاقىكىردنەوھى ووردى نەخشەكان و شىوازى ھەئسوكەوت كىردن لەگەئىدا.
- 7- زانىنى تىكراى پىكىردنەوھى تۇمارىك و لەويشەوھ دەست نىشانكىردى ژمارەى كاتىژمىرەكانى كار.
- 8- نامىرەكانى سكانەرى زىرەك و رىژەى وەرگىرتى زانىارىيەكان لە پىرسىارانەكان.
- 9- بەرنامەى چارەكىردى زانىارىيەكان و دەركىردى راپۇرتى كۇتايى.
- 10- قۇناخى پىداچوونەوھ و ووردىيىنى كىردى مەكتەبى.

5.3 كارى مەيدانى

ھەر گەرەكەك لە ناوچە شارنشىنەكاندا (ناو سنوورى شارەوانىيەكاندا) و ھەر گوندىك لە ناوچە گوندىشىنەكاندا (دەرەوھى سنوورى شارەوانىيەكان) بە شوپىنى كار دادەنرىت لە كارى گەمارۇسازى و ژمارەكىردن، كە تىايدا شىوازى خوارەوھ پەپرەو دەكرىت لە كارە مەيدانىيەكانى پىرۇسەى گەمارۇسازى و ژمارە كىردن:

- 1- نەخشەيەكى رىپىشانەرى ناوچەى كارى مەيدانى بە قەبارەى AO رادەستى سەرۇكى تىمى گەرەك دەكرىت، ھەرەھا نەخشەى ووردەكارى بە پىي ژمارەى يارىدەدەرەكانى.
- 2- دەست نىشانكىردى سنوورى گەرەك لە لايەن سەرۇكى تىمەوھ و دانانى ئامازە و نىشانە بۇ سبۇخى سور و ئىنجا دابەزاندىن لەسەر نەخشە.
- 3- دانانى ژمارەى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەوھ بۇ رىگكان لە لايەن سەرۇكى تىمەوھ كە لە گەرەكەكەدا دووبارە نابنەوھ و بە ژمارە 1 دەست پىدەكات و ھەئدەكشىت، پاشان گەمارۇدانى و دانانى نىشانەى رىگكان بە سبۇخى شىن و ئىنجا دابەزاندىنى لەسەر نەخشە.

- 4- دابەش كوردنى گەپكە بۇ سەر بلۆكەكان لە لايەن سەرۆكى تيمەو بە جۆرێك (70-100) بيينا لە ھەر بلۆكێكدا ھەبێت و ژمارە كوردنى ئەم بلۆكانە بە ژمارەى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەو بە گەپكەكەدا و لە ژمارە 1 مە دەست پێدەكات و ھەئەكشیت.
- 5- دابەش كوردنى بلۆكەكان لە لايەن سەرۆكى تيمەو بەسەر ياريدەدەرەكانيدا بە شيوەيەك بۇ ھەر ياريدەدەرێك 5 بلۆك تەرخان بكړين و وصف ي بلۆكەكان بۇ ھەر يەك لە ياريدەدەرەكان بكړيت.
- 6- دابەزاندى بلۆكەكانى تايبەت بە ناوچەى كارى ھەر يەك لە ياريدەدەرەكان لەسەر نەخشەى ووردەكارى تايبەت بە سەرۆكى تيم و جيگير كوردنى نمرەى ياريدەدەر بە ئاراستەى سەرەوہى لای راستى سنوورەكە.
- 7- دابەزاندى نمرەى سەرژمىرى رینگا لە سەر نەخشە بۇ ناوچەى كارى ھەر ياريدەدەرێك.
- 8- پيداچوونەو و تەواو كوردنى نمرەكانى رینگاكان لە لايەن ياريدەدەرەو بە سەر نەخشە و دلتيا بوون لى و گونجانى لەگەل ئەوہى لە سەر ئەرز ھەيە.
- 9- دەست نيشانكردنى سنوورى بلۆكەكان لە سەر ئەرز و دانانى نيشانە بۇ دەست نيشانكردنى سنوورى بلۆك بە سبوخى سۆر كە لە گۆشەى باشوورى رۆژ ئاوا، و دابەزاندى لەسەر نەخشە.
- 10- ژمارە كوردنى بيناكانى ناو ھەر بلۆكێك لەسەر ئەرز لە لايەن ياريدەدەرەو بە ژمارەى ريزبەندى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەو بە ھەر بلۆكێكدا و لە ژمارە 1 مە دەست پێدەكات و ھەئەكشیت، بە سبوخى شين و لە گۆشەى باشورى رۆژئاوا، ئينجا دابەزاندى لەسەر نەخشە.
- 11- پى كوردنەوہى تۆمارى گەمارۆدانى بيناكان و خيزانەكان و دامەزرادەكان و خاوەندارە كشتوكالليەكان لە لايەن ياريدەدەرەو بە پى رينماييەكانى پركردنەوہى تۆمار و پرسيارنامەكان.

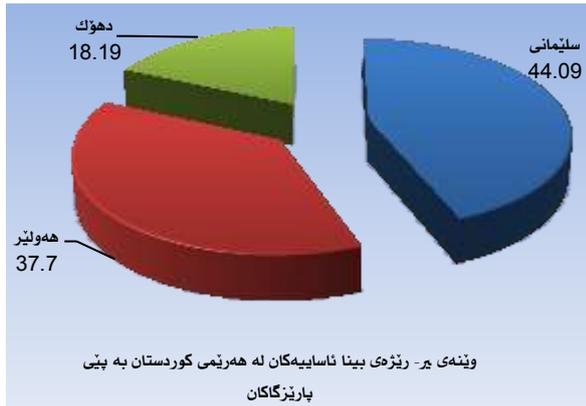
3.6 چارەكردنى زانىارىيەكان

چارەكردنى زانىارىيەكان بە چەند قۇناخێكدا تيبەر دەبیت كە بریتين لە:

- 1- قۇناخى پيداچوونەو و ووردبىنى كوردنى مەكتەبى بۇ تۆمارەكان لە ماوہى 2010/2/9 تاكو 2010/4/29.
 - 2- قۇناخى سكانەرى زيرەك لە ماوہى 2010/2/25 تاكو 2010/6/15.
 - 3- قۇناخى لەخۆ گرتن لە ماوہى 2010/3/9 تاكو 2010/7/1.
 - 4- قۇناخى كۆدكردن لە ماوہى 2010/4/10 تاكو 2010/7/15.
 - 5- قۇناخى چارەكردن لە ماوہى 2010/4/22 تاكو 2010/7/22.
- چارەكردن بە پى ميكانيزمى كار و ريبازى دەست نيشانكراو و بە پى داواكارىيەكانى ھەر قۇناخێك لە قۇناخەكان بەرپۆھ چوو و رەچاوى ئەوہش كراو كە ھيچ راست كوردنەو يان لابردنىك نەكړيت لەسەر ئەو پرسيارنامانەى لە مەيدان بەكار ھاتوون و پيداچوونەو و ووردبىنى كرا لەسەر ئەو زانىارىيەكانى كە دەبوو كارىگەريان ھەبیت لەسەر كارى سكانەرى زيرەك لە كاتى راكيشانىندا و ئەم زانىارىيەكانە دەگريتە خۆى: نمرەى كارگيرى گەپكە بە گەرانەو بۇ ريبەرى كارگيرى تايبەت بە كارى سەرژمىرى، ژمارەى بلۆكەكانى ھەر گەپكێك و ژمارەى تۆمارەكان لە ھەر بلۆكێكدا، لە كۆتاييشدا دلتيا بوون لە پركردنەو و دروستى زانىارىيەكانى پيناسين لە پرسيارنامەكانى گشت تۆمارەكاندا لەگەل ژمارەى پرسيارنامە بەكارھاتوونەكان و نەبوونى ھيچ بزر بوونىك. داوى دلتيا بوون لەوہى گشت زانىارىيەكانى قۇناغى پيشتر دروستن، دەست كرا بە پركردنەوہى نەبوونەى چوارچيوەى كار و دواتر لە خستەيەكى تايبەت لە داتابيس دا داگيران وەكو خزمەتيك بۇ كارەكە لە قۇناغى سكانەرى زيرەكدا و بۇ ئەوہى لەورینگايەو دلتيايى دروست بكړيت لە نەبوونى ھيچ جۆرە بزر بوونىك و كەم بوونىك لە تۆمارەكان يان بلۆكەكاندا. دواتر پروسەى سكانەرى زيرەك دەست پيكرا كە چەند چالاكيبەك لە خۆ دەگريت و بریتين لە چاوديرى كردن، سكانەرى زيرەك

نه نجامه سه‌ره‌کییه‌کان

- بیناکان له جۆری خانوو ریژه‌که‌ی بێک دیت له (98.89%) له کۆی بیناکان و له ناوچه‌ی شارنشین ریژه‌که‌ی (98.99%) و ریژه‌که‌ی له گوند نشین بریتیه له (98.47%) له کۆی بیناکان له ههریمی کوردستان.
- به‌رزترین ریژه‌ی بینا ئاساییه‌کان له سلیمانی گه‌یشته (44.09%) دواتر پارێزگای هه‌ولێر (37.7%) له ههریمی کوردستان و پارێزگای ده‌وک (18.19%) بوو.

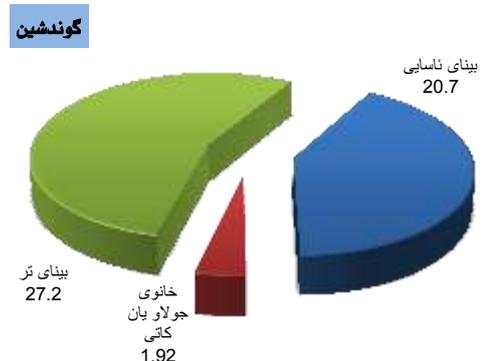

- بیناکانی تری ههریمی کوردستان وه‌کو دامه‌زراره‌کان یان سه‌نته‌ری بازرگانی یان مۆل یان نه‌و بینایانه‌ی که له ژێردروست کردن‌دایه گه‌یشته (212216) بینا که ریژه‌که‌ی (21.3%) له کۆی بیناکان که دابه‌ش کرا به ریژه‌ی (71.07%) له ناوچه‌ی شارنشین و (28.9%) له ناوچه‌ی گوند نشین له کۆی بیناکانی تر.
- نه‌و بینایانه‌ی که له جۆری دامه‌زراره‌ن ریژه‌که‌ی بریتیه له (14.7%) له کۆی بیناکان و ریژه‌که‌ی له ناوچه‌ی شارنشین (65.2%) و له ناوچه‌ی گوند نشین گه‌یشته (34.7%) له کۆی بیناکانی تر.
- بیناکانی تر له پارێزگای سلیمانی گه‌یشته به‌رزترین ریژه له بیناکانی تری ههریمی کوردستان که بریتی بوو له (41.08%) و که‌مترین ریژه له پارێزگای ده‌وک بوو که گه‌یشته (19.61%).
- ژماره‌ی بیناکانی په‌راویز خراو یان جولاو ، که‌پر یان چادر یان کرفان (8350) بینایه که ریژه‌که‌ی (0.8%) له کۆی بیناکان که ریژه‌که‌ی له ناوچه‌ی شارنشین (47.9%) و له ناوچه‌ی گوند نشین (52.08%) بوو له کۆی بیناکانی په‌راویزخراو یان جولاو.

1.4 بیناکان به‌ بێنا تایبه‌تمه‌ندییه سه‌ره‌کییه‌کان:

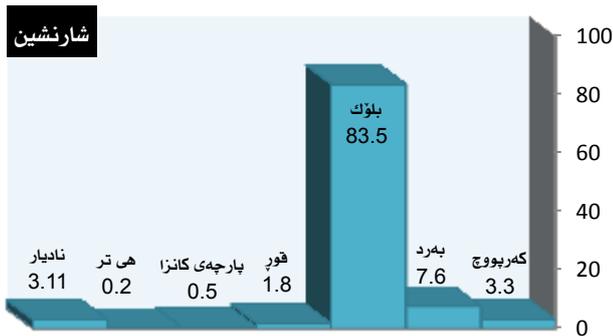
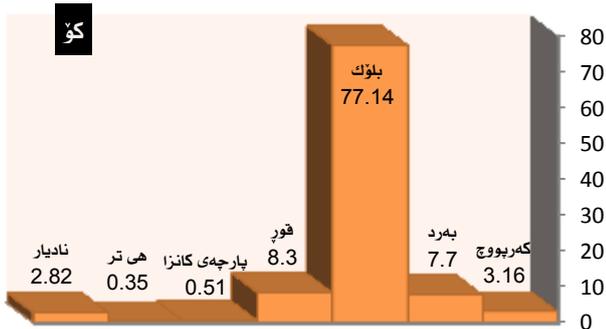
بیناکان به‌ بێنا جوهره‌کانیان

- ژماره‌ی بیناکان له ههریمی کوردستان گه‌یشته (994585) بیناکه (768505) بینا له ناوچه‌ی شارنشین و (226080) بینا له ناوچه‌کانی گوند نشین دایه.
- ژماره‌ی بینا ئاساییه‌کان له ههریمی کوردستان که بێک دیت له بالاخانه و خانوو گه‌یشته (774019) و ریژه‌که‌ی (77.8%) له کۆی بیناکان، له ناوچه‌ی شارنشین (79.2%) و ریژه‌ی له ناوچه‌کانی گوند نشین (20.7%) له کۆی بیناکانه له ناوچه‌کانی گوند نشین.

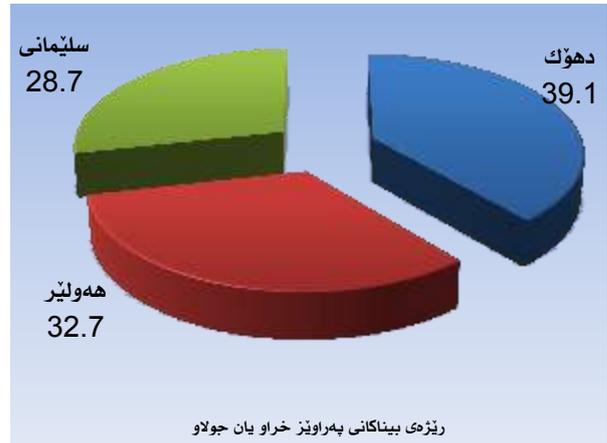
دابه‌ش بوونی بینا له ههریمی کوردستان به‌ بێنا جوهره‌کان

رېژدەكەى برىتتە لە (1.80%) لە كۆى ئەو بىنایانەى كە كەرەستەى دیوارى دەرەوہیان لە قور دروست كراوہ. ئەو بىنایانەى كە كەرەستەى دیوارى دەرەوہیان لە كەرپووج پېك ھاتووہ لە پارىزگای ھەولېر بەرزترىن رېژدىان ھەيە لە كۆى گشتى ئەو بىنایانەى كە مادەى سەرەكى يان بۆ دروست كردنى دیوارى دەرەوہى لە كەرپووج پېك ھاتووہ كە رېژدەكەى برىتتە لە (6.50%) و كەمترىن رېژدە لە پارىزگای دھۆك كە رېژدەكەى دەگاتە (0.57%).

دابەش بوونى بىنا لە ھەرىمى كوردستان بە پىئى كەرستەى بەگاھاتوو لە دیوارى دەرەوہ و بە پىئى زىنگە

بىناكانى پەراوېزخراو يان جولاو لە پارىزگای دھۆك گەيشتە بەرزترىن رېژدە لە بىناكانى پەراوېزخراو يان جولاو لە ھەرىمى كوردستان كە برىتتى بوو لە (39.1%) دواتر پارىزگای ھەولېر بە رېژدى (32.7%) دواتر پارىزگای سلېمانى كە رېژدەكەى برىتتى بوو لە (28.7%).

رېژدى بىناكانى پەراوېز خراو يان جولاو

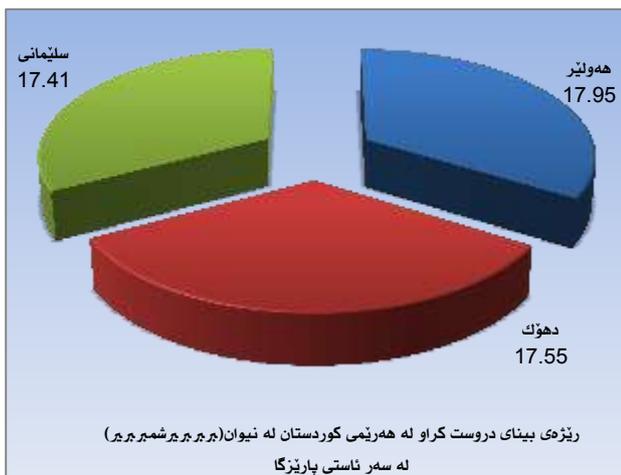

رېژدى بىناكانى تر لە پارىزگای ھەرىمى كوردستان

بىناكان بە پىئى كەرەستەى بىنا

ئەو بىنایانەى كە كەرەستەى دیوارى دەرەوہیان لە بلۆك دروست كرايە بەرزترىن رېژدى ھەيە لە كۆى بىناكان لە ھەرىمى كوردستان كە گەيشتە (77.14%) و دواى كەرەستەى كەرپووجى خشت(قور) بە رېژدى (8.33%).

و ئەم بىنایانەى كە كەرەستەى دیوارى دەرەوہى پېك دېت لە كەرپووج لە ناوچەى شارنشىن رېژدەكەى گەيشتە (3.27%) لە كۆى ئەم بىنایانەى كە كەرەستەى دیوارى دەرەوہى لە كەرپووجە و ئەو بىنایانەى كە كەرەستەى دیوارى دەرەوہیان پېك دېت لە قور لە ناوچەى گوند نشين

2.4 بىنا، خانوو و خىزانەكان له سەر ئاستى ناحيه

- قەزاي ناومندى سليماني بەرزترين رىژەى هەيه له ژمارەى بىناكان و خانوو و خىزان له كۆى هەريمى كوردستان به رىژەى (43.3%)، (44.8%)، (45.1%) له دواى يەكتر، دواتر قەزاي ناومندى هەولير به رىژەى (38.0%)، (37.0%)، (36.1%) له دواى يەكتر. و قەزاي ناومندى دهوك كەمترين رىژەى هەيه له ژمارەى بىناكان و خانوو خىزان له هەريمى كوردستان كه گەيشته (18.6%)، (18.0%)، (18.7%) له دواى يەكتر.

3.4 نشينگەكان به پىي تايبەتمەندىيه سەرەكيبەكان

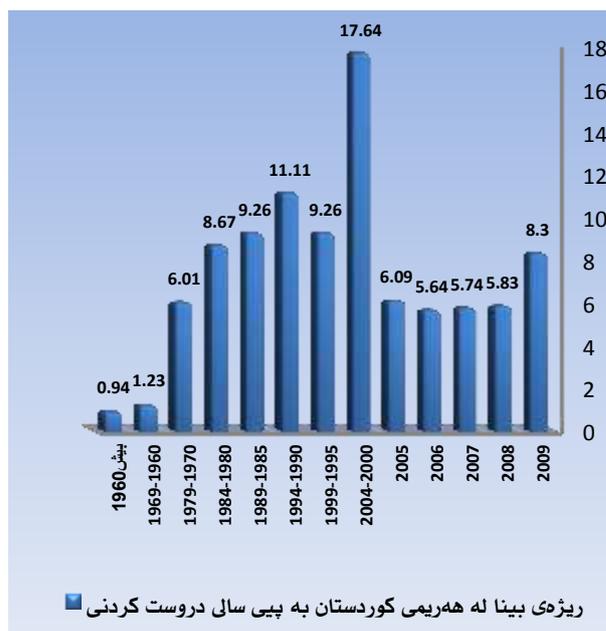
◆ نشينگە به پىي جوړى بىنا

- ژمارەى نشينگە له هەريمى كوردستان (815752) نشينگەيه، نشينگە ئاساييهكان به رىژەى (98.8%) له كۆى نشينگەكان پىك هاتوووه كه رىژەكهى له ناوچهكانى شارنشين (79.66%) له كۆى نشينگەكان له هەريمى كوردستان.

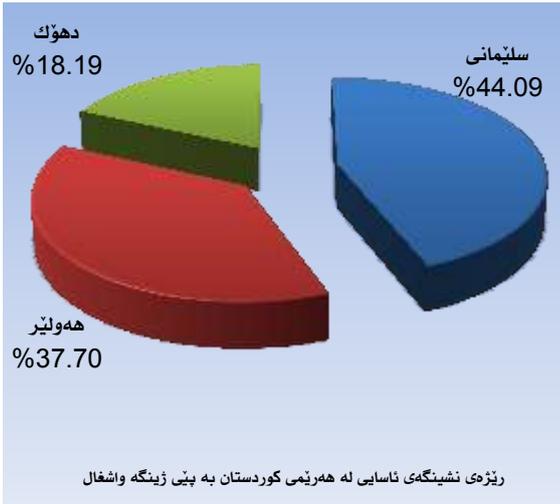

◆ بىناكان به پىي سالى دروست كردن

- ژمارەى ئەو بىنايانەى كه سالى دروست كردنيان له ماوهى نيوان (2004-2000) دهگاته (175452) بىنا به رىژەى (17.64%) له كۆى بىناكان له هەريمى كوردستان كه رىژەى له ناوچهكانى شارنشين برىتیه له (77.3%) و دواتر له ماوهى نيوان (1994-1990) به رىژەى (11.11%) يه.

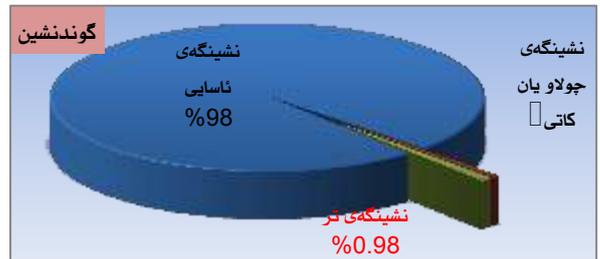
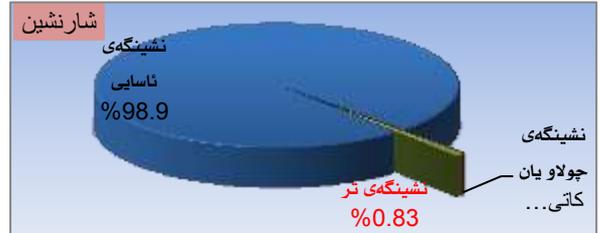
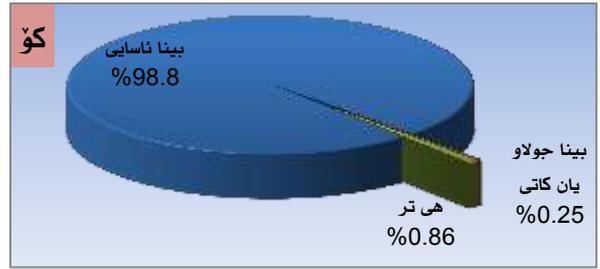

- پارىزگاي هەولير بەرزترين رىژەى هەيه له كۆى بىناكان كه له ماوهى دروست كردنيان له نيوان (2000-2004) كه رىژەكهى برىتیه له (17.95%) دواتر پارىزگاي دهوك به رىژەى (17.55%) دواتر پارىزگاي سليماني به رىژەى (17.41%).

❖ ئىشىگە بە پىي بارى دانىشتىن

- ئىشىگە ئاۋەدان رېژى (%86.36) ە لە كۆى ئىشىگەكانى ھەرىمى كوردستان، رېژى ئىشىگە بەتال (%11.59) ە و ھەروھە رېژى ئىشىگە چۆن (%2.04) ە لە كۆى ئىشىگەكان. لە شارنشىن رېژى ئەو ئىشىگەكانى كە ئاۋەدانە برىتپىيە لە (%88.46) ئىشىگە و لە ناۋچەى گوندشىن رېژەكە برىتپىيە لە (%77.70) ئىشىگە.
- رېژى ئىشىگە ئاۋەدان لە پارىزگاي دھۆك بەرزترىن رېژى ھەيە لە نىۋان پارىزگايان بە رېژى (%91.88) و پارىزگاي ھەولپىرىش كەمترىن رېژى پىك دىنىت كە برىتپىيە لە (%84.81) لە كۆى ئىشىگەكان لە ھەرىمى كوردستان. پارىزگاي ھەولپىر بەرزترىن رېژى ھەيە لە ئىشىگەكانى داخراو و چۆل كە (%15.19) يە لە كۆى ئىشىگەكان و پارىزگاي دھۆك كەمترىن رېژى ھەيە لە ژمارەى ئىشىگەكانى داخراو و چۆل كە برىتپىيە لە (%8.12) لە كۆى ئىشىگەكان لە ھەرىمى كوردستان.

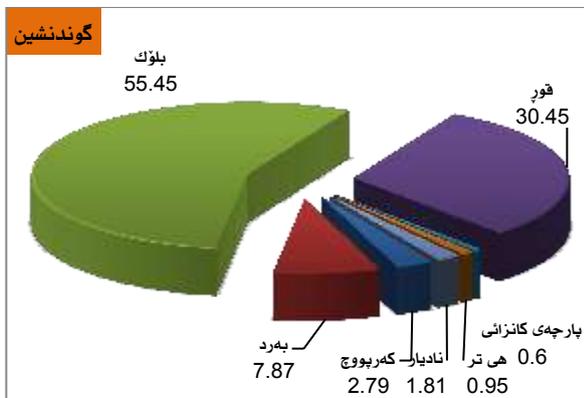
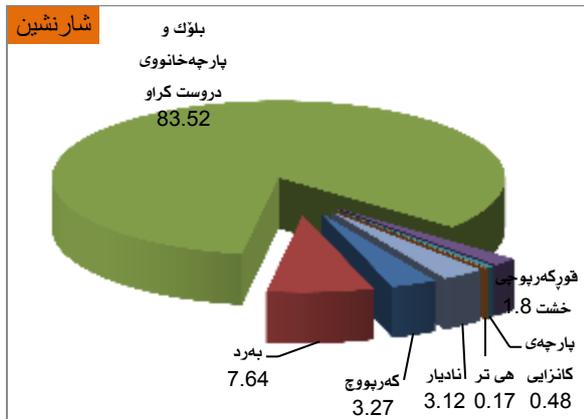
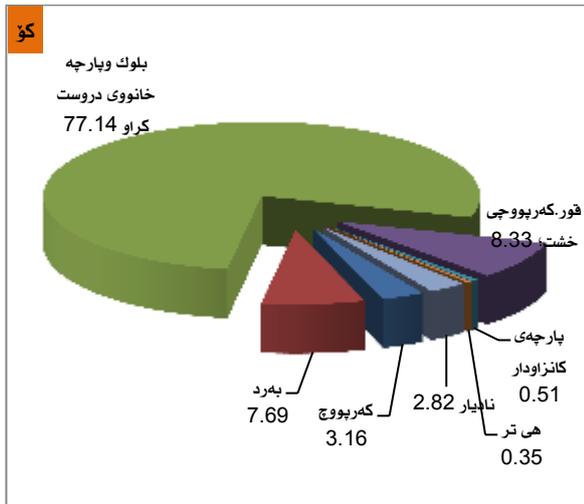
دابەش بوۋى ئىشىگە بەپىي ژىنگە واشغال لە ھەرىمى كوردستان

- ئىشىگە ئاسايىيەكان لە ناۋچەكانى شارنشىن پىك دىت بە رېژى (%98.9) لە كۆى ئىشىگەكان لە ناۋچەكانى شارنشىن ، و رېژەكەى لە ناۋچەكانى گوند نىشىن (%98.47) يە لە كۆى ئىشىگەكان لە ناۋچە گوند نىشىنەكاندا.
- ئىشىگەكانى چولاو يان پەراۋىزخراو بە رېژى (%0.25) يە ، و ئىشىگەكانى تر بە رېژى (%0.86) يە لە كۆى ئىشىگەكان لە ھەرىمى كوردستان.
- ئىشىگە ئاسايىيەكان لە پارىزگاي سلىمانى بەرزترىن رېژى ھەيە لە نىۋان پارىزگايان بە (%44.09) لە كۆى گىشتى ئىشىگە ئاسايىيەكان لە ھەرىمى كوردستان، و پارىزگاي دھۆك لە كەمترىن رېژە پىك دىت لە ژمارەى ئىشىگە ئاسايىيەكان كە برىتپىيە لە (%18.19) لە كۆى ئىشىگەكان.

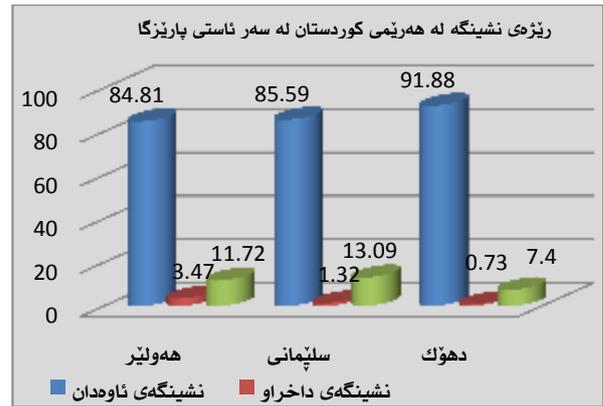
❖ نشینگه به پیی کهرستهی بهکارهاتووله دیواری

دهرهوی بیناگه‌دا

- به پیی نه‌نجامه‌کانی ژماره‌دانان (3.16%) نشینگه‌کان کهرستهی بهکارهاتوو له دیواری دهره‌ویان کهرپووچه، (77.14%) ی له کۆی ئەم نشینگانه دیواری دهره‌کیان له کهرستهی بلۆک و پارچه‌خانوو دروست کراوه.

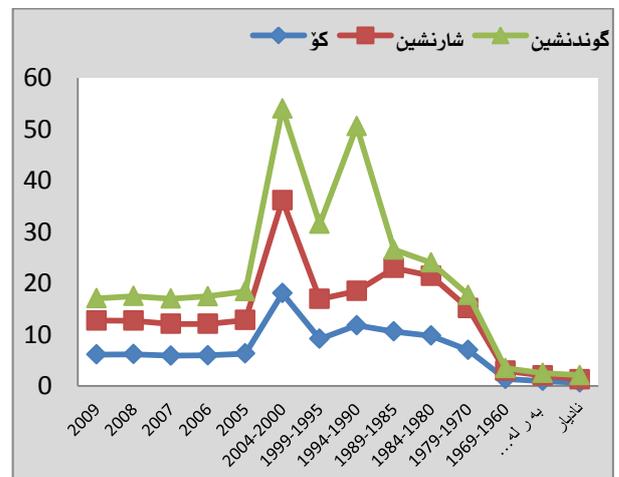

دابه‌ش بوونی نشینگه له ههریمی کوردستان به پیی جوژی کهرستهی بهکارهاتوو له دیواری دهره‌وی بینا و ژینگه

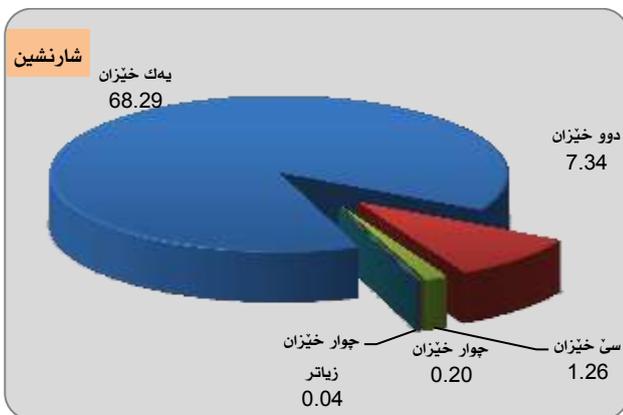
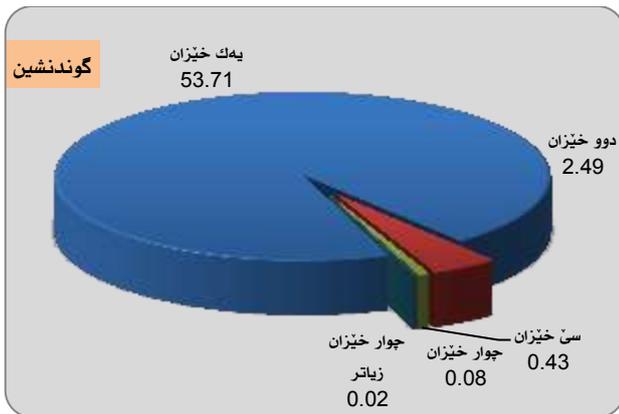
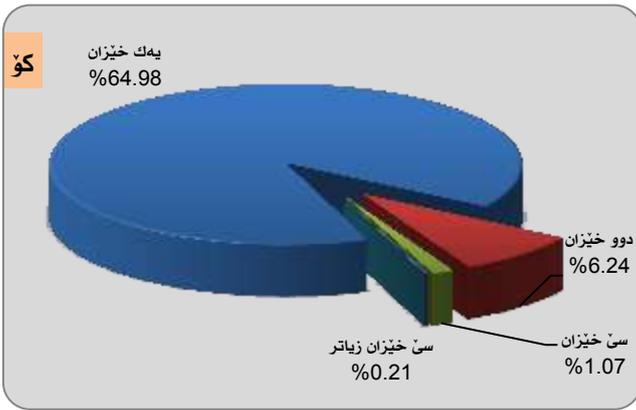

❖ نشینگه‌کان به پیی سالی دروست کردنی بینا

- نه‌نجامه‌کانی گه‌مارۆسازی ئه‌وه‌یان دهرخست که رێژهی ئه‌و بینایانهی له ماوه‌ی نیوان (2004-2000) دروست کراون زیاتره له (17.6%) له کۆی نشینگه ئاساییه‌کان ئه‌م ژماره‌یه‌ نزیکه‌ی 19 جار زیاتره له رێژهی ئه‌و بینایانه‌ی که پیش سالی 1960 دروست کراون. دوا‌ی ئه‌و ماوه‌ی نیوان (1994-1990) دیت که رێژه‌که بریتیه‌ له (11.11%) و به‌ پله‌ی سێهه‌میش ماوه‌ی نیوان (1989-1985) دیت که رێژهی نشینگه‌کان گه‌یشتۆته (9.26%). له کۆی نشینگه ئاساییه‌کان که له ماوه‌ی نیوان سالانی (1999-1995) دروستکراون، 9.26% یان نشینگه‌ن، به‌لام رێژهی گشت نشینگه‌کان ئه‌وانه‌ی پیش سالی 1960 دروست کراون گه‌یشتۆته (0.94%) ی کۆی گشتی نشینگه ئاساییه‌ دروست کراوه‌کان.

دابه‌ش بوونی نشینگه له ههریم به پیی سالی دروست کردنی بینا

❖ نىشىنگە گىشتىھەكان و ئۆتيلەكان

ژمارەى نىشىنگە گىشتىھەكان لە ھەرىمى كوردستان گەپىشتە (941) نىشىنگە و ژمارەى ئۆتيلەكان (322) يە لە ھەموو ھەرىم. و پارىزگای سلىمانى و دھۆك بەرزترىن رىژەيان ھەبوو لە ژمارەى ئۆتيل بە رىژەى (34.5%) و دواتر ھەولير كە رىژەكەى برىتى بوو لە (31.1%) ئۆتيل .

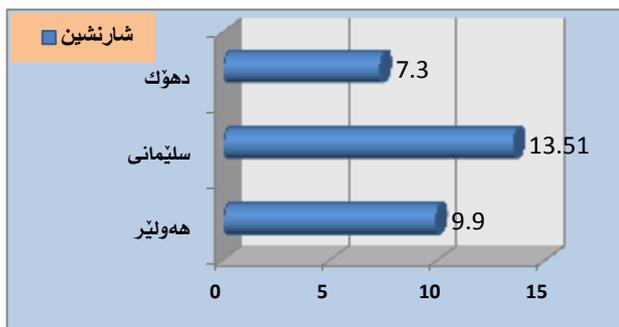
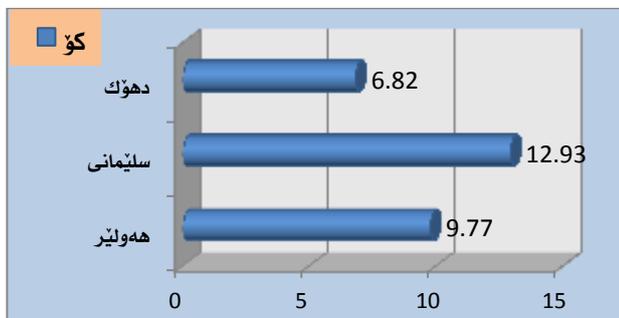
❖ نىشىنگەكان بە پىي ژمارەى خېزان

■ ئەو نىشىنگەنى كە تەنھا يەك خېزان تىادا دەژىت رىژەكەى (64.98%) لە كۆى نىشىنگەكانن لە ھەرىمى كوردستان دەگرىتەو و ئەوانەى كە لە دوو خېزان پىك دىت رىژەكەى (6.24%) و ئەو نىشىنگەنى كە سې خېزان تىادا دەژىت رىژەكەى (1.07%) بەلام ئەم نىشىنگەنى كە زياتر لەسې خېزان تىادا دەژىت رىژەكەى (0.209%) يە لە كۆى نىشىنگەكان.

■ لەناوژەكانى شارنشىن ئەو نىشىنگەنى كە يەك خېزان تىادا دەژىت رىژەكەى (68.29%) يە لە كۆى نىشىنگەكان و ئەوانەى كە دوو خېزانى تىادا دەژىت رىژەكەى (7.34%) و ئەوانەى كە سې خېزان تىادا دەژىت (1.26%) بەلام ئەوانەى كە زياتر لە سې خېزان تىادا دەژى رىژەكەى برىتتە لە (0.24%) لە كۆى نىشىنگەكانى ناوچەى شارنشىن.

■ لە ناوچەكانى گوند نىشىن ئەو نىشىنگەنى كە لە يەك خېزان پىك دىت رىژەكەى (53.71%) يە لە كۆى نىشىنگەكان لە عىراق. و ئەوانەى كە لە دوو خېزان پىك دىت رىژەكەى (2.49%) و ئەوانەى كە لە سې خېزان پىك دىت رىژەكەى (0.077%) و ئەوانەى كە لە سې خېزان زياتر پىك دىت رىژەكەى (0.09%) لە كۆى نىشىنگەكانى ناوچەى گوند نىشىن. روون كرا كە ئەنجامەكانى ژمارەدانان (66.95%) يە لە كۆى نىشىنگەكانى پارىزگای دھۆك كە ژمارەى خېزانەكانى يەكە و بە بەرزترىن رىژە دەرجووو لە نىوان پارىزگاکان . و پارىزگای ھەولير نزمترىن رىژەى ھەبوو كە برىتى بوو لە (64.18%) كە يەك خېزانى تىادا دەژىت.

پاریزگای سلیمانی له ههریمی کوردستان بهرزترین ریژهی ههبوو له ژمارهی خیزان که سهروک خیزانیان ئافرهت بووریژدهکی (12.9%) بوو و دواى ئه و پاریزگای ههولیر بوو که ریژهکی (9.8%) بوو و کهمزین ریژه له پاریزگای دهوک بوو بهریژهی (6.8%) بوو.

ریژهی خیزانهکان که سهروک خیزانیان ئافرهت له سهراستی پاریزگان له ههریمی کوردستان

❖ خاونداره کشتوکالیهکان

ژمارهی خاونداره کشتوکالیهکان گهیشته (114018) خاونداره له ههریمی کوردستان، ریژهی نیر (91.4%) بوو له کۆی ژمارهی خاونداره کشتوکالیهکان له ههریمی کوردستان و ریژهیان له شار و گوند گهیشته (38.5%) و (61.5%) له دواى یهک.

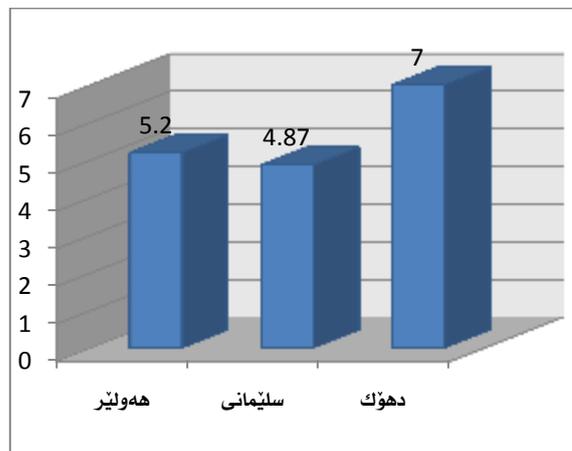
پاریزگای سلیمانی بهرزترین ریژهی ههبوو له ژمارهی خاونداره کشتوکالیهکان که گهیشته (45.3%) له کۆی خاوندارهکان له ههریمی کوردستان و پاریزگای ههولیر

❖ خیزانهکان به پپی تایبتهندییه سهرهکیهکان

ژمارهی خیزان له ههریمی کوردستان (811439) خیزانه و له ناوچهکانی شارنشین ریژهکی (83.2%) له کۆی خیزانهکان و پاریزگای سلیمانی بهرزترین ریژهی ههبوو به ریژهی (45.1%) و پاریزگای دهوک نزمترین ریژهی ههبوو له ژمارهی خیزان به ریژهی (18.7%) له کۆی گستی خیزان له ههریمی کوردستان.

❖ ناوهندی قهبارهی خیزان

ناوهندی قهبارهی خیزان له ههریمی کوردستان له سالی 2009 گهیشته (5.4) کەس بۆ ههر خیزانیك و ناوهندی قهبارهی خیزان له شارنشین (5.3) کەس و له گوند نشین ناوهندهکی گهیشته (6.0) کەس، که بهرزترین ناوهند له پاریزگای دهوک بوو که ناوهندهکی (7) کەس بوو بو ههر خیزانیك، دواى ئه و پاریزگای ههولیر بوو که ناوهندهکی بریتی بوو له (5.2) کەس بوو بو ههر خیزانیك، و کهمزین خیزان له پاریزگای سلیمانی دهرجوو که ناوهندهکی (4.9) کەس بوو.

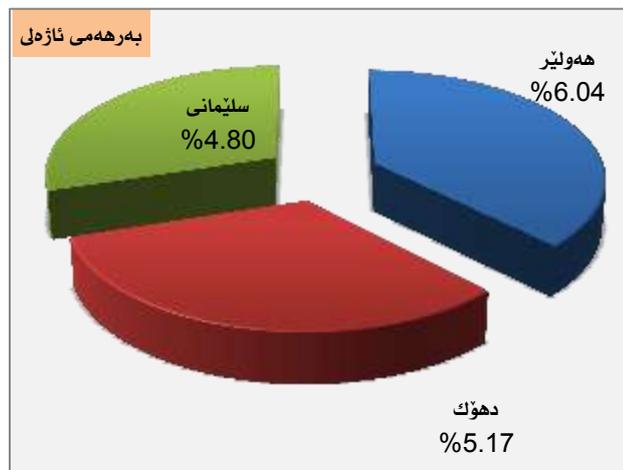
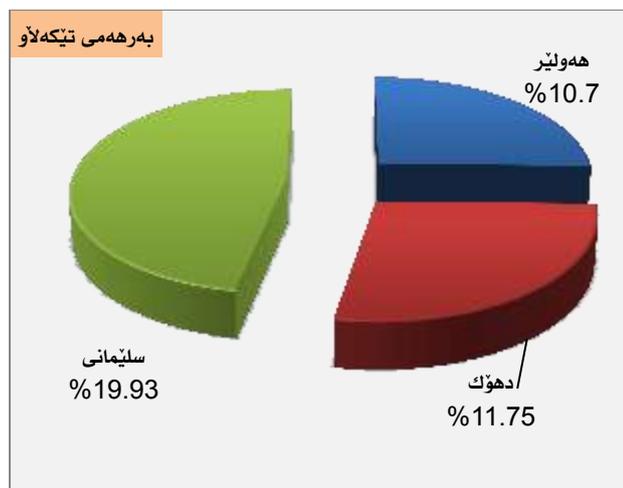
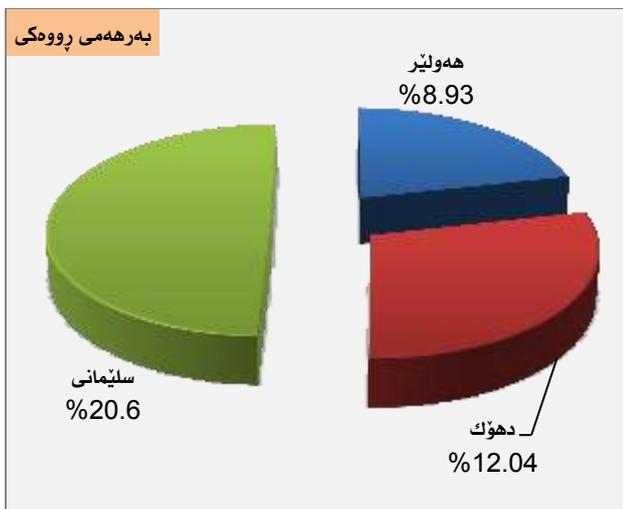

ناوهندی قهبارهی خیزان له ههریمی کوردستان له سهراستی پاریزگان

❖ ئه و خیزانانەى سهروک خیزانیان ئافرهتە

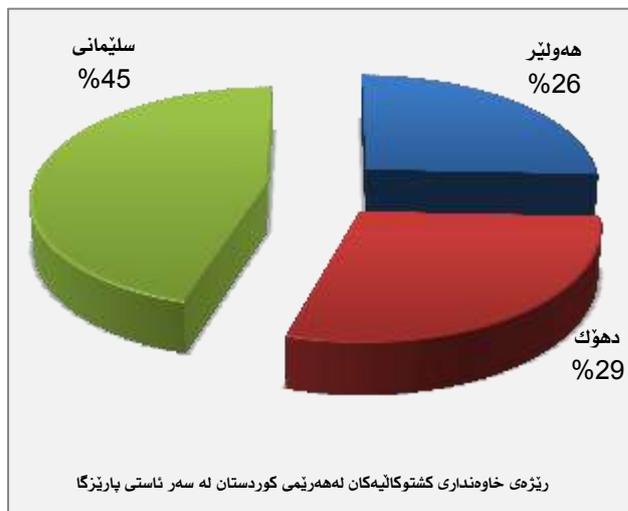
ئهو خیزانانەى که سهروک خیزانیان ئافرهت بووریژدهکی (10.6%) له کۆی خیزان له ههریمی کوردستان ریژهکی له شارنشین (11.2%) بوو و له گوند نشین ریژهکی (8.1%) بوو.

خاوەنداره كشتوكاليهكان له جۆر بهرههه می تیکهلاو به ریژهی(10.7%).

دابهبش بوونی چالگی كشتوكالی له ههریمی كوردستان له سهه ناستی پاریزگا

نزمترین پاریزگایه له ژماره ی خاوەندارهكان به ریژهی (25.7%).

خاوەنداره كشتوكاليهكان بهرزترین ریژهیان ههیه له خاوەنداریتی بهرههه می تیکهلاو كه گهیشته (42.4%) له كۆی خاوەندارهكان. و خاوەنداریهتی له بهرههه می رووهکی (41.6%) و بهرههه می نازهلی به ریژهی(16.0%)یه.

پاریزگای سهلیمانی بهرزترین ریژهی ههبووه له نیوان پاریزگاکان له ژماره ی خاوەنداره كشتوكاليهكان له جۆر بهرههه می رووکی به ریژهی (20.6%) پاریزگای سهولیر نزمترین ریژهی ههبووه له نیوان پاریزگاکان له ژماره ی خاوەنداره كشتوكاليهكان له جۆر بهرههه می رووکی به ریژهی (8.9%).

پاریزگای سهولیر بهرزترین ریژهی ههبووه له نیوان پاریزگاکان له ژماره ی خاوەنداره كشتوكاليهكان له جۆر بهرههه می نازهلی به ریژهی(6.04%) و پاریزگای سهلیمانی نزمترین ریژهی ههبووه له نیوان پاریزگاکان له ژماره ی خاوەنداره كشتوكاليهكان له جۆر بهرههه می نازهلی به ریژهی (4.8%).

پاریزگای سهلیمانی بهرزترین ریژهی ههبووه له نیوان پاریزگاکان له ژماره ی خاوەنداره كشتوكاليهكان له جۆری بهرههه می تیکهلاو به ریژهی(19.93%) و پاریزگای سهولیر نزمترین ریژهی ههبووه له نیوان پاریزگاکان له ژماره ی

خشتەى 1 - ژمارەى بىناكان لە پارێزگای دھۆك بە پىنى ژینگە، جوړى بىنا و كەرەستەى بەكارهاتوو لە دیوارى دەرەودى بىناكەدا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Type of Building and Type of Outer Walls Construction Material

Type of Building	ژمارەى بىنا بە پىنى جوړى كەرەستەى بە كار هاتوو لە دیوارى دەرەود							ژمارەى بىنا		جوړى بىنا
	No. of Buildings by Type of Outer Walls Construction Material							No. of Buildings		
	ناديار	هى تر	پارچەى كانزائى و دار	قور، كەريوچى خشت، بەرد و قور	بلۆك و پارچە خانووى دروست كراو	بەرد	كەريوچ	رێژەى سەدى (%)	ژمارە	
Not Stated	Others	Metal and Wood Strips	Mud, Mud Bricks, Stone Mud	Block and Prefabricated Construction	Stone	Bricks	(%)	Number		
Duhok Governorate \ total										پارێزگای دھۆك / كۆ
Conventional Buildings										بىناى ئاسايى
Attached Building	7	0	0	0	1388	98	11	0.81	1504	بلا خانە
House	228	1	7	12159	114553	11613	789	75.02	139350	خانوو
Total	235	1	7	12159	115941	11711	800	75.83	140854	كۆ
Mobile or Marginal Buildings										خانووى جولۆ و يان كاتى
Barracks or Hut	35	371	168	1774	11	0	0	1.27	2359	كەپر- زنج
Tent or Hair tent	26	556	0	0	0	0	0	0.31	582	چادر يان رەشمال
Caravan	10	28	294	0	0	0	0	0.18	332	كەرەفان
Total	71	955	462	1774	11	0	0	1.76	3273	كۆ
Other Buildings										بىناى تر
Establishment Building	107	236	668	6313	21595	3704	190	17.67	32813	دامەزراوە/كارگە
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	143	9	1	0.08	153	مۆل/سەنتەرى بازرگانى
Under Construction	812	0	0	15	7210	94	68	4.41	8199	لە دروستكردنداىه
Others	39	71	38	20	235	46	5	0.24	454	هى تر
Total	958	307	706	6348	29183	3853	264	22.41	41619	كۆ
Governorate Grand Total	1264	1263	1175	20281	145135	15564	1064	100	185746	كۆى گشتى پارێزگا

خشتهی 1 - ژماره‌ی بیناکان له پارێزگای دهۆک به پیتی ژینگه، جووری بینا و کهرسته‌ی به کارهاتوو له دیواری دهره‌وه‌ی بیناکه‌دا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Type of Building and Type of Outer Walls Construction Material

Type of Building	ژماره‌ی بینا به پیتی جووری کهرسته‌ی به کارهاتوو له دیواری دهره‌وه							ژماره‌ی بینا		جووری بینا
	No. of Buildings by Type of Outer Walls Construction Material							No. of Buildings		
	نادیار	هی تر	پارچه‌ی کانزائی و دار	قور، کهریوچی خشت، بهرد و قور	بلوک و پارچه خانووی دروست کراو	بهرد	کهریوچ	ریژه‌ی سه‌دی (%)	ژماره	
	Not Stated	Others	Metal and Wood Strips	Mud, Mud Bricks, Stone Mud	Block and Prefabricated Construction	Stone	Bricks		Number	
Duhok Governorate \ Urban										
Conventional Buildings										
Attached Building	7	0	0	0	1381	97	11	1.16	1496	بلا خانه
House	214	1	2	2918	88835	6965	586	77.28	99521	خانوو
Total	221	1	2	2918	90216	7062	597	78.44	101017	کۆ
Mobile or Marginal Buildings										
Barracks or Hut	10	13	91	477	0	0	0	0.46	591	که‌پیر- زنج
Tent or Hair tent	1	270	0	0	0	0	0	0.21	271	چادر یان ره‌شمال
Caravan	2	18	222	0	0	0	0	0.19	242	که‌ره‌فان
Total	13	301	313	477	0	0	0	0.86	1104	کۆ
Other Buildings										
Establishment Building	90	43	331	1695	15314	2039	98	15.23	19610	دامه‌زراوه/کارگه
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	100	5	0	0.08	105	مۆل/سه‌نته‌ری بازرگانی
Under Construction	685	0	0	7	5799	38	54	5.11	6583	له دروستکردن‌دایه
Others	38	35	24	8	216	39	5	0.28	365	هی تر
Total	813	78	355	1710	21429	2121	157	20.70	26663	کۆ
Governorate Urban Total	1047	380	670	5105	111645	9183	754	100	128784	کۆی شارنشین له پارێزگا

خشتەى 1 - ژمارەى بىناكان لە پارێزگای دھۆك بە پىنى ژینگە، جوړى بىنا و كەرەستەى بەكارهاتوو لە دیوارى دەرەودەى بىناكەدا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Type of Building and Type of Outer Walls Construction Material

Type of Building	ژمارەى بىنا بە پىنى جوړى كەرەستەى بە كار هاتوو لە دیوارى دەرەودە							ژمارەى بىنا		جوړى بىنا
	No. of Buildings by Type of Outer Walls Construction Material							No. of Buildings		
	ناديار	هە تر	پارچەى كانزائى و دار	قور، كەريوچى خشت، بەرد و قور	بلۆك و پارچە خانووى دروست كراو	بەرد	كەريوچ	رێژەى سەدى	ژمارە	
Not Stated	Others	Metal and Wood Strips	Mud, Mud Bricks, Stone Mud	Block and Prefabrecated Construction	Stone	Bricks	(%)	Number		
Duhok Governorate \ Rural										پارێزگای دھۆك / گوندنشین
Conventional Buildings										
Attached Building	0	0	0	0	7	1	0	0.01	8	بلا خانە
House	14	0	5	9241	25718	4648	203	69.92	39829	خانوو
Total	14	0	5	9241	25725	4649	203	69.94	39837	كۆ
Mobile or Marginal Buildings										
Barracks or Hut	25	358	77	1297	11	0	0	3.10	1768	كەپر- زنج
Tent or Hair tent	25	286	0	0	0	0	0	0.55	311	چادر یان رەشمال
Caravan	8	10	72	0	0	0	0	0.16	90	كەرەفان
Total	58	654	149	1297	11	0	0	3.81	2169	كۆ
Other Buildings										
Establishment Building	17	193	337	4618	6281	1665	92	23.18	13203	دامەزراوە/كارگە
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	43	4	1	0.08	48	مۆل/سەنتەرى بازرگانى
Under Construction	127	0	0	8	1411	56	14	2.84	1616	لە دروستکردنەدايە
Others	1	36	14	12	19	7	0	0.16	89	هە تر
Total	145	229	351	4638	7754	1732	107	26.26	14956	كۆ
Governorate Rural Total	217	883	505	15176	33490	6381	310	100	56962	كۆى گوندنشین لە پارێزگا

خشتەى 2 ■ ژمارەى بىناكان لە پارێزگای دهۆك بە پىي ژينگه، جۆرى بىنا و ژمارەى يهكەكان لە بىنادا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Type of Building and Number of Units in the Building

Type of Building	ژمارەى يهكەكان لە بىنا											ژمارەى بىنا		جۆرى بىنا	
	No. of Units in the Building											No. of Buildings			
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	رێژەى سەدى (%)	ژمارە Number		
Duhuok Governorate \ total															پارێزگای دهۆك / كۆ
Conventional Building											بىناى ناسانى				
Attached Building	277	65	85	93	251	146	136	156	197	98	0	0.81	1504	بلا خانە	
House	35	16	33	43	104	267	593	1531	7651	129077	0	75.02	139350	خانوو	
Total	312	81	118	136	355	413	729	1687	7848	129175	0	75.83	140854	كۆ	
Mobile or Marginal Buildings											خانووكانى جولاو يان كاتى				
Barracks or Hut	0	0	0	0	0	2	3	2	11	2341	0	1.27	2359	كەپر- زنج	
Tent or Hair tent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	582	0	0.31	582	چادر يان رەشمال	
Caravan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	332	0	0.18	332	كەردفان	
Total	0	0	0	0	0	2	3	2	11	3255	0	1.76	3273	كۆ	
Other Buildings											بىناى تر				
Establishment Building	158	31	32	44	67	115	184	325	1059	30798	0	17.67	32813	دامەزراره/كارگه	
Commercial Center or Mall	3	1	0	0	0	0	2	2	14	131	0	0.08	153	مۆل/سەنتەرى بازرگانى	
Under Construction	5	0	1	3	3	7	12	26	69	6898	1175	4.41	8199	لە دروستکردنداىه	
Others	2	0	0	0	2	1	1	5	11	432	0	0.24	454	هى تر	
Total	168	32	33	47	72	123	199	358	1153	38259	1175	22.41	41619	كۆ	
Governorate Grand Total	480	113	151	183	427	538	931	2047	9012	170689	1175	100	185746	كۆى گشتى پارێزگا	

خشتەى 2 ■ ژمارەى بىناكان لە پارێزگای دهۆك بە پىي ژينگه، جۆرى بىنا و ژمارەى يهكەكان لە بىنادا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Type of Building and Number of Units in the Building

Type of Building	ژمارەى يهكەكان لە بىنا											ژمارەى بىنا		جۆرى بىنا	
	No. of Units in the Building											No. of Buildings			
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	رێژەى سەدى (%)	ژمارە Number		
Duhuok Governorate \ Urban															پارێزگای دهۆك / شارنشین
Conventional Building													بىناى ناسانى		
Attached Building	276	65	83	92	248	146	136	156	197	97	0	1.16	1496	بالا خانە	
House	34	14	30	34	83	225	492	1256	5870	91483	0	77.28	99521	خانوو	
Total	310	79	113	126	331	371	628	1412	6067	91580	0	78.44	101017	كۆ	
Mobile or Marginal Buildings													خانووكانى جولاو يان كاتى		
Barracks or Hut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	591	0	0.46	591	كەپەر- زنج	
Tent or Hair tent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	271	0	0.21	271	چادر يان رهشمال	
Caravan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	242	0	0.19	242	كەرەفان	
Total	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1104	0	0.86	1104	كۆ	
Other Buildings													بىناى تر		
Establishment Building	157	31	31	41	64	108	168	284	809	17917	0	15.23	19610	دامەزراوه/كارگه	
Commercial Center or Mall	3	1	0	0	0	0	2	1	13	85	0	0.08	105	مۆل/سەنتەرى بازرگانى	
Under Construction	5	0	1	3	3	7	12	24	66	5467	995	5.11	6583	لە دروستکردنداىه	
Others	2	0	0	0	2	1	1	5	8	346	0	0.28	365	هى تر	
Total	167	32	32	44	69	116	183	314	896	23815	995	20.70	26663	كۆ	
Governorate Urban Total	477	111	145	170	400	487	811	1726	6963	116499	995	100	128784	كۆى شارنشین لە پارێزگا	

خشتەى 2 ■ ژمارەى بىناكان لە پارێزگای دهۆك بە پىي ژينگه، جۆرى بىنا و ژمارەى يهكەكان لە بىنادا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Type of Building and Number of Units in the Building

Type of Building	ژمارەى يهكەكان لە بىنا											ژمارەى بىنا		جۆرى بىنا	
	No. of Units in the Building											No. of Buildings			
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	رێژەى سەدى (%)	ژمارە Number		
Duhuok Governorate \ Rural															پارێزگای دهۆك / گوندنشین
Conventional Building															بىناى ناسانى
Attached Building	1	0	2	1	3	0	0	0	0	1	0	0.01	8	بالا خانە	
House	1	2	3	9	21	42	101	275	1781	37594	0	69.92	39829	خانوو	
Total	2	2	5	10	24	42	101	275	1781	37595	0	69.94	39837	كۆ	
Mobile or Marginal Buildings															خانووكانى جولاو يان كاتى
Barracks or Hut	0	0	0	0	0	2	3	2	11	1750	0	3.10	1768	كەپەر- زنج	
Tent or Hair tent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	311	0	0.55	311	چادر يان رهشمال	
Caravan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	90	0	0.16	90	كەرەفان	
Total	0	0	0	0	0	2	3	2	11	2151	0	3.81	2169	كۆ	
Other Buildings															بىناى تر
Establishment Building	1	0	1	3	3	7	16	41	250	12881	0	23.18	13203	دامەزراوه/كارگه	
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	0	0	0	1	1	46	0	0.08	48	مۆل/سەنتەرى بازرگانى	
Under Construction	0	0	0	0	0	0	0	2	3	1431	180	2.84	1616	لە دروستکردندايه	
Others	0	0	0	0	0	0	0	0	3	86	0	0.16	89	هى تر	
Total	1	0	1	3	3	7	16	44	257	14444	180	26.26	14956	كۆ	
Governorate Rural Total	3	2	6	13	27	51	120	321	2049	54190	180	100	56962	كۆى گوند لە پارێزگا	

خشته 3 - ژماره بىناكان له پاريزگاي دهوك به يتي ژينگه، جوړى بىنا و ژماره نښنگه كان له بىناكه دا
 Number of Buildings in Duhok by Environment, Type of Building and Number of Dwellings in the Building

Type of Building	ژماره مالكان له بىنادا										ژماره بىناكان		جوړى بىنا	
	No. of Dwellings in the Building										No. of Buildings			
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	رژوى سمدى (%)		ژماره Number
Duhok Governorate \ total													پاريزگاي دهوك / كو	
Conventional Buildings											بىناى ناسايى			
Attached Building	77	14	34	21	159	40	130	77	161	435	356	0.81	1504	بلا خانه
House	5	0	3	4	3	22	113	286	2390	134523	2001	75.02	139350	خانوو
Total	82	14	37	25	162	62	243	363	2551	134958	2357	75.83	140854	كو
Mobile or Marginal building											مخانوويكانى جولوا يان كاتى			
Barracks or Hut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	2259	1.27	2359	كهپر- زنج
Tent or Hair tent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	378	204	0.31	582	چادر يان رمشمال
Caravan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	71	261	0.18	332	كهرهفان
Total	0	0	0	0	0	0	0	0	0	549	2724	1.76	3273	كو
Other Buildings											بىناى تر			
Establishment Building	9	1	1	1	0	2	8	11	48	703	32029	17.67	32813	دامهزراوه/كارگه
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	102	51	0.08	153	مول/سهننهري بازارگانى
Under Construction	5	0	0	0	0	0	0	1	4	441	7748	4.41	8199	له دروستكردنندايه
Others	0	0	1	0	1	0	1	0	6	50	395	0.24	454	هې تر
Total	14	1	2	1	1	2	9	12	58	1296	40223	22.41	41619	كو
Governorate Grand Total	96	15	39	26	163	64	252	375	2609	136803	45304	100	185746	كوى گشتى پاريزگا

خشته 3 - ژماره بىناكان له پاريزگاي دهوك به ينى ژينگه، جوري بىنا و ژماره نىينگه كان له بىناكه دا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Type of Building and Number of Dwellings in the Building

Type of Building	ژماره ماښكان له بىنا دا										ژماره بىناكان		جوري بىنا	
	No. of Dwellings in the Building										No. of Buildings			
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	ژماره		رژيمى سمدى (%)
Duhok Governorate \ Urban													پاريزگاي دهوك/شار	
Conventional Buildings													بىناى ناسايى	
Attached Building	76	14	32	20	156	40	130	77	161	435	355	1.16	1496	بلا خانه
House	5	0	2	1	3	19	95	246	2095	96116	939	77.28	99521	خانوو
Total	81	14	34	21	159	59	225	323	2256	96551	1294	78.44	101017	كۆ
Mobile or Marginal building													خانويوكاني جولوا يان كاتي	
Barracks or Hut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59	532	0.46	591	كهپر- زنج
Tent or Hair tent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	194	77	0.21	271	چادر يان رشمال
Caravan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	188	0.19	242	كهرفان
Total	0	0	0	0	0	0	0	0	0	307	797	0.86	1104	كۆ
Other Buildings													بىناى تر	
Establishment Building	9	1	1	1	0	2	8	10	40	483	19055	15.23	19610	دامهزراوه/كارگه
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56	49	0.08	105	مول/سمنتهرى بازارگاني
Under Construction	5	0	0	0	0	0	0	1	4	404	6169	5.11	6583	له دروستكردن دايه
Others	0	0	1	0	1	0	1	0	6	42	314	0.28	365	هې تر
Total	14	1	2	1	1	2	9	11	50	985	25587	20.70	26663	كۆ
Governorate Urban Total	95	15	36	22	160	61	234	334	2306	97843	27678	100	128784	كۆى شار له پاريزگا
Duhok Governorate \ Rural													پاريزگاي دهوك/گونډ	
Conventional Buildings													بىناى ناسايى	
Attached Building	1	0	2	1	3	0	0	0	0	0	1	0.01	8	بلا خانه
House	0	0	1	3	0	3	18	40	295	38407	1062	69.92	39829	خانوو
Total	1	0	3	4	3	3	18	40	295	38407	1063	69.94	39837	كۆ
Mobile or Marginal building													خانويوكاني جولوا يان كاتي	
Barracks or Hut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41	1727	3.10	1768	كهپر- زنج
Tent or Hair tent	0	0	0	0	0	0	0	0	0	184	127	0.55	311	چادر يان رشمال
Caravan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	73	0.16	90	كهرفان
Total	0	0	0	0	0	0	0	0	0	242	1927	3.81	2169	كۆ
Other Buildings													بىناى تر	
Establishment Building	0	0	0	0	0	0	0	1	8	220	12974	23.18	13203	دامهزراوه/كارگه
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	2	0.08	48	مول/سمنتهرى بازارگاني
Under Construction	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37	1579	2.84	1616	له دروستكردن دايه
Others	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	81	0.16	89	هې تر
Total	0	0	0	0	0	0	0	1	8	311	14636	26.26	14956	كۆ
Governorate Rural Total	1	0	3	4	3	3	18	41	303	38960	17626	100	56962	كۆى گونډ له پاريزگا

خشتهی 4 - ژماره‌ی بێناکان له پارێزگای دهۆک به بێنی ژینگه، ژماره‌ی نشینگه‌کان له بێناکه و سالی دروستکردنی بێنا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Number of Dwellings in the Building and Construction Year

ژماره‌ی خانوووکان له بێنا											ژماره‌ی بێنا		سالی دامه‌زراندن
No. of Dwellings in the Building											No. of Buildings		
10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	ژماره‌ی بێنا	ژماره‌ی سهدی	Construction Year
											No. of Buildings	No. of Buildings	
													پارێزگای دهۆک/ کۆ
													Duhok Governorate\ Total
19	1	13	1	11	2	17	10	83	8257	7319	8.47	15733	2009
25	3	3	2	8	7	22	19	109	8726	2093	5.93	11017	2008
5	1	2	1	12	7	24	28	149	8662	2238	5.99	11129	2007
15	0	1	1	4	5	16	15	142	8388	1969	5.68	10556	2006
4	2	3	4	14	6	28	16	142	8093	2620	5.89	10932	2005
4	4	3	6	21	9	36	58	378	24345	7733	17.55	32597	2004 - 2000
2	0	3	1	3	3	32	41	294	16709	5770	12.31	22858	1999 - 1995
1	0	2	2	7	6	23	45	254	14991	5258	11.08	20589	1994 - 1990
2	1	0	1	4	7	13	53	348	11201	1325	6.97	12955	1989 - 1985
11	1	2	3	72	4	21	32	377	10888	2165	7.31	13576	1984 - 1980
8	2	5	4	4	5	16	48	259	13068	1802	8.19	15221	1979 - 1970
0	0	1	0	1	3	2	6	37	1367	458	1.01	1875	1969 - 1960
0	0	0	0	1	0	1	4	24	1189	342	0.84	1561	پیش 1960
0	0	1	0	1	0	1	0	13	919	4212	2.77	5147	دیار Not Stated
96	15	39	26	163	64	252	375	2609	136803	45304	100	185746	Gov. Grand Total
													کۆی گشتی پارێزگا

خشتهی 4 - ژماره‌ی بیناکان له پارێزگای دهۆک به بێنی ژینگه، ژماره‌ی نشینگه‌کان له بیناکه و سالی دروستکردنی بینا

Number of Buildings in Duhok by Environment, Number of Dwellings in the Building and Construction Year

ژماره‌ی خانوووکان له بینا											ژماره‌ی بینا		سالی دامه‌زراندن
No. of Dwellings in the Building											No. of Buildings		
10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	ژماره‌ی بینا	ژماره‌ی سهدی	Construction Year
پارێزگای دهۆک/ شارنشین Duhok Governorate\ Urban													
19	1	13	1	11	2	17	10	73	6631	5630	9.63	12408	2009
25	3	3	2	8	6	22	19	102	6814	1367	6.50	8371	2008
5	1	2	1	12	6	24	26	131	5971	1458	5.93	7637	2007
15	0	1	1	4	5	16	15	127	5608	1358	5.55	7150	2006
4	2	3	4	13	6	28	12	130	5461	1535	5.59	7198	2005
4	4	3	6	21	9	35	53	344	16834	4318	16.80	21631	2004 - 2000
2	0	3	1	3	3	30	37	224	11775	3101	11.79	15179	1999 - 1995
1	0	0	2	6	5	15	35	193	8226	2398	8.45	10881	1994 - 1990
2	1	0	1	4	7	13	50	326	8494	836	7.56	9734	1989 - 1985
10	1	2	2	71	4	18	31	354	8960	1829	8.76	11282	1984 - 1980
8	2	4	1	4	5	12	38	234	10455	1289	9.36	12052	1979 - 1970
0	0	1	0	1	3	2	4	32	1071	357	1.14	1471	1969 - 1960
0	0	0	0	1	0	1	4	23	953	273	0.97	1255	پیش 1960
0	0	1	0	1	0	1	0	13	590	1929	1.97	2535	دیار Not Stated
95	15	36	22	160	61	234	334	2306	97843	27678	100	128784	Total Gov.\ Rural کۆی شارنشین له پارێزگا
پارێزگای دهۆک/ گوندنشین Duhok Governorate\ Rural													
0	0	0	0	0	0	0	0	10	1626	1689	5.84	3325	2009
0	0	0	0	0	1	0	0	7	1912	726	4.65	2646	2008
0	0	0	0	0	1	0	2	18	2691	780	6.13	3492	2007
0	0	0	0	0	0	0	0	15	2780	611	5.98	3406	2006
0	0	0	0	1	0	0	4	12	2632	1085	6.56	3734	2005
0	0	0	0	0	0	1	5	34	7511	3415	19.25	10966	2004 - 2000
0	0	0	0	0	0	2	4	70	4934	2669	13.48	7679	1999 - 1995
0	0	2	0	1	1	8	10	61	6765	2860	17.04	9708	1994 - 1990
0	0	0	0	0	0	0	3	22	2707	489	5.65	3221	1989 - 1985
1	0	0	1	1	0	3	1	23	1928	336	4.03	2294	1984 - 1980
0	0	1	3	0	0	4	10	25	2613	513	5.56	3169	1979 - 1970
0	0	0	0	0	0	0	2	5	296	101	0.71	404	1969 - 1960
0	0	0	0	0	0	0	0	1	236	69	0.54	306	پیش 1960
0	0	0	0	0	0	0	0	0	329	2283	4.59	2612	دیار Not Stated
1	0	3	4	3	3	18	41	303	38960	17626	100	56962	Total Gov.\ Urban کۆی گوندنشین له پارێزگا

خشته 5 - ژماره بىناكان له پاريزگاى دهوك به پىي ژينگه، ژماره نيشنگه كان له بىناكه دا و جوړى كهرهسته به كارها توه له ديوارى دهرهوه بىناكه دا
 Number of Buildings in Duhok by Environment, Number of Dwellings in the Building and Type of Outer Walls Construction Material

Type of Outer Walls Construction Material	ژماره ى خانووهكان له بىنا											ژماره بىنا		جوړى كهرهسته به كارها توه له ديوارى دهرهوه
	No. of Dwellings in the Building											No. of Buildings		
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	ريژى سهدى (%)	ژماره Number	
Duhok Governorate \ total													پاريزگاى دهوك / كو	
Bricks	0	0	0	0	0	1	1	3	14	780	265	0.57	1064	كهرىوچ
Stone	17	2	5	2	74	4	11	22	159	11292	3976	8.38	15564	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	79	13	34	24	89	57	237	342	2347	112363	29550	78.14	145135	بلوك و پارچه خانوى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	1	2	7	84	11655	8532	10.92	20281	قور كهرىوچى خشت. بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80	1095	0.63	1175	پارچه ى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	390	873	0.68	1263	هى تر
Not Stated	0	0	0	0	0	1	1	1	5	243	1013	0.68	1264	ناديار
Governorate Grand Total	96	15	39	26	163	64	252	375	2609	136803	45304	100	185746	كو ى گشتى پاريزگا
Duhok Governorate \ Urban													پاريزگاى دهوك / شاننشين	
Bricks	0	0	0	0	0	1	1	2	13	584	153	0.59	754	كهرىوچ
Stone	16	2	5	1	74	4	6	16	113	6814	2132	7.13	9183	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	79	13	31	21	86	55	224	311	2133	87080	21612	86.69	111645	بلوك و پارچه خانوى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	2	4	43	2886	2170	3.96	5105	قور كهرىوچى خشت. بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59	611	0.52	670	پارچه ى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	202	178	0.30	380	هى تر
Not Stated	0	0	0	0	0	1	1	1	4	218	822	0.81	1047	ناديار
Governorate Urban Total	95	15	36	22	160	61	234	334	2306	97843	27678	100	128784	كو ى شاننشين له پاريزگا
Duhok Governorate \ Rural													پاريزگاى دهوك / گوننشين	
Bricks	0	0	0	0	0	0	0	1	1	196	112	0.54	310	كهرىوچ
Stone	1	0	0	1	0	0	5	6	46	4478	1844	11.20	6381	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	0	0	3	3	3	2	13	31	214	25283	7938	58.79	33490	بلوك و پارچه خانوى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	1	0	3	41	8769	6362	26.64	15176	قور كهرىوچى خشت. بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	484	0.89	505	پارچه ى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	188	695	1.55	883	هى تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	0	0	1	25	191	0.38	217	ناديار
Governorate Rural Total	1	0	3	4	3	3	18	41	303	38960	17626	100	56962	كو ى گوننشين له پاريزگا

خشتی 6 ، ژماره بیبا ناساییه کان له پارێزگای دهۆک به پێی ژینگه، سالی درووستکردن و ژماره نهمه کان

Number of Conventional Buildings in Duhok by Environment, Year of Construction and Number of Floors

Number of Floors	Construction Year													ژماره بیبا No. of Buildings		ژماره نهمه کان	
	ئاديار	پيش	1960	1970	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	رێژبه سهدی		ژماره
	Not stated	1960 Before	-1969	-1979	-1984	-1989	-1994	-1999	-2004						(%)		Number
Duhuok Governorate \ total																	پارێزگای دهۆک/ کۆ
All Conventional Buildings																	گنت بیبا ناساییه کان
1	285	961	1125	12062	9022	9554	14144	15712	22094	7192	7221	7400	7210	6337	85.42	120319	1
2	51	258	298	1396	2314	2046	1356	1379	2618	936	1110	1203	1329	1457	12.60	17751	2
3	2	7	15	55	171	94	50	139	478	235	262	285	342	308	1.73	2443	3
4	0	0	1	3	8	9	9	12	32	22	18	25	21	38	0.14	198	4
5	0	0	0	1	4	2	1	3	14	9	5	5	8	21	0.05	73	5
6	0	0	0	0	2	1	0	2	3	1	1	4	2	8	0.02	24	6
7	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2	3	1	0	9	7
8	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	17	0	0	19	8
9	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	7	1	0	9	9
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	1	0	0.01	9	10 +
Governorate Grand Total	338	1226	1439	13517	11522	11707	15560	17248	25240	8396	8626	8924	8940	8171	100	140854	کۆی گهلی پارێزگا
Attached Building																	یالاخانه
1	0	0	2	9	9	4	9	7	4	2	3	1	3	2	3.66	55	1
2	1	2	14	72	76	43	34	48	78	29	15	38	37	28	34.24	515	2
3	0	3	2	18	92	18	17	50	107	67	47	76	53	61	40.63	611	3
4	0	0	1	2	7	8	8	12	31	20	14	23	19	35	11.97	180	4
5	0	0	0	1	4	2	1	3	14	9	5	5	8	21	4.85	73	5
6	0	0	0	0	2	1	0	2	3	1	1	4	2	8	1.60	24	6
7	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2	3	1	1	9	7
8	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	17	0	1	19	8
9	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	7	1	1	9	9
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	1	0	0.60	9	10 +
Total	1	5	19	102	191	77	69	123	238	129	94	149	150	157	100	1504	کۆ
House																	خانوو
1	285	961	1123	12053	9013	9550	14135	15705	22090	7190	7218	7399	7207	6335	86.30	120264	1
2	50	256	284	1324	2238	2003	1322	1331	2540	907	1095	1165	1292	1429	12.37	17236	2
3	2	4	13	37	79	76	33	89	371	168	215	209	289	247	1.31	1832	3
4	0	0	0	1	1	1	1	0	1	2	4	2	3	0.01	18	4	
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	5
6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	6
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	10 +
Total	337	1221	1420	13415	11331	11630	15491	17125	25002	8267	8532	8775	8790	8014	100	139350	کۆ

خشتەى 6 ، ژمارەى بىنا ناسايەتەکان لە پارێزگای دهۆک بە پى ى ژینگە، ساى دروستکردن و ژمارەى نهۆمەکان

Number of Conventional Buildings in Duhok by Environment, Year of Construction and Number of Floors

Number of Floors	Construction Year													ژمارەى بىنا No. of Buildings		ژمارەى نهۆمەکان	
	ئاديار	پىش	1960	1970	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	رێژەى سەى		ژمارە
	Not stated	1960 Before	-1969	-1979	-1984	-1989	-1994	-1999	-2004						(%)		Number
Duhuok Governorate \ Urban																	پارێزگای دهۆک / شارنشین
All Conventional Buildings																	گىت بىنا ناسايەتەکان
1	202	729	826	9436	7076	6830	7170	10652	14390	4511	4454	4708	5301	4737	80.21	81022	1
2	51	256	292	1311	2289	2015	1287	1346	2547	908	1065	1159	1300	1429	17.08	17255	2
3	2	6	15	51	169	91	45	137	470	231	256	283	340	304	2.38	2400	3
4	0	0	1	3	8	9	9	12	32	22	18	25	21	38	0.20	198	4
5	0	0	0	1	4	2	1	3	14	9	5	5	8	21	0.07	73	5
6	0	0	0	0	2	1	0	1	3	1	1	4	2	8	0.02	23	6
7	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2	3	1	0	9	7
8	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	17	0	0	19	8
9	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	7	1	0	9	9
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	1	0	0.01	9	10 +
Governorate Urban Total	255	991	1134	10802	9549	8949	8512	12152	17457	5683	5808	6186	7000	6539	100	101017	كۆى شارنشین له پارێزگا
Attached Building																	بىلا خانە
1	0	0	2	9	6	4	7	7	4	1	3	1	3	2	3.28	49	1
2	1	2	14	72	76	43	34	48	78	29	15	38	37	28	34.43	515	2
3	0	3	2	18	92	18	16	50	107	67	47	76	53	61	40.78	610	3
4	0	0	1	2	7	8	8	12	31	20	14	23	19	35	12.03	180	4
5	0	0	0	1	4	2	1	3	14	9	5	5	8	21	4.88	73	5
6	0	0	0	0	2	1	0	1	3	1	1	4	2	8	1.54	23	6
7	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	2	3	1	1	9	7
8	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	17	0	1	19	8
9	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	7	1	1	9	9
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	1	0	0.60	9	10 +
Total	1	5	19	102	188	77	66	122	238	128	94	149	150	157	100	1496	كۆ
House																	خانوو
1	202	729	824	9427	7070	6826	7163	10645	14386	4510	4451	4707	5298	4735	81.36	80973	1
2	50	254	278	1239	2213	1972	1253	1298	2469	879	1050	1121	1263	1401	16.82	16740	2
3	2	3	13	33	77	73	29	87	363	164	209	207	287	243	1.80	1790	3
4	0	0	0	1	1	1	1	0	1	2	4	2	2	3	0.02	18	4
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	5
6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	6
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	10 +
Total	254	986	1115	10700	9361	8872	8446	12030	17219	5555	5714	6037	6850	6382	100	99521	كۆ

خشتەى 6 ، ژمارەى بىنا ئاسايىبەكان لە پارێزگای دھوك بە پىس ژىنگە ، ساى دروستکردن و ژمارەى نھۆمەكان

Number of Conventional Buildings in Duhok by Environment, Year of Construction and Number of Floors

Number of Floors	Construction Year														ژمارەى بىنا No. of Buildings		ژمارەى نھۆمەكان		
	ئىديار	پىش	1960	1970	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	رێژەى سەى	ژمارە			
	Not stated	1960 Before	-1969	-1979	-1984	-1989	-1994	-1999	-2004						(%)	Number			
Duhuok Governorate \ Rural																		پارێزگای دھوك / گوندنشین	
All Conventional Buildings																		گشت بىنا ئاسايىبەكان	
1	83	232	299	2626	1946	2724	6974	5060	7704	2681	2767	2692	1909	1600	98.64	39297	1		
2	0	2	6	85	25	31	69	33	71	28	45	44	29	28	1.25	496	2		
3	0	1	0	4	2	3	5	2	8	4	6	2	2	4	0.11	43	3		
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	4		
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	5		
6	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0.00	1	6		
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7		
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8		
9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9		
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	10 +		
Governorate Rural Total	83	235	305	2715	1973	2758	7048	5096	7783	2713	2818	2738	1940	1632	100	39837	كۆى گوندنشین لە پارێزگای		
Attached Building																		بىلآخانە	
1	0	0	0	0	3	0	2	0	0	1	0	0	0	0	75.00	6	1		
2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	2		
3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	12.50	1	3		
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	4		
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	5		
6	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	12.50	1	6		
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7		
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8		
9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9		
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	10 +		
Total	0	0	0	0	3	0	3	1	0	1	0	0	0	0	100	8	كۆ		
House																		خانوو	
1	83	232	299	2626	1943	2724	6972	5060	7704	2680	2767	2692	1909	1600	98.65	39291	1		
2	0	2	6	85	25	31	69	33	71	28	45	44	29	28	1.25	496	2		
3	0	1	0	4	2	3	4	2	8	4	6	2	2	4	0.11	42	3		
4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	4		
5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	5		
6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	6		
7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7		
8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8		
9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9		
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	10 +		
Total	83	235	305	2715	1970	2758	7045	5095	7783	2712	2818	2738	1940	1632	100	39829	كۆ		

خشتەى 7 « ژمارەى بىنا ناسايىه كان له پارىزگاى دهۆك به پىي ژىنگه. سالى درووست كردنى بىنا و جوړى كرهستەى په كارهاىنو له دىوارى دەرەوهى بىناكه

Number of Convntional Buildings in Duhok by Environment, Year of Construction and Type of Outer walls Construction Materail

Type of Building & Construction Material Outer Walls	Construction Year														ژمارەى بىنا		جوړى كرهستەى به كارهاىنو له دىوارى دەرەوه
	سالى داسمزراندىن														No. of Buildings		
	نابىيار	پيش	1969 -	1979 -	1984 -	1989 -	1994 -	1999 -	2004 -	2005	2006	2007	2008	2009	رژوى سمدى	ژماره	
Not Stated	1960 Before	1960	1970	1980	1985	1990	1995	2000						(%)	Number		
Duhok Governorate \ total																	پاريزگاى دهۆك /كو
All Conventional Buildings																	گشت بىنا ناسايىه كان
Bricks	4	7	5	100	94	44	101	124	120	37	46	33	33	52	0.57	800	كهړبوچ
Stone	31	293	272	4364	1506	230	3320	996	371	101	64	73	49	41	8.31	11711	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	276	448	838	7738	8837	10372	9912	14004	22096	7882	8227	8621	8722	7968	82.31	115941	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	14	475	323	1277	1035	1026	2199	2109	2635	367	281	191	124	103	8.63	12159	قوژ، كهړبوچى خشت، بهردو قوژ
Metal and Wood Strips	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0.00	7	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	هى تر
Not Stated	13	3	1	37	50	34	28	15	17	7	8	5	11	6	0.17	235	نادىيار
Governorate Grand Total	338	1226	1439	13517	11522	11707	15560	17248	25240	8396	8626	8924	8940	8171	100	140854	كوى گشتى پاريزگا
Attached Building																	بالاخانه
Bricks	0	1	1	1	0	0	0	2	1	0	1	1	2	1	0.73	11	كهړبوچ
Stone	0	0	0	15	74	2	0	3	1	0	0	0	2	1	6.52	98	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	1	4	18	86	117	73	69	118	234	129	91	148	146	154	92.29	1388	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	قوژ، كهړبوچى خشت، بهردو قوژ
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	هى تر
Not Stated	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	2	0	0	1	0.47	7	نادىيار
Total	1	5	19	102	191	77	69	123	238	129	94	149	150	157	100	1504	كو
House																	خانوه
Bricks	4	6	4	99	94	44	101	122	119	37	45	32	31	51	0.57	789	كهړبوچ
Stone	31	293	272	4349	1432	228	3320	993	370	101	64	73	47	40	8.33	11613	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	275	444	820	7652	8720	10299	9843	13886	21862	7753	8136	8473	8576	7814	82.21	114553	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	14	475	323	1277	1035	1026	2199	2109	2635	367	281	191	124	103	8.73	12159	قوژ، كهړبوچى خشت، بهردو قوژ
Metal and Wood Strips	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0.01	7	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	هى تر
Not Stated	13	3	1	37	50	32	28	15	15	7	6	5	11	5	0.16	228	نادىيار
Total	337	1221	1420	13415	11331	11630	15491	17125	25002	8267	8532	8775	8790	8014	100	139350	كو

خشتەى 7 «ژمارەى بىنا ناسايەكان لە پارێزگای دهوك بە پىي زىنگە. سالى درووست كردنى بىنا و جۆرى كەرەستەى بەكارهاتوو لە دیواری دەرەوهى بىناكە

Number of Conventional Buildings in Duhok by Environment, Year of Construction and Type of Outer walls Construction Material

Type of Building & Construction Material Outer Walls	Construction Year														ژمارەى بىنا		جۆرى كەرەستەى بە كار هاتوو لە دیواری دەرەوه
	سالى داسەزواندن														No. of Buildings		
	نەپيار	پيش	1969 -	1979 -	1984 -	1989 -	1994 -	1999 -	2004 -	2005	2006	2007	2008	2009	رێژى سەدى	ژمارە	
Not Stated	1960 Before	1960	1970	1980	1985	1990	1995	2000						(%)	Number		
Duhok Governorate \ Urban																	پارێزگای دهوك / شارنشین
All Conventional Buildings																	گشت بىنا ناسايەكان
Bricks	4	4	4	91	78	32	55	81	88	28	34	26	30	42	0.59	597	كەرپوچ
Stone	18	272	235	3780	1364	162	634	209	207	52	31	47	29	22	6.99	7062	بەرد
Block and Prefabrecated Construction	218	359	734	6294	7832	8555	7319	11386	16798	5563	5696	6093	6913	6456	89.31	90216	بلۆك و پارچە خانووێ دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	3	353	160	601	226	166	480	461	348	33	39	16	17	15	2.89	2918	قۆر، كەرپوچى خشت، بەردو قۆر
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0.00	2	پارچەى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	هە تر
Not Stated	12	3	1	36	49	34	24	15	15	6	8	4	11	3	0.22	221	ناديار
Governorate Urban Total	255	991	1134	10802	9549	8949	8512	12152	17457	5683	5808	6186	7000	6539	100	101017	كۆى شارنشین لە پارێزگا
Attached Building																	بالاخانه
Bricks	0	1	1	1	0	0	0	2	1	0	1	1	2	1	0.74	11	كەرپوچ
Stone	0	0	0	15	73	2	0	3	1	0	0	0	2	1	6.48	97	بەرد
Block and Prefabrecated Construction	1	4	18	86	115	73	66	117	234	128	91	148	146	154	92.31	1381	بلۆك و پارچە خانووێ دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	قۆر، كەرپوچى خشت، بەردو قۆر
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	پارچەى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	هە تر
Not Stated	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	2	0	0	1	0.47	7	ناديار
Total	1	5	19	102	188	77	66	122	238	128	94	149	150	157	100	1496	كۆ
House																	خانوو
Bricks	4	3	3	90	78	32	55	79	87	28	33	25	28	41	0.59	586	كەرپوچ
Stone	18	272	235	3765	1291	160	634	206	206	52	31	47	27	21	7.00	6965	بەرد
Block and Prefabrecated Construction	217	355	716	6208	7717	8482	7253	11269	16564	5435	5605	5945	6767	6302	89.26	88835	بلۆك و پارچە خانووێ دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	3	353	160	601	226	166	480	461	348	33	39	16	17	15	2.93	2918	قۆر، كەرپوچى خشت، بەردو قۆر
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0.00	2	پارچەى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	هە تر
Not Stated	12	3	1	36	49	32	24	15	13	6	6	4	11	2	0.22	214	ناديار
Total	254	986	1115	10700	9361	8872	8446	12030	17219	5555	5714	6037	6850	6382	100	99521	كۆ

خشتەى 7 ژمارەى بىنا ناسايىەكان لە پارێزگای دهۆك بە پىي زىنگە. سالى درووست كردنى بىنا و جۆرى كەرەستەى بەكارهاتوو لە دىوارى دەرەوہى بىناكە

Number of Convntional Buildings in Duhok by Environment, Year of Construction and Type of Outer walls Construction Materail

Type of Building & Construction Material Outer Walls	Construction Year														ژمارەى بىنا		جۆرى كەرەستەى بە كار هاتوو لە دىوارى دەرەوہ	
	سالى داسەزواندن														No. of Buildings			
	نەپيار	پيش	1969 -	1979 -	1984 -	1989 -	1994 -	1999 -	2004 -	2005	2006	2007	2008	2009	رژمى سەدى	ژمارە		
Not Stated	1960 Before	1960	1970	1980	1985	1990	1995	2000						(%)	Number			
Duhok Governorate \ Rural																	پارێزگای دهۆك / گوندشەين	
All Conventional Buildings																	گشت بىنا ناسايىەكان	
Bricks	0	3	1	9	16	12	46	43	32	9	12	7	3	10	0.51	203	كەرپوچ	
Stone	13	21	37	584	142	68	2686	787	164	49	33	26	20	19	11.67	4649	بەرد	
Block and Prefabrecated Construction	58	89	104	1444	1005	1817	2593	2618	5298	2319	2531	2528	1809	1512	64.58	25725	بلۆك و پارچە خانووى دروست كراو	
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	11	122	163	676	809	860	1719	1648	2287	334	242	175	107	88	23.20	9241	قۆز، كەرپوچى خشت، بەردو قۆز	
Metal and Wood Strips	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0.01	5	پارچەى كانزايى و دار	
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	هە تر	
Not Stated	1	0	0	1	1	0	4	0	2	1	0	1	0	3	0.04	14	ناديار	
Governorate Rural Total	83	235	305	2715	1973	2758	7048	5096	7783	2713	2818	2738	1940	1632	100	39837	كۆى گوندشەين لە پارێزگای	
Attached Building																	بالاخانە	
Bricks	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	كەرپوچ	
Stone	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12.50	1	بەرد	
Block and Prefabrecated Construction	0	0	0	0	2	0	3	1	0	1	0	0	0	0	87.50	7	بلۆك و پارچە خانووى دروست كراو	
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	قۆز، كەرپوچى خشت، بەردو قۆز	
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	پارچەى كانزايى و دار	
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	هە تر	
Total	0	0	0	0	3	0	3	1	0	1	0	0	0	0	100	8	كۆ	
House																	خانوو	
Bricks	0	3	1	9	16	12	46	43	32	9	12	7	3	10	0.509679	203	كەرپوچ	
Stone	13	21	37	584	141	68	2686	787	164	49	33	26	20	19	11.67	4648	بەرد	
Block and Prefabrecated Construction	58	89	104	1444	1003	1817	2590	2617	5298	2318	2531	2528	1809	1512	64.57	25718	بلۆك و پارچە خانووى دروست كراو	
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	11	122	163	676	809	860	1719	1648	2287	334	242	175	107	88	23.20	9241	قۆز، كەرپوچى خشت، بەردو قۆز	
Metal and Wood Strips	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0.01	5	پارچەى كانزايى و دار	
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	هە تر	
Not Stated	1	0	0	1	1	0	4	0	2	1	0	1	0	3	0	14	ناديار	
Total	83	235	305	2715	1970	2758	7045	5095	7783	2712	2818	2738	1940	1632	100	39829	كۆ	

خشته 8 - ژماره بىنا ناساييهكان له باريزگاي دهوك به پيى ژينگه، ژماره نهوم و جوړى كهرهستهى بهكارهاتوو له ديوارى دهرهوهى بىناكهدا

Number of Conventional Buildings in Duhok by Environment, Number of Floors and Type of Outer Walls Construction Material

Type of Outer Walls Construction Material	ژماره بىنا										ژماره بىنا		جوړى كهرهستهى به كار هاتوو له ديوارى دهرهوه
	No. of Floors										No. of Buildings		
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	ريژهى سهدى (%)	ژماره Number	
Duhok Governorate \ total													پاريزگاي دهوك /كو
All Conventional Buildings													گشت بىنا ناساييهكان
Bricks	0	0	0	0	1	1	1	16	66	715	0.57	800	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	2	2	3	110	688	10906	8.31	11711	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	9	9	19	9	21	70	193	2309	16768	96534	82.31	115941	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	3	176	11980	8.63	12159	قور كهرپوچى خشت.بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0.00	7	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0.00	1	هې تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	1	5	53	176	0.17	235	ناديار
Governorate Grand Total	9	9	19	9	24	73	198	2443	17751	120319	100	140854	كوى گشتى پاريزگا
Attached Building													بالاخانه
Bricks	0	0	0	0	1	1	1	1	5	2	0.73	11	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	2	2	1	74	15	4	6.52	98	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	9	9	19	9	21	70	177	534	491	49	92.29	1388	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	قور كهرپوچى خشت.بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	هې تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	1	2	4	0	0.47	7	ناديار
Total	9	9	19	9	24	73	180	611	515	55	100	1504	كو
House													خانوو
Bricks	0	0	0	0	0	0	0	15	61	713	0.57	789	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	0	0	2	36	673	10902	8.33	11613	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	0	0	0	0	0	0	16	1775	16277	96485	82.21	114553	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	3	176	11980	8.73	12159	قور كهرپوچى خشت.بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0.01	7	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0.00	1	هې تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	0	3	49	176	0.16	228	ناديار
Total	0	0	0	0	0	0	18	1832	17236	120264	100	139350	كو

خشته 8 - ژماره بىنا ناساييهكان له پاريزگاي دهوك به پيى ژينگه، ژماره نهۆم و جوړى كهرهستهى بهكارهاتوو له ديوارى دهرهوهى بيناكهدا

Number of Conventional Buildings in Duhok by Environment, Number of Floors and Type of Outer Walls Construction Material

Type of Outer Walls Construction Material	ژماره بىنا										ژماره بىنا		جوړى كهرهستهى به كار هاتوو له ديوارى دهرهوه
	No. of Floors										No. of Buildings		
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	رژده سهدى (%)	ژماره Number	
Duhok Governorate \ Urban													پاريزگاي دهوك/ شارنشين
All Conventional Buildings													گشت بىنا ناساييهكان
Bricks	0	0	0	0	1	1	1	7	65	522	0.59	597	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	2	2	3	107	618	6330	6.99	7062	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	9	9	19	9	20	70	193	2280	16371	71236	89.31	90216	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	1	150	2767	2.89	2918	قور كهرپوچى خشت.بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0.00	2	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0.00	1	هى تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	1	5	51	164	0.22	221	ناديار
Governorate Urban Total	9	9	19	9	23	73	198	2400	17255	81022	100	101017	كوى شارنشين له پاريزگا
Attached Building													بالاخانه
Bricks	0	0	0	0	1	1	1	1	5	2	0.74	11	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	2	2	1	74	15	3	6.48	97	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	9	9	19	9	20	70	177	533	491	44	92.31	1381	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	قور كهرپوچى خشت.بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00	0	هى تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	1	2	4	0	0.47	7	ناديار
Total	9	9	19	9	23	73	180	610	515	49	100	1496	كۆ
House													خانوو
Bricks	0	0	0	0	0	0	0	6	60	520	0.59	586	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	0	0	2	33	603	6327	7.00	6965	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	0	0	0	0	0	0	16	1747	15880	71192	89.26	88835	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	1	150	2767	2.93	2918	قور كهرپوچى خشت.بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0.00	2	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0.00	1	هى تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	0	3	47	164	0.22	214	ناديار
Total	0	0	0	0	0	0	18	1790	16740	80973	100	99521	كۆ

خشته 8 - ژماره بىنا ناسايهكان له پاريزگاي دهوك به پيى ژينگه، ژماره نهم و جوري كهرهسته به كارها توو له ديوارى دهره وهى بىناكه دا

Number of Conventional Buildings in Duhok by Environment, Number of Floors and Type of Outer Walls Construction Material

Type of Outer Walls Construction Material	ژماره بىنا										ژماره بىنا		جورى كهرهسته به كار هاتوو له ديوارى دهره وه
	No. of Floors										No. of Buildings		
	10+	9	8	7	6	5	4	3	2	1	ريژهى سهدى (%)	ژماره Number	
Duhok Governorate \ Rural													پاريزگاي دهوك / گوندنشين
All Conventional Buildings													گشت بىنا ناسايهكان
Bricks	0	0	0	0	0	0	0	9	1	193	0.51	203	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	0	0	0	3	70	4576	11.67	4649	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	0	0	0	0	1	0	0	29	397	25298	64.58	25725	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	2	26	9213	23.20	9241	قور كهرپوچى خشت. بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0.01	5	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	هه تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12	0.04	14	ناديار
Governorate Rural Total	0	0	0	0	1	0	0	43	496	39297	100	39837	كوى گوندنشين له پاريزگا
Attached Building													بالاخانه
Bricks	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	12.5	1	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	0	0	0	0	1	0	0	1	0	5	87.5	7	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	قور كهرپوچى خشت. بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	هه تر
Total	0	0	0	0	1	0	0	1	0	6	100	8	كو
House													خانوو
Bricks	0	0	0	0	0	0	0	9	1	193	0.51	203	كهرپوچ
Stone	0	0	0	0	0	0	0	3	70	4575	11.67	4648	بهرد
Block and Prefabrecated Construction	0	0	0	0	0	0	0	28	397	25293	64.57	25718	بلوك و پارچه خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	0	0	0	0	0	0	0	2	26	9213	23.20	9241	قور كهرپوچى خشت. بهردو قور
Metal and Wood Strips	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0.01	5	پارچهى كانزايى و دار
Other	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	هه تر
Not Stated	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12	0.04	14	ناديار
Total	0	0	0	0	0	0	0	42	496	39291	100	39829	كو

خستەى 9 = ژمارەى يەكەكان لە پارێزگای دھۆك بە پێى ژینگە. جۆرى بىنا و مەبەستى بەكارھىنانى بىنا

Number of Unites in Duhok by Environment, Type of Building and Occupancy

Type of Building	ھى تر Others	No. of Establishments						No. of Dwellings				ژمارەى يەكەكان		جۆرى بىنا
		كۆ Total	ژمارەى دامەزرێوانەكان		ژمارەى خانووەكان		كۆ Total	ئىشېنگەى چۆل Vacant Residentia 	ئىشېنگەى داخراو Closed Residentia 	ئىشېنگەى ئاوھدان Occupied Residentia 	No. of Units			
			دامەزرێوانەى چۆل Vacant Establishmen t	دامەزرێوانەى داخراو Closed Establishmen t	دامەزرێوانەى كاركەر Productive Establishmen t	ھۆتەيل Hotel					ئىشېنگەى گشتى Public Housing	رێژەى سەدى [%]	ژمارە Number	
Duhok Governorate /total														
Conventional Buildings														
Attached Building	0	7367	1016	735	5498	67	51	4368	990	80	3298	5.39	11735	بالاخانە
House	0	13998	2183	981	10770	18	46	140870	9663	1120	130087	71.08	154868	خانوو
Total	0	21365	3199	1716	16268	85	97	145238	10653	1200	133385	76.46	166603	كۆ
Mobile or Marginal Buildings														
Barracks or Hut	15	2284	104	33	2147	0	0	100	15	0	85	1.10	2399	كەپەر- زنج
Tent or Hair tent	57	177	0	0	177	0	0	378	0	0	378	0.28	612	چادر- رەشمان
Caravan	7	261	40	20	195	0	6	65	27	2	36	0.15	333	كەرەفان
Total	79	2722	144	53	2519	0	6	543	42	2	499	1.53	3344	كۆ
Other Buildings														
Establishment Building	0	38759	3762	2044	32884	25	44	1036	15	74	947	18.26	39795	دامەزرێوانە/كارگە
Commercial Center or Mall	0	141	8	40	93	0	0	102	0	1	101	0.11	243	مۆل/ سەنتەرى بازارگانى
Under Construction	4697	2103	1910	72	120	1	0	579	549	7	23	3.39	7379	لە دروستکردنداىه
Others	261	184	22	17	145	0	0	80	1	35	44	0.24	525	ھى تر
Total	4958	41187	5702	2173	33242	26	44	1797	565	117	1115	22.00	47942	كۆ
Governorate Grand Total	5037	65274	9045	3942	52029	111	147	147578	11260	1319	134999	100	217889	كۆى گشتى پارێزگا

خەشەى 9 = ژمارەى يەكەكان لە پارێزگای دھۆك بە پێى ژینگە. جۆرى بىنا و مەبەستى بەكارھىنانى بىنا

Number of Unites in Duhok by Environment, Type of Building and Occupancy

Type of Building	ھى تر Others	No. of Establishments						ژمارەى خانووەكان				ژمارەى يەكەكان		جۆرى بىنا		
		كۆ Total	دامەزرارەى چۆل Vacant Establishments		دامەزرارەى داخراو Closed Establishments		دامەزرارەى كارەگر Productive Establishments	كۆ Total	نەشېنگەى چۆل Vacant Residentialia		نەشېنگەى داخراو Occupied Residentialia		رێژەى سەدى [%]		ژمارە Number	
			ھى تر Others	كۆ Total	داخراو Closed	كارەگر Productive	ھۆتەيل Hotel		نەشېنگەى گەشتى Public Housing	چۆل Vacant	داخراو Closed	نەشېنگەى ناوھدان Occupied Residentialia				
												ھى تر Others				كۆ Total
Duhok Governorate \ Urban																
Conventional Buildings																
Attached Building	0	7365	1015	735	5497	67	51	4316	989	80	3247	7.42	11681	بەلاخانە		
House	0	10283	2003	940	7287	18	35	101648	6424	611	94613	71.12	111931	خانوو		
Total	0	17648	3018	1675	12784	85	86	105964	7413	691	97860	78.55	123612	كۆ		
Mobile or Marginal Buildings																
Barracks or Hut	9	526	39	20	467	0	0	59	11	0	48	0.38	594	كەپەر- زنج		
Tent or Hair tent	53	25	0	0	25	0	0	194	0	0	194	0.17	272	چادر-رەشمان		
Caravan	6	188	27	17	138	0	6	48	19	2	27	0.15	242	كەرەفان		
Total	68	739	66	37	630	0	6	301	30	2	269	0.70	1108	كۆ		
Other Buildings																
Establishment Building	0	25290	2715	1747	20766	24	38	804	15	57	732	16.58	26094	دامەزرارە/كارگە		
Commercial Center or Mall	0	136	7	40	89	0	0	56	0	0	56	0.12	192	مۆل/ سەنتەرى بازارگانى		
Under Construction	3653	1741	1556	70	114	1	0	542	519	3	20	3.77	5936	لە دروستکردنەدايە		
Others	234	126	18	16	92	0	0	72	1	34	37	0.27	432	ھى تر		
Total	3887	27293	4296	1873	21061	25	38	1474	535	94	845	20.75	32654	كۆ		
Governorate Urban Total	3955	45680	7380	3585	34475	110	130	107739	7978	787	98974	100	157374	كۆى شارنشین لە پارێزگا		
Duhok Governorate \ Rural																
Conventional Buildings																
Attached Building	0	2	1	0	1	0	0	52	1	0	51	0.09	54	بەلاخانە		
House	0	3715	180	41	3483	0	11	39222	3239	509	35474	70.95	42937	خانوو		
Total	0	3717	181	41	3484	0	11	39274	3240	509	35525	71.04	42991	كۆ		
Mobile or Marginal Buildings																
Barracks or Hut	6	1758	65	13	1680	0	0	41	4	0	37	2.98	1805	كەپەر- زنج		
Tent or Hair tent	4	152	0	0	152	0	0	184	0	0	184	0.56	340	چادر-رەشمان		
Caravan	1	73	13	3	57	0	0	17	8	0	9	0.15	91	كەرەفان		
Total	11	1983	78	16	1889	0	0	242	12	0	230	3.69	2236	كۆ		
Other Buildings																
Establishment Building	0	13469	1047	297	12118	1	6	232	0	17	215	22.64	13701	دامەزرارە/كارگە		
Commercial Center or Mall	0	5	1	0	4	0	0	46	0	1	45	0.08	51	مۆل/ سەنتەرى بازارگانى		
Under Construction	1044	362	354	2	6	0	0	37	30	4	3	2.38	1443	لە دروستکردنەدايە		
Others	27	58	4	1	53	0	0	8	0	1	7	0.15	93	ھى تر		
Total	1071	13894	1406	300	12181	1	6	323	30	23	270	25.26	15288	كۆ		
Governorate Rural Total	1082	19594	1665	357	17554	1	17	39839	3282	532	36025	100	60515	كۆى گوندنشین لە پارێزگا		

خشتەى 10 «ژمارەى يەكەكان لە پارێزگای دهۆك بە پىنى ژینگە، جۆرى كەرەستەى بەكارهاتووو لە دىوارى دەرەوہى بىناكە و مەبەستى بەكارهێنانى

Number of Unites in Duhok by Environment, Type of Outer Walls Construction Material and Occupancy

Type of Outer Walls Construction Material □	هس تر	ژمارەى دامەزراوەكان						No. of Dwellings				ژمارەى يەكەكان		كەرەستەى بە كار هاتوو لە دىوارى دەرەوہ
		No. of Establishments		No. of Dwellings				ژمارەى خانووكان		No. of Units				
		كۆ	دامەزراوہى جۆل	دامەزراوہى داخراو	دامەزراوہى كارگەر	هۆتەيل	نشىنگەى گشتى	كۆ	نشىنگەى جۆل	نشىنگەى داخراو	نشىنگەى ئاوەدان	رئىزەى سەدى	ژمارە	
Others	Total	Vacant Establishmen	Closed Establishment	Productive Establishment	Hotel	Public Housing	Total	Vacant Residential	Closed Residential	Occupied Residential	(%)	Number		
Duhok Governorate / total													پارێزگای دهۆك / كۆ	
Bricks	46	374	60	61	252	0	1	825	86	15	724	0.57	1245	كەرىبوچ
Stone	106	4716	439	164	4103	0	10	12771	1319	189	11263	8.07	17593	بەرد
Block and Prefabrecated Construction	4658	47758	7804	3398	36322	110	124	121403	8953	1096	111354	79.77	173819	بەلۆك و پارچە خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	30	9788	482	103	9199	0	4	11853	833	17	11003	9.95	21671	قۆر.كەرىبوچى خشت.بەردو قۆر
Metal and Wood Strips	27	1473	197	181	1088	0	7	73	25	0	48	0.72	1573	پارچەى كانزايى و دار
Other	88	861	11	5	844	0	1	389	5	2	382	0.61	1338	هس تر
Not Stated	82	304	52	30	221	1	0	264	39	0	225	0.30	650	ناديار
Governorate Grand Total	5037	65274	9045	3942	52029	111	147	147578	11260	1319	134999	100	217889	كۆى گشتى پارێزگا
Duhok Governorate \ Urban													پارێزگای دهۆك / شارنشین	
Bricks	34	268	50	59	158	0	1	624	56	11	557	0.59	926	كەرىبوچ
Stone	52	2657	258	126	2266	0	7	8148	527	30	7591	6.90	10857	بەرد
Block and Prefabrecated Construction	3678	39074	6708	3258	28885	109	114	95485	6994	738	87753	87.84	138237	بەلۆك و پارچە خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	19	2345	162	49	2133	0	1	2991	341	6	2644	3.40	5355	قۆر.كەرىبوچى خشت.بەردو قۆر
Metal and Wood Strips	21	993	149	58	779	0	7	52	17	0	35	0.68	1066	پارچەى كانزايى و دار
Other	80	109	7	5	97	0	0	202	5	2	195	0.25	391	هس تر
Not Stated	71	234	46	30	157	1	0	237	38	0	199	0.34	542	ناديار
Governorate Urban Total	3955	45680	7380	3585	34475	110	130	107739	7978	787	98974	100	157374	كۆى شارنشین له پارێزگا
Duhok Governorate \ Rural													پارێزگای دهۆك / گونڤنشین	
Bricks	12	106	10	2	94	0	0	201	30	4	167	0.53	319	كەرىبوچ
Stone	54	2059	181	38	1837	0	3	4623	792	159	3672	11.13	6736	بەرد
Block and Prefabrecated Construction	980	8684	1096	140	7437	1	10	25918	1959	358	23601	58.80	35582	بەلۆك و پارچە خانووى دروست كراو
Mud, Mud Bricks, Stone Mud	11	7443	320	54	7066	0	3	8862	492	11	8359	26.96	16316	قۆر.كەرىبوچى خشت.بەردو قۆر
Metal and Wood Strips	6	480	48	123	309	0	0	21	8	0	13	0.84	507	پارچەى كانزايى و دار
Other	8	752	4	0	747	0	1	187	0	0	187	1.56	947	هس تر
Not Stated	11	70	6	0	64	0	0	27	1	0	26	0.18	108	ناديار
Governorate Rural Total	1082	19594	1665	357	17554	1	17	39839	3282	532	36025	100	60515	كۆى گونڤنشین له پارێزگا

خشتهی 11. ژماردی یهکه ئاساییهکان له پارێزگای دهۆک به پێی ژینگه، سالی بیناکردن و مه بهستی به کارهینان

Number of Conventional Unites in Duhok by Environment, Construction Year and Occupancy

هی تر	No. of Establishments			ژماردی دامهزراودگان			No. of Dwellings				ژماردی یهکهکان		سالی دامهزراوێدن
	کۆ	دامهزراودی چۆل	دامهزراودی داخراو	دامهزراودی کارکەر	هۆتیل	نشینگهی گشتی	کۆ	نشینگهی چۆل	نشینگهی داخراو	نشینگهی ئاوهدان	رێژهی سهدی	ژماره	
0	1446	652	141	648	4	1	8438	2713	84	5641	5.93	9884	2009
0	1327	393	108	813	3	10	9542	1024	165	8353	6.52	10869	2008
0	1344	244	124	958	8	10	9223	566	97	8560	6.34	10567	2007
0	1128	185	72	860	3	8	9037	592	56	8389	6.10	10165	2006
0	1309	184	87	1028	5	5	8685	392	57	8236	6.00	9994	2005
0	3506	428	284	2736	25	33	25463	1352	282	23829	17.39	28969	2004 - 2000
0	2577	279	275	2002	10	11	17490	803	78	16609	12.04	20067	1999 - 1995
0	2136	161	137	1829	2	7	15705	1251	196	14258	10.71	17841	1994 - 1990
0	2032	224	160	1638	8	2	12123	435	39	11649	8.50	14155	1989 - 1985
0	2142	198	142	1786	9	7	12411	521	56	11834	8.74	14553	1984 - 1980
0	1708	174	136	1390	7	1	14059	539	45	13475	9.46	15767	1979 - 1970
0	430	42	26	361	0	1	1491	128	4	1359	1.15	1921	1969 - 1960
0	233	22	12	197	1	1	1246	154	13	1079	0.89	1479	پێش 1960
0	47	13	12	22	0	0	325	183	28	114	0.22	372	نادیاری
0	21365	3199	1716	16268	85	97	145238	10653	1200	133385	100	166603	کۆی گشتی پارێزگا Governorate Grand Total

خشتهی 11. ژماردی یهکه ناساییهکان له پارێزگای دهۆک به پێی ژینگه، سالی بیناکردن و مه بهستی به کارهینان

Number of Conventional Unites in Duhok by Environment, Construction Year and Occupancy

هه تر	No. of Establishments			ژماردی دامهزراودگان			No. of Dwellings			ژماردی خانووکان			ژماردی یهکهکان		سالی دامهزراوتن
	کۆ	دامهزراودی چۆل	دامهزراودی داخراو	دامهزراودی کارکەر	هۆتیل	نشینگهی گشتی	کۆ	نشینگهی چۆل	نشینگهی داخراو	نشینگهی ئاوهدان	رێژهی سهدی	ژماره	Construction Year		
														Others	
0	1304	647	139	513	4	1	6833	2462	72	4299	6.58	8137	2009		
0	1190	378	107	692	3	10	7625	925	69	6631	7.13	8815	2008		
0	1174	236	123	798	8	9	6511	409	85	6017	6.22	7685	2007		
0	919	184	72	652	3	8	6240	359	35	5846	5.79	7159	2006		
0	1077	169	86	812	5	5	6029	262	42	5725	5.75	7106	2005		
0	2634	395	271	1913	25	30	17936	731	108	17097	16.64	20570	2004 - 2000		
0	2093	258	272	1543	10	10	12447	393	59	11995	11.76	14540	1999 - 1995		
0	1390	128	123	1133	2	4	8785	388	47	8350	8.23	10175	1994 - 1990		
0	1773	215	157	1391	8	2	9371	310	37	9024	9.02	11144	1989 - 1985		
0	1960	184	141	1619	9	7	10410	386	54	9970	10.01	12370	1984 - 1980		
0	1485	155	134	1189	7	0	11335	414	44	10877	10.37	12820	1979 - 1970		
0	399	37	26	336	0	0	1181	93	3	1085	1.28	1580	1969 - 1960		
0	211	20	12	178	1	0	1013	139	11	863	0.99	1224	پێش 1960		
0	39	12	12	15	0	0	248	142	25	81	0.23	287	نادیاری		
0	17648	3018	1675	12784	85	86	105964	7413	691	97860	100	123612	کۆی شارنشین له پارێزگا Governorate Urban Total		

خشتهی 11. ژماره‌ی یه‌که ناسایه‌کان له پارێزگای دهۆک به پێی ژینگه، سالی بیناکردن و مه‌به‌ستی به‌کارهینان

Number of Conventional Unites in Duhok by Environment, Construction Year and Occupancy

ه‌ی تر	No. of Establishments			ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان			No. of Dwellings			ژماره‌ی خانووه‌کان			ژماره‌ی یه‌که‌کان		سالی دامه‌زراوێدن
	کۆ	دامه‌زراوه‌ی چۆل	دامه‌زراوه‌ی داخراو	دامه‌زراوه‌ی کارکه‌ر	هۆتێل	نیشینگه‌ی گه‌شتی	کۆ	نیشینگه‌ی چۆل	نیشینگه‌ی داخراو	نیشینگه‌ی ئاوهدان	رێژه‌ی سه‌دی	ژماره	Construction Year		
														Others	
0	142	5	2	135	0	0	1605	251	12	1342	4.06	1747	2009		
0	137	15	1	121	0	0	1917	99	96	1722	4.78	2054	2008		
0	170	8	1	160	0	1	2712	157	12	2543	6.70	2882	2007		
0	209	1	0	208	0	0	2797	233	21	2543	6.99	3006	2006		
0	232	15	1	216	0	0	2656	130	15	2511	6.72	2888	2005		
0	872	33	13	823	0	3	7527	621	174	6732	19.54	8399	2004 - 2000		
0	484	21	3	459	0	1	5043	410	19	4614	12.86	5527	1999 - 1995		
0	746	33	14	696	0	3	6920	863	149	5908	17.83	7666	1994 - 1990		
0	259	9	3	247	0	0	2752	125	2	2625	7.00	3011	1989 - 1985		
0	182	14	1	167	0	0	2001	135	2	1864	5.08	2183	1984 - 1980		
0	223	19	2	201	0	1	2724	125	1	2598	6.85	2947	1979 - 1970		
0	31	5	0	25	0	1	310	35	1	274	0.79	341	1969 - 1960		
0	22	2	0	19	0	1	233	15	2	216	0.59	255	پێش 1960		
0	8	1	0	7	0	0	77	41	3	33	0.20	85	نادیار		
0	3717	181	41	3484	0	11	39274	3240	509	35525	100	42991	کۆی گوندنشین له پارێزگا Governorate Rural Total		

خشتەى 12، ژمارەى خىزانەکان لە پارێزگای دهۆک بە پى ى ژینگە، جۆرى بىنا، و جۆرى کەرەستەى بەکارهاتوو لە دیوارى دەرەوهى بىناکەدا

Number of Households in Duhok by Environment, Type of Building and Type of Outer Walls Construction Material for the Building

Type of Building	ژمارەى خىزان بە پى ى جۆرى کەرەستەى بە کارهاتوو لە دیوارى دەرەوه بۆ بىنا							ژمارەى خىزان		جۆرى بىنا
	No. of Households by Type of Outer Walls Construction Material for the Building							No. of Households		
	ناىبار	هە تر	پارچەى کانزاس و دار	قۆز، خشت، بەردو قۆز	بلوک و پارچە خانووى دروست کراو	بەرد	کەرپوچ	رێژەى سەدى	ژمارە	
Not Stated	Others	Metal and Wood Strips	Mud, Mud Bricks, Stone Mud	Block and Prefabrecated Construction	Stone	Bricks	(%)	Number		
Duhok Governorate \ Total										پارێزگای دهۆک / کۆ
Conventional Buildings										
Attached Building	10	0	0	0	2739	813	12	2.35	3574	بلاخانە
House	226	1	3	11516	121896	12202	813	96.40	146657	خانوو
Total	236	1	3	11516	124635	13015	825	98.75	150231	کۆ
Mobile or Marginal Buildings										
Barracks or Hut	0	12	21	68	0	0	0	0.07	101	کەبەر- زنج
Tent or Hair tent	13	372	0	0	0	0	0	0.25	385	چادر-رەشمال
Caravan	0	4	36	0	0	0	0	0.03	40	کەرەفان
Total	13	388	57	68	0	0	0	0.35	526	کۆ
Other Buildings										
Establishment Building	11	0	1	44	829	249	10	0.75	1144	دامەزراوە/کارگە
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	106	7	1	0.07	114	مۆل/ سەنتەرى بازرگانى
Under Construction	0	0	0	0	29	1	0	0.02	30	لە دروستکردنداىه
Others	0	2	1	1	47	29	2	0.05	82	هە تر
Total	11	2	2	45	1011	286	13	0.90	1370	کۆ
Governorate Grand Total	260	391	62	11629	125646	13301	838	100	152127	کۆى گشتى لە پارێزگا

خشتەى 12، ژمارەى خىزانەكان لە پارێزگای دهۆك بە پىنى ژینگە، جۆرى بىنا، و جۆرى كەرەستەى بەكارهاتوو لە دىوارى دەرەودى بىناكەدا

Number of Households in Duhok by Environment, Type of Building and Type of Outer Walls Construction Material for the Building

Type of Building	ژمارەى خىزان بە پىنى جۆرى كەرەستەى بە كار هاتوو لە دىوارى دەرەودى بىنا							ژمارەى خىزان		جۆرى بىنا
	No. of Households by Type of Outer Walls Construction Material for the Building							No. of Households		
	نانبار	هە تر	پارچەى كانزاس و دار	قۆز، خشت، بەردو قۆز	بلوك و پارچە خانووى دروست كراو	بەرد	كەرپوچ	رێژەى سەدى	ژمارە	
Not Stated	Others	Metal and Wood Strips	Mud, Mud Bricks, Stone Mud	Block and Prefabricated Construction	Stone	Bricks	(%)	Number		
Duhok Governorate \ Urban										
Conventional Buildings										
Attached Building	10	0	0	0	2693	795	12	3.10	3510	بالاتانە
House	211	1	0	2765	96514	8076	633	95.71	108200	خانوو
Total	221	1	0	2765	99207	8871	645	98.81	111710	كۆ
Mobile or Marginal Buildings										
Barracks or Hut	0	0	20	44	0	0	0	0.06	64	كەپەر- زنج
Tent or Hair tent	1	199	0	0	0	0	0	0.18	200	چادر-رەشمال
Caravan	0	2	28	0	0	0	0	0.03	30	كەرەفان
Total	1	201	48	44	0	0	0	0.26	294	كۆ
Other Buildings										
Establishment Building	11	0	0	14	655	201	8	0.79	889	دامەزراوە/كارگە
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	61	3	0	0.06	64	مۆل/ سەنتەرى بازارگانى
Under Construction	0	0	0	0	22	1	0	0.02	23	لە دروستکردنداىه
Others	0	1	0	0	44	27	2	0.07	74	هە تر
Total	11	1	0	14	782	232	10	0.93	1050	كۆ
Governorate Urban Total	233	203	48	2823	99989	9103	655	100	113054	كۆى شارنشین لە پارێزگا
Duhok Governorate \ Rural										
Conventional Buildings										
Attached Building	0	0	0	0	46	18	0	0.16	64	بالاتانە
House	15	0	3	8751	25382	4126	180	98.42	38457	خانوو
Total	15	0	3	8751	25428	4144	180	98.59	38521	كۆ
Mobile or Marginal Buildings										
Barracks or Hut	0	12	1	24	0	0	0	0.09	37	كەپەر- زنج
Tent or Hair tent	12	173	0	0	0	0	0	0.47	185	چادر-رەشمال
Caravan	0	2	8	0	0	0	0	0.03	10	كەرەفان
Total	12	187	9	24	0	0	0	0.59	232	كۆ
Other Buildings										
Establishment Building	0	0	1	30	174	48	2	0.65	255	دامەزراوە/كارگە
Commercial Center or Mall	0	0	0	0	45	4	1	0.13	50	مۆل/ سەنتەرى بازارگانى
Under Construction	0	0	0	0	7	0	0	0.02	7	لە دروستکردنداىه
Others	0	1	1	1	3	2	0	0.02	8	هە تر
Total	0	1	2	31	229	54	3	0.82	320	كۆ
Governorate Rural Total	27	188	14	8806	25657	4198	183	100	39073	كۆى گوندنشین لە پارێزگا

خشتهی 13 - ژماره‌ی خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان له پارێزگای دهۆک به پینی ژینگه، رهگه‌ز و جۆی چالاکیی کشتوکالی

Number of Agricultural Holders in Duhok by Environment, Sex and Type of Agricultural Activity

Sex	Type of Holding			جۆری خاوه‌نداریتی			ژماره‌ی خاوه‌نداره‌کان		رهگه‌ز
	ریژه‌ی سه‌دی	به‌رهه‌می تیکه‌لاو Mixed Productio n	ریژه‌ی سه‌دی	به‌رهه‌می ناژه‌لی Livestock Productio n	ریژه‌ی سه‌دی	به‌رهه‌می رووه‌کی Crops Productio n	No. of Holders		
							(%)	Number	
Duhok Governorate \ Total									پارێزگای دهۆک / کۆ
Males	95.89	12847	81.57	4815	95.62	13134	93.22	30796	نێر
Females	4.11	551	18.43	1088	4.38	601	6.78	2240	مێ
Governorate Grand Total	100	13398	100	5903	100	13735	100	33036	کۆی گشتی پارێزگا
Duhok Governorate \ Urban									پارێزگای دهۆک / شارنشین
Males	93.42	2514	72.43	1752	95.32	6715	90.34	10981	نێر
Females	6.58	177	27.57	667	4.68	330	9.66	1174	مێ
Governorate Urban Total	100	2691	100	2419	100	7045	100	12155	کۆی شارنشین له پارێزگا
Duhok Governorate \ Rural									پارێزگای دهۆک / گوندنشین
Males	96.51	10333	87.92	3063	95.95	6419	94.89	19815	نێر
Females	3.49	374	12.08	421	4.05	271	5.11	1066	مێ
Governorate Rural Total	100	10707	100	3484	100	6690	100	20881	کۆی گوندنشین له پارێزگا

خشته 14، ژماره‌ی خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان له پارێزگای دهۆک به پیتی ناحیه، ژیگه، ره‌گه‌ز و جۆری چالاکیی کشتوکالی

Number of Agricultural Holders in Duhok by Environment, Sex, Type of Agricultural Activity and Naheiah

District	Sub District	Type of Agricultural Activity			No. of Holders			ناوی ناحیه	ناوی قه‌زا
		بهره‌می تیگه‌لاو Mixed Production	بهره‌می نازهل Livestock Production	بهره‌می رووه‌گی Plant Production	کۆ Total	مَن Females	نێر Males		
Duhok Governorate \ Total								پارێزگای دهۆک / کۆ	
Duhok	District Center	53	66	1006	1125	31	1094	ناومندی قه‌زای دهۆک	دهۆک
	Zawita	275	154	472	901	60	841	زاوێته	
	Mankishki	593	115	390	1098	42	1056	مانگیشک	
	Total	921	335	1868	3124	133	2991	کۆ	
Semel	District Center	172	422	253	847	49	798	ناومندی قه‌زای سیمیل	سیمیل
	Bateel	271	316	237	824	50	774	باتیل	
	Total	443	738	490	1671	99	1572	کۆ	
Zakho	District Center	84	113	1247	1444	59	1385	ناومندی قه‌زای زاخۆ	زاخۆ
	Rizgary	122	240	158	520	41	479	رزگاری	
	Darkar	272	122	370	764	41	723	دەرکار	
	Batifa	642	202	708	1552	69	1483	باتیفا	
	Total	1120	677	2483	4280	210	4070	کۆ	
Amedi	District Center	145	97	391	633	33	600	ناومندی قه‌زای نامیدی	نامیدی
	Sarsank	449	179	738	1366	74	1292	سه‌رسنگ	
	Kani Massi	515	79	550	1144	36	1108	کانی ماسن	
	Dirluk	705	985	383	2073	515	1558	دێره‌لوك	
	Jamanki	117	8	418	543	21	522	چه‌مانکی	
	Bamerne	419	49	411	879	36	843	بامه‌رنن	
	Total	2350	1397	2891	6638	715	5923	کۆ	
Shekhan	Qasrouk	657	313	1359	2329	146	2183	قه‌سروک	شێخان
	Atrish	485	122	450	1057	71	986	نه‌تریش	
	Baadri	97	133	336	566	56	510	باعه‌درئ	
	Total	1239	568	2145	3952	273	3679	کۆ	
Akre	District Center	642	221	388	1251	53	1198	ناومندی قه‌زای ناكرئ	ناكرئ
	Dinarta	533	344	299	1176	32	1144	دینارته	
	Bijil	580	241	527	1348	50	1298	بجیل	
	Girdsin	1872	453	884	3209	136	3073	گرددسین	
	Total	3627	1259	2098	6984	271	6713	کۆ	
Bardarash	District Center	214	168	187	569	38	531	ناومندی قه‌زای به‌رده‌رەش	به‌رده‌رەش
	Darto	1895	251	574	2720	188	2532	داره‌توو	
	Rovya	986	366	733	2085	282	1803	روفیا	
	Kalak	603	144	266	1013	31	982	که‌له‌ک	
	Total	3698	929	1760	6387	539	5848	کۆ	
Governorate Grand Total		13398	5903	13735	33036	2240	30796	کۆی گشتی پارێزگا	

خشتەى 14، ژمارەى خاوەندارە كشتوكاڵىيەكان لە پارێزگای دھوك بە پى ناھىيە، ۇنگە، رەگەز و جۇرى چالاكىي كشتوكاالى

Number of Agricultural Holders in Duhok by Environment, Sex, Type of Agricultural Activity and Naheiah

District	Sub District	Type of Agricultural Activity			No. of Holders			ژ. خاوەندارەكان	
		بەرھەمى تىكەلاو Mixed Production	بەرھەمى ئازەل Livestock Production	بەرھەمى روودەگى Plant Production	كۆ Total	مى Females	نير Males	ناوى ناھىيە	ناوى قەزا
Duhok Governorate \ Urban								پارێزگای دھوك / شارنشین	
Duhok	District Center	53	66	1006	1125	31	1094	ناومندى قەزای دھوك	دھوك
	Zawita	57	58	294	409	48	361	زاویتە	
	Mankishki	57	23	79	159	7	152	مانگیشك	
	Total	167	147	1379	1693	86	1607	كۆ	
Semel	District Center	35	157	145	337	33	304	ناومندى قەزای سیمیل	سیمیل
	Bateel	11	18	32	61	6	55	باتیل	
	Total	46	175	177	398	39	359	كۆ	
Zakho	District Center	84	113	1247	1444	59	1385	ناومندى قەزای زاخۆ	زاخۆ
	Rizgary	5	9	17	31	3	28	رزگارى	
	Darkar	227	96	198	521	40	481	دەرکار	
	Batifa	359	135	561	1055	57	998	باتیفا	
	Total	675	353	2023	3051	159	2892	كۆ	
Amedi	District Center	22	26	294	342	12	330	ناومندى قەزای نامیدی	نامیدی
	Sarsank	266	135	445	846	65	781	سەرسنگ	
	Kani Massi	46	9	54	109	7	102	كانى ماسى	
	Dirluk	245	912	274	1431	472	959	دیرلوك	
	Jamanki	24	3	198	225	13	212	چەمانكى	
	Bamerne	29	31	46	106	3	103	بامەرنى	
	Total	632	1116	1311	3059	572	2487	كۆ	
Shekhan	Qasrouk	180	179	919	1278	98	1180	قەسروك	شێخان
	Atrish	116	14	163	293	22	271	ئەتریش	
	Baadri	8	98	88	194	30	164	باعەدرى	
	Total	304	291	1170	1765	150	1615	كۆ	
Akre	District Center	159	74	283	516	30	486	ناومندى قەزای ناكرى	ناكرى
	Dinarta	42	51	66	159	13	146	دینارتە	
	Bijil	34	15	119	168	13	155	بجیل	
	Girdsin	53	7	97	157	4	153	گرددسین	
	Total	288	147	565	1000	60	940	كۆ	
Bardarash	District Center	143	80	141	364	34	330	ناومندى قەزای بەردەرەش	بەردەرەش
	Darto	250	37	139	426	40	386	دارتوو	
	Rovya	23	22	41	86	16	70	روفیا	
	Kalak	163	51	99	313	18	295	کەلەك	
	Total	579	190	420	1189	108	1081	كۆ	
Governorate Urban Total		2691	2419	7045	12155	1174	10981	كۆى شارنشین له پارێزگا	

خشته 14، ژماره‌ی خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان له پارێزگای دهۆک به پیتی ناحیه، ژیگه، ره‌گه‌ز و جۆری چالاکیی کشتوکالی

Number of Agricultural Holders in Duhok by Environment, Sex, Type of Agricultural Activity and Naheiah

District	Sub District	Type of Agricultural Activity			No. of Holders			ژ. خاوه‌نداره‌کان		
		بهره‌می تیکه‌لاو Mixed Production	بهره‌می نازه‌ل Livestock Production	بهره‌می رووه‌گی Plant Production	کۆ Total	مَن Females	نێر Males	ناوی ناحیه	ناوی قه‌زا	

Duhok Governorate \ Rural		پارێزگای دهۆک / گوندنشین							
Duhok	District Center	0	0	0	0	0	0	ناومندی قه‌زای دهۆک	دهۆک
	Zawita	218	96	178	492	12	480	زاوینته	
	Mankishki	536	92	311	939	35	904	مانگیشک	
	Total	754	188	489	1431	47	1384	کۆ	
Semel	District Center	137	265	108	510	16	494	ناومندی قه‌زای سیمیل	سیمیل
	Bateel	260	298	205	763	44	719	باتیل	
	Total	397	563	313	1273	60	1213	کۆ	
Zakho	District Center	0	0	0	0	0	0	ناومندی قه‌زای زاخۆ	زاخۆ
	Rizgary	117	231	141	489	38	451	رزگاری	
	Darkar	45	26	172	243	1	242	دەرکار	
	Batifa	283	67	147	497	12	485	باتیفا	
	Total	445	324	460	1229	51	1178	کۆ	
Amedi	District Center	123	71	97	291	21	270	ناومندی قه‌زای نامیدی	نامیدی
	Sarsank	183	44	293	520	9	511	سهرسنگ	
	Kani Massi	469	70	496	1035	29	1006	کانی ماسن	
	Dirluk	460	73	109	642	43	599	دیرهلوک	
	Jamanki	93	5	220	318	8	310	چه‌مانکی	
	Bamerne	390	18	365	773	33	740	بامهرنی	
	Total	1718	281	1580	3579	143	3436	کۆ	
Shekhan	Qasrouk	477	134	440	1051	48	1003	قه‌سروک	شیخان
	Atrish	369	108	287	764	49	715	ئه‌تریش	
	Baadri	89	35	248	372	26	346	باعه‌درئ	
	Total	935	277	975	2187	123	2064	کۆ	
Akre	District Center	483	147	105	735	23	712	ناومندی قه‌زای ناگرئ	ناگرئ
	Dinarta	491	293	233	1017	19	998	دینارته	
	Bijil	546	226	408	1180	37	1143	بجیل	
	Girdsin	1819	446	787	3052	132	2920	گرددسین	
	Total	3339	1112	1533	5984	211	5773	کۆ	
Bardarash	District Center	71	88	46	205	4	201	ناومندی قه‌زای به‌رده‌رپه‌ش	به‌رده‌رپه‌ش
	Darto	1645	214	435	2294	148	2146	دارنتوو	
	Rovya	963	344	692	1999	266	1733	روفیا	
	Kalak	440	93	167	700	13	687	که‌له‌ک	
	Total	3119	739	1340	5198	431	4767	کۆ	
Governorate Rural Total		10707	3484	6690	20881	1066	19815	کۆی گوندنشین له پارێزگا	

KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT
MINISTRY OF PLANNING
KURDISTAN REGION STATISTICS OFFICE

WWW.KRSO.NET